

ŠTUDIJNÝ MATERIÁL NA SKÚŠKY ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI
na výkon epidemiologickej závažných činností
pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov

❖ **Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení
niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (vybrané časti)**

(v znení č. 140/2008 Z. z., 461/2008 Z. z., 540/2008 Z. z., 170/2009 Z. z., 67/2010 Z. z., 131/2010 Z. z. (nepriamo), 132/2010 Z. z., 132/2010 Z. z., 136/2010 Z. z., 172/2011 Z. z., 470/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 74/2013 Z. z., 153/2013 Z. z., 204/2014 Z. z., 77/2015 Z. z., 403/2015 Z. z., 91/2016 Z. z., 125/2016 Z. z.)

§ 2

Základné pojmy

(1) Na účely tohto zákona

- a) **verejné zdravotníctvo** je systém zameraný na ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia,
- n) **karanténne opatrenia** sú karanténa, zvýšený zdravotný dozor a lekársky dohľad, ,
- p) **epidémia** je výskyt **najmenej troch prípadov ochorenia**, ktoré sú v epidemiologickej súvislosti,
- r) **epidemiologickej závažná činnosť** je pracovná činnosť, ktorou možno pri zanedbaní postupov správnej praxe a pri nedodržaní zásad osobnej hygieny spôsobiť vznik alebo šírenie prenosného ochorenia,

§ 3

Orgány verejného zdravotníctva

(1) Orgánmi verejného zdravotníctva sú v rozsahu ustanovenom týmto zákonom

- a) Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo"),
- b) Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len "úrad verejného zdravotníctva"),
- c) regionálne úrady verejného zdravotníctva,
- d) Ministerstvo obrany Slovenskej republiky,
- e) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky,
- f) Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky,
- g) Slovenská informačná služba.

§ 12

Opatrenia na predchádzanie ochoreniam

(1) **Opatrenia na predchádzanie ochoreniam sú**

- a) opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení,
- b) opatrenia na predchádzanie vzniku iných hromadne sa vyskytujúcich ochorení a iných porúch zdravia a na ich obmedzenie,
- c) opatrenia na predchádzanie vzniku ochorení podmienených prácou a na ich obmedzenie,
- d) opatrenia na predchádzanie vzniku ochorení a iných porúch zdravia v dôsledku ožiarovania ionizujúcim žiarením.

(2) **Opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení sú**

- a) opatrenia na ochranu Slovenskej republiky pred zavlečením prenosných ochorení,

- b) hlásenie prenosného ochorenia a podozrenia na závažné alebo rýchlo sa šíriace prenosné ochorenie,
- c) odber vzoriek biologického materiálu od ľudí a vzoriek pitnej vody a vzoriek vody z vody určenej na kúpanie, z vody prírodného kúpaliska a z vody umelého kúpaliska, vrátane odberu vzoriek potravín a hotových pokrmov, kozmetických výrobkov a vzoriek pracovného prostredia a vnútorného prostredia budov na zisťovanie ich zdravotnej bezpečnosti, na vykonávanie laboratórneho určovania pôvodcov prenosných ochorení vrátane zisťovania citlivosti na antimikróbne látky,
- d) osobitné a mimoriadne očkovanie, očkovanie pri úrazoch, poraneniach a nehojajúcich sa ranách, očkovanie pred cestou do zahraničia, očkovanie osobitných skupín obyvateľstva,
- e) dezinfekcia a regulácia živočíšnych škodcov,
- f) izolácia v domácom prostredí alebo v zdravotníckom zariadení, prípadne inom určenom zariadení, zvýšený zdravotný dozor, lekársky dohľad, karanténne opatrenia,
- g) opatrenia na zabránenie šíreniu ochorení prenosných zo zvierat na ľudí,
- h) zákaz alebo obmedzenie výkonu povolania u osôb chorých na prenosné ochorenie alebo podozrivých z takého ochorenia,
- i) zákaz alebo obmedzenie používania pitnej vody, ktorá nie je zdravotne bezpečná, vrátane zákazu požívania potravín, pokrmov a nápojov,
- j) zákaz kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody vo vode určenej na kúpanie,
- k) zákaz kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody v prírodnom kúpalisku a na kvalitu vody v umelom kúpalisku,
- l) zabezpečenie dostatočného množstva zdravotne bezpečnej pitnej vody,
- m) opatrenia zakazujúce alebo obmedzujúce hromadné podujatia,
- n) zákaz činnosti alebo prevádzky.

§ 15

Komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti a osvedčenia o odbornej spôsobilosti

(2) Ak v tomto zákone nie je ustanovené inak, **regionálny úrad verejného zdravotníctva** zriaďuje komisie na preskúšanie **odbornej spôsobilosti a vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažné činnosti**

- a) v úpravniach vody a pri obsluhu vodovodných zariadení,
- b) v zariadeniach starostlivosti o ľudské telo,
- c) pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov,
- d) pri výrobe kozmetických výrobkov.

(3) Ak tento zákon neustanovuje inak, **regionálny úrad verejného zdravotníctva v sídle kraja** zriaďuje komisie na preskúšanie odbornej spôsobilosti a vydáva osvedčenia o odbornej spôsobilosti na

- a) prácu s veľmi toxickými látkami a zmesami a s toxickými látkami a zmesami, 11)
- b) prácu s dezinfekčnými prípravkami na profesionálne použitie a na prácu s prípravkami na reguláciu živočíšnych škodcov na profesionálne použitie,
- c) nákup, predaj a spracúvanie húb,
- d) prevádzkovanie pohrebiska, prevádzkovanie pohrebnej služby a prevádzkovanie

§ 16

Odborná spôsobilosť a vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti

(1) Osobitnou podmienkou na vykonávanie činností uvedených v § 15 je odborná spôsobilosť. Odborná spôsobilosť sa preukazuje osvedčením o odbornej spôsobilosti. Ak ide o činnosti podľa § 15 ods. 2, **odborná spôsobilosť sa preukazuje**

a) osvedčením o odbornej spôsobilosti alebo

b) dokladom o absolvovaní príslušného odborného vzdelania²¹⁾ alebo dokladom o uznaní dokladu o vzdelaní podľa osobitných predpisov.²²⁾

c) odborná spôsobilosť sa môže preukázať aj dokladom z iného členského štátu, ktorý slúži na rovnaký účel alebo je z neho zrejmé, že skutočnosť je preukázaná.

(3) Osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydá príslušný orgán verejného zdravotníctva na základe žiadosti o overenie odbornej spôsobilosti fyzickej osobe, ktorá spĺňa ďalej ustanovené požiadavky.

(11) Na vykonávanie činností uvedených v § 15 ods. 2 sa požaduje úspešne vykonaná skúška pred komisiou na preskúšanie odbornej spôsobilosti; to neplatí, ak sa fyzická osoba preukáže dokladom o absolvovaní príslušného odborného vzdelania²¹⁾ alebo dokladom o uznaní dokladu o vzdelaní podľa osobitných predpisov.²²⁾

(34) Osvedčenie o odbornej spôsobilosti sa vydáva na dobu neurčitú.

(35) Príslušný orgán verejného zdravotníctva odoberie osvedčenie o odbornej spôsobilosti, ak

a) dodatočne zistí, že žiadosť o overenie odbornej spôsobilosti alebo jej príloha obsahovala nepravdivé údaje,

b) držiteľ osvedčenia o odbornej spôsobilosti závažným spôsobom alebo opakovane porušuje povinnosti ustanovené týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi,

§ 17 Pitná voda

(1) Pitná voda je voda v jej pôvodnom stave alebo po úprave určená na pitie, varenie, prípravu potravín alebo na iné domáce účely bez ohľadu na jej pôvod a na to, či bola dodaná z rozvodnej siete, cisterny alebo ako voda balená do spotrebiteľského balenia a voda používaná v potravinárskych podnikoch pri výrobe, spracovaní, konzervovaní alebo predaji výrobkov alebo látok určených na ľudskú spotrebu.

(2) Pitná voda je zdravotne bezpečná, ak

a) neobsahuje žiadne mikroorganizmy, parazity ani látky, ktoré v určitých množstvách alebo koncentráciách predstavujú riziko ohrozenia zdravia ľudí akútnym, chronickým alebo neskorým pôsobením, a ktorej vlastnosti vnímateľné zmyslami nezabraňujú jej požívaniu alebo používaniu, a

b) spĺňa limity ukazovateľov kvality pitnej vody.²⁴⁾

§ 26 Zariadenie spoločného stravovania

(1) Zariadenia spoločného stravovania sú zariadenia, ktoré poskytujú stravovacie služby spojené s výrobou, prípravou a podávaním pokrmov alebo nápojov na pracoviskách, v školských zariadeniach, školách, zariadeniach sociálnych služieb, zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, zdravotníckych zariadeniach, v prevádzkach verejného stravovania, v stánkoch s rýchlym občerstvením a v iných zariadeniach s ambulatným predajom pokrmov a nápojov a na zotavovacích a iných hromadných podujatiach.

(2) Zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom sa vykonáva rozhodnutie súdu³²⁾ a zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktoré utvára podmienky na prípravu stravy alebo zabezpečuje poskytovanie stravy³³⁾ sa na účely tohto zákona nepovažuje za zariadenie spoločného stravovania.

(3) Stravovacie služby možno poskytovať len v zariadeniach, ktoré **spĺňajú požiadavky na stavebno-technické riešenie, priestorové usporiadanie, vybavenie, vnútorné členenie a na prevádzku.**

(4) Fyzická osoba-podnikateľ a právnická osoba, ktoré prevádzkujú zariadenia spoločného stravovania (ďalej len "prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania"), sú povinné

a) zabezpečiť, aby do výrobných a skladovacích priestorov **nevstupovali neoprávnené osoby**, a zamedziť vedeniu a vpúšťaniu zvierat do priestorov zariadenia spoločného stravovania okrem priestorov určených na konzumáciu stravy, do ktorých môžu vstupovať zrakovo postihnuté osoby aj v sprievode vodiaceho psa,

b) **zabezpečiť pri výrobe pokrmov ich zdravotnú neškodnosť** a zachovanie ich výživovej a zmyslovej hodnoty a

- vylúčenie nežiaducich vplyvov z technologického postupu prípravy pokrmov,
- c) **postupovať pri výrobe pokrmov a nápojov podľa zásad správnej výrobnéj praxe,** ⁹⁾ dodržiavať pracovné postupy, miesta alebo operácie technologických procesov, ktoré sú kritické pri zabezpečovaní zdravotnej neškodnosti pokrmov a nápojov, a dodržiavať požiadavky na výrobu, prípravu a podávanie pokrmov a nápojov,
 - d) **zabezpečovať sústavnú kontrolu pri preberaní surovín a viesť o vykonanej kontrole evidenciu počas piatich rokov,**
 - e) **zabezpečovať a kontrolovať podmienky dodržania zdravotnej neškodnosti uskladňovaných surovín, polovýrobov, polotovarov, hotových pokrmov a nápojov,**
 - f) **zabezpečovať ochranu hotových pokrmov a nápojov pred ich znehodnotením,**
 - g) **zabezpečovať plynulú dodávku pitnej vody a teplej vody do zariadenia spoločného stravovania,**
 - h) **zabezpečovať kontrolu ukazovateľov kvality pitnej vody podľa osobitného predpisu,** ²⁴⁾ **ak je zariadenie zásobované z vlastného vodného zdroja,**
 - i) zabezpečovať výživovú hodnotu hotových pokrmov a nápojov podľa odporúčaných výživových dávok, ak ďalej nie je ustanovené inak,
 - j) zabezpečiť pred výdajom stravy **odber vzoriek pripravených hotových pokrmov,** ich uchovanie a o odobratých vzorkách viesť dokumentáciu, ak ďalej nie je ustanovené inak,
 - k) **kontrolovať dodržiavanie osobnej hygieny zamestnancov,**
 - l) **zabezpečovať a kontrolovať čistotu zariadenia a prevádzkových priestorov,**
 - m) **vypracovať prevádzkový poriadok a predložiť ho regionálnemu úradu verejného zdravotníctva na schválenie, ako aj návrh na jeho zmenu.**

(5) Povinnosti podľa odseku 4 písm. i) a j) sa nevzťahujú na prevádzky verejného stravovania, stánky s rýchlym občerstvením a iné zariadenia s ambulantom predajom pokrmov a nápojov a na hromadné podujatia.

(6) Prevádzkovateľ zariadenia spoločného stravovania určeného pre deti a mládež je ďalej povinný pri voľbe stravy **vychádzať z vekových potrieb stravovanej skupiny,** prihliadať na vhodný výber surovín, ročné obdobie, čas, keď sa má poskytovať stravovanie, a ďalšie skutočnosti, ktoré by mohli ovplyvniť zdravotný stav stravovaných detí a mládeže.

§ 51

Povinnosti fyzických osôb

(1) Fyzické osoby sú povinné

- a) **plniť opatrenia na predchádzanie ochoreniam** podľa § 12 ods. 2 písm. a), d) až h) a opatrenia pri ohrozeniach verejného zdravia podľa § 48 ods. 4 písm. a) až d), f) až i) a n) nariadené príslušným orgánom verejného zdravotníctva; to neplatí v prípade povinného očkovania, ak sú známe kontraindikácie,
- b) spolupracovať s úradom verejného zdravotníctva alebo regionálnym úradom verejného zdravotníctva pri plnení opatrení podľa písmena a),
- c) **oznámiť neodkladne ošetrojúcemu lekárovi a úradu verejného zdravotníctva alebo regionálnemu úradu verejného zdravotníctva všetky okolnosti dôležité na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení** a poskytovať informácie dôležité pre epidemiologické vyšetrenie a posudzovanie ochorení vo vzťahu k vykonávanej práci,
- d) **podrobiť sa v súvislosti s predchádzaním prenosným ochoreniam lekárskej vyšetreniam a diagnostickým skúškam,** ktoré nie sú spojené s nebezpečenstvom pre zdravie, preventívnemu podávaniu protilátok a iných prípravkov, povinnému očkovaniu, liečeniu prenosných ochorení, izolácii a karanténym opatreniam.
- e) dodržiavať požiadavky na zdravotnú nezávadnosť požívateľín pri výrobe hotových pokrmov a pri manipulácii s hotovými pokrmami v zariadeniach spoločného stravovania.

(2) **Fyzické osoby s prenosným ochorením vylučujúce choroboplodné zárodky** a fyzické osoby vylučujúce choroboplodné zárodky bez príznakov prenosného ochorenia **sú ďalej povinné informovať o akútnom prenosnom ochorení alebo o svojom bacilonosičstve pri prijatí do zariadenia, v ktorom sa vykonávajú epidemiologicky závažné činnosti,** do zariadenia sociálnych služieb alebo do zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

(3) Ak ide o maloletého, zodpovedá za plnenie povinností podľa odsekov 1 a 2 zástupca dieťaťa.

§ 52

Povinnosti fyzických osôb-podnikateľov a právnických osôb

(1) Fyzické osoby-podnikatelia a právnické osoby sú povinné

- a) plniť opatrenia na predchádzanie ochoreniam podľa § 12 ods. 2 písm. a) až c), e) a g) až n) a ods. 3 až 5 a opatrenia pri ohrozeniach verejného zdravia podľa § 48 ods. 4 nariadené príslušným orgánom verejného zdravotníctva,
- b) predkladať opatrenia a návrhy uvedené v § 13 na posúdenie príslušnému orgánu verejného zdravotníctva a do času kladného posúdenia zdržať sa vykonávania posudzovaných opatrení alebo činností,**
- c) kvalitatívne a kvantitatívne zisťovať zdraviu škodlivé faktory životného prostredia a pracovného prostredia, ktoré používajú pri svojej činnosti alebo ktoré pri ich činnosti vznikajú, a ktorých používanie a prípustné hodnoty sú upravené osobitnými predpismi³⁴⁾; kvalitatívne a kvantitatívne zisťovanie musí vykonať fyzická osoba s odbornou spôsobilosťou podľa § 16 ods. 1,
- d) zabezpečiť hodnotenie zdravotných rizík zo životného prostredia alebo hodnotenie **vplyvov** na verejné zdravie, ak sa pri posudzovaní podľa § 5 ods. 4 písm. f) a § 6 ods. 3 písm. c) preukáže, že navrhovaná činnosť môže mať významný vplyv na verejné zdravie a príslušný orgán verejného zdravotníctva vyžiada predloženie hodnotenia,
- e) vypracovať prevádzkový poriadok, ak to ustanovuje tento zákon alebo osobitný predpis³⁴⁾, a predložiť ho príslušnému orgánu verejného zdravotníctva na schválenie, ako aj návrh na jeho zmenu,**
- f) dodržiavať pracovné a technologické postupy, schválený prevádzkový poriadok a správnu výrobnú prax,**
- g) zabezpečiť primeraný zdravotný dohľad pre zamestnancov** podľa §30a a §30d vrátane rešpektovania špecifických požiadaviek vyplývajúcich z rodových príslušností tak, aby muži a ženy mali rovnakú možnosť výkonu práce,
- h) umožniť účasť svojich zamestnancov a žiakov škôl na povinných lekárskech preventívnych prehliadkach** vo vzťahu k ich práci, vyšetreniach a očkovaníach, a to v nevyhnutne potrebnom rozsahu,
- i) zabezpečiť na pracoviskách podmienky v súlade** s ergonomickými, fyziologickými a psychologickými požiadavkami práce,
- j) zabezpečiť na zamedzenie vzniku, šíreniu a na obmedzenie výskytu prenosných ochorení dezinfekciu a reguláciu živočíšnych škodcov,**
- k) používať pri vykonávaní dezinfekcie alebo regulácie živočíšnych škodcov ako bežnej činnosti, ktorá je súčasťou čistenia a bežných technologických a pracovných postupov, len prípravky určené na daný účel⁶⁵⁾ a kontrolovať účinnosť a efektívnosť vykonanej činnosti,
- l) zabezpečiť pre zamestnancov
1. pitnú vodu,
 2. vybavenie pracovísk zariadeniami na osobnú hygienu s prihliadnutím na charakter práce,
- m) oznamovať bezodkladne úradu verejného zdravotníctva a regionálnemu úradu verejného zdravotníctva všetky významné okolnosti na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení a iných ochorení a ochorení podmienených prácou a poskytovať im informácie dôležité pre epidemiologické vyšetrenie a pre posudzovanie ochorení vo vzťahu k vykonávanej práci,
- n) oznamovať písomne regionálnemu úradu verejného zdravotníctva organizovanie hromadných podujatí spojených s poskytovaním stravovania alebo občerstvenia,**
- o) poskytovať osobám vykonávajúcim štátny zdravotný dozor **súčinnosť pri výkone** ich oprávnení podľa § 55 ods. 1 a zdržať sa konania, ktoré by mohlo mariť výkon štátneho zdravotného dozoru,
- p) plniť alebo strpieť uložené opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov podľa § 55 ods. 2.
- q) predkladať úradu verejného zdravotníctva oznámenie o zložení a označovaní výživových doplnkov alebo nových potravín na umiestnenie na trh najneskôr v deň jeho umiestnenia na trh**

(2) Fyzické osoby-podnikatelia a právnické osoby, ktoré prevádzkujú pieskoviská, sú povinné zabezpečiť pravidelné čistenie a udržiavanie pieskovísk tak, aby nepredstavovali riziko ohrozenia zdravia v dôsledku ich mikrobiálneho a iného znečistenia a dodržiavať najvyššie prípustné množstvo mikrobiálneho a iného znečistenia pôdy ustanovené vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. j).

(3) Fyzické osoby - podnikatelia a právnické osoby, ktorých predmetom činnosti je predaj alebo iné zaobchádzanie s veľmi toxickými látkami a zmesami alebo s toxickými látkami a zmesami, nesmú

- a) predávať a vydávať fyzickým osobám veľmi toxické látky a zmesi,
- b) predávať a vydávať toxické látky a zmesi osobám mladším ako 18 rokov,
- c) predávať, skladovať a manipulovať s toxickými látkami a zmesami v predajniach potravín a hračiek alebo na miestach, kde sa potraviny a hračky predávajú, skladujú, alebo sa s nimi manipuluje.

ŠTÁTNY ZDRAVOTNÝ DOZOR

§ 54

(1) Štátny zdravotný dozor je dozor nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia.

§ 55

(1) Osoba vykonávajúca štátny zdravotný dozor je pri plnení svojich úloh oprávnená

- a) požadovať preukázanie totožnosti osôb vykonávajúcich činnosti, ktoré sú predmetom štátneho zdravotného dozoru,
- b) vstupovať na pozemky, do prevádzkarní, zariadení a objektov, ktoré súvisia s predmetom štátneho zdravotného dozoru, a požadovať potrebné sprevádzanie,
- c) odoberať vzorky v množstve a v rozsahu potrebnom na vyšetrenie a vykonávať ich odborné posúdenie,
- d) vykonávať zistenia vrátane potrebnej fotodokumentácie, videodokumentácie a zvukových záznamov,
- e) požadovať informácie, údaje, vysvetlenia, podklady, nazeráť do príslušných dokladov,
- f) ukladať na mieste výkonu štátneho zdravotného dozoru opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.**
- g) kontrolovať plnenie opatrení uložených podľa § 12 a odseku 2.

(2) Opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov podľa odseku 1 písm. f) sú

- a) zákaz výroby, manipulácie alebo uvádzania do obehu výrobkov, ktoré odporujú požiadavkám ustanoveným týmto zákonom a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi upravujúcimi ochranu verejného zdravia,
- b) príkaz na stiahnutie výrobkov z obehu, ak predstavujú riziko vážneho poškodenia verejného zdravia,
- c) príkaz na zneškodnenie výrobkov podľa písmena a) pri preukázaní ich zdravotnej škodlivosti,
- d) zákaz používania pitnej vody, ktorá nie je zdravotne bezpečná (§ 17 ods. 2),
- e) zákaz kúpania vo vode, ktorá nespĺňa požiadavky na kvalitu vody v prírodnom kúpalisku a na kvalitu vody v umelom kúpalisku,
- f) zákaz používania prístrojov a zariadení, ktoré bezprostredne ohrozujú zdravie ľudí,
- g) nariadenie uzatvorenia prevádzky alebo jej časti na potrebné obdobie, ak sa pri výkone kontroly zistí také porušenie tohto zákona a iných všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich ochranu verejného zdravia, ktoré môže mať bezprostredne za následok riziko vážneho poškodenia zdravia ľudí,
- h) zákaz výroby a uvádzania do obehu zdraviu nebezpečných potravín, pokrmov alebo iných výrobkov,
- i) nariadenie vykonania špeciálnych meraní, analýz alebo vyšetrení na účely hodnotenia zdraviu škodlivých faktorov a ich vplyvu na verejné zdravie.
- j) dočasný zákaz sprístupnenia kozmetického výrobku na trhu (3ad) po dobu potrebnú na vykonanie odborného posúdenia alebo preverenia dôvodného podozrenia, že kozmetický výrobok predstavuje riziko pre verejné zdravie,
- k) zákaz alebo iné obmedzenie sprístupnenia kozmetického výrobku na trhu, ako je uvedené v písmene j), príkaz na stiahnutie kozmetického výrobku z trhu (4a) alebo príkaz na prevzatie kozmetického výrobku späť (4b) od spotrebiteľa, ak
 - 1. je potrebné okamžite zasiahnuť, pretože kozmetický výrobok predstavuje vážne riziko pre verejné zdravie,
 - 2. zodpovedná osoba neprijala v určenej lehote vhodné opatrenia podľa § 12 ods. 3 písm. j) alebo
 - 3. kozmetický výrobok bol ohlásený zo systému RAPEX, 66a)
- l) dočasné obmedzenie sprístupnenia kozmetického výrobku na trhu, dočasné stiahnutie kozmetického výrobku z trhu alebo dočasné prevzatie kozmetického výrobku späť od spotrebiteľa, ak je kozmetický výrobok v súlade s osobitným predpisom, 47b) ale preukázateľne predstavuje alebo môže predstavovať vážne riziko pre verejné zdravie.

§ 56

Priestupky

(1) Priestupku na úseku verejného zdravotníctva sa dopustí ten, kto

- a) sa bez preukázania závažných zdravotných alebo iných lekárom zdôvodnených prípadoch **nepodrobí očkovaniu**,

vyplývajúcemu z príslušných právnych predpisov, alebo nariadenému očkovaníu,

- b) nevykoná nariadenú dezinfekciu a reguláciu živočíšnych škodcov,
- c) sa nepodrobí nariadenej izolácii alebo nestrpí nariadený zvýšený zdravotný dozor, lekársky dohľad alebo sa nepodrobí nariadeným karanténnym opatreniam,
- d) nevykoná nariadené opatrenia na zabránenie šíreniu ochorení prenosných zo zvierat na ľudí,
- e) sa nepodrobí nariadenému zákazu alebo obmedzeniu výkonu povolania z dôvodu ochorenia na prenosné ochorenie alebo podozrenia na prenosné ochorenie,
- f) nesplní nariadené opatrenie pri ohrozeniach verejného zdravia podľa § 48 ods. 4 písm. a) až d), f) až i) a n),
- g) nespôlupracuje s úradom verejného zdravotníctva alebo regionálnym úradom verejného zdravotníctva pri plnení nariadených opatrení na predchádzanie ochoreniam,
- h) poruší oznamovaciu povinnosť alebo povinnosť poskytnúť informácie podľa § 51 ods. 1 písm. c),
- i) sa nepodrobí v súvislosti s predchádzaním prenosným ochoreniam lekárskeým vyšetreniam alebo diagnostickým skúškam, ktoré nie sú spojené s nebezpečenstvom pre zdravie, preventívnemu podávaniu protilátok alebo iných prípravkov, liečeniu prenosných ochorení, izolácii alebo karanténnym opatreniam,
- j) neinformuje o svojom akútnom prenosnom ochorení alebo o svojom bacilonosičstve pri prijatí do zariadenia, v ktorom sa vykonávajú epidemiologicky závažné činnosti, do zariadenia sociálnych služieb alebo do zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- k) nezabezpečí ako zástupca dieťaťa plnenie niektorej z povinností podľa § 51 ods. 1 a 2,
- l) vykonáva činnosť, na ktorú je potrebné podľa ustanovení tohto zákona osvedčenie o odbornej spôsobilosti, bez takéhoto osvedčenia.
- m) ohrozí alebo poruší zdravotnú nezávadnosť potravín a hotových pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania.

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 1 659 eur a v blokovom konaní do 99 eur. Za nepodrobenie sa povinnému očkovaníu možno uložiť pokutu v súhrnnej výške 331 eur.

Poznámky pod čiarou

¹¹⁾ § 7 ods. 5 zákona č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon).

²¹⁾ Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

²²⁾ § 11 až 19 zákona č. 293/2007 Z. z. o uznávaní odborných kvalifikácií v znení neskorších predpisov.

²⁴⁾ Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 496/2010 Z. z.

³⁴⁾ Napríklad nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 416/2005 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 629/2005 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 115/2006 Z. z. o minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 555/2006 Z. z., nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov.

**❖ Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č.533/2007 Z.z. o
podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania (v znení č. 125/2017
Z. z.)**

Čiastka 224/2007

Platnosť od 27.11.2007

Účinnosť od 01.06.2017

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky podľa § 62 písm. k) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovuje:

§ 1

Touto vyhláškou sa ustanovujú podrobnosti o

- a) hygienických požiadavkách na stavebno-technické riešenie, priestorové usporiadanie, vybavenie, vnútorné členenie a na prevádzku zariadení spoločného stravovania,1)2)
- b) požiadavkách na výrobu, prípravu a podávanie pokrmov a nápojov,
- c) požiadavkách na výživovú hodnotu pokrmov,
- d) požiadavkách na postup pri odbere vzoriek hotových pokrmov a pri ich uchovávaní a na obsah dokumentácie o odobratých vzorkách,
- e) požiadavkách na dodržiavanie osobnej hygieny a dodržiavanie hygienických požiadaviek zamestnancami zariadenia spoločného stravovania.

§ 2

- (1) Zariadenie spoločného stravovania musí byť udržiavané v čistote a v dobrom technickom stave.
- (2) Priestorové usporiadanie a vnútorné členenie zariadenia spoločného stravovania musí vytvárať podmienky na
 - a) čistenie a dezinfekciu,
 - b) zabránenie hromadeniu nečistoty, styku s toxickými materiálmi, vytváraniu kondenzačnej vody a rastu plesní na povrchoch,
 - c) ochranu proti krížovej kontaminácii medzi pracovnými operáciami alebo počas pracovných operácií s potravinami a pokrmami, technologickými zariadeniami, prívodom vzduchu alebo pohybom zamestnancov a so zdrojmi vonkajšej kontaminácie,
 - d) hygienické spracovanie a skladovanie potravín a pokrmov.
- (3) Intenzita a farebnosť umelého osvetlenia pracovných miest s osobitnými nárokmi na optickú kontrolu majú byť také, aby umožňovali dokonalú farebnú ostrosť a rozlišovanie podrobností do 1 mm. Umelé osvetlenie má mať bielu farbu a intenzitu najmenej 500 lx.
- (4) **Prevádzky zariadenia spoločného stravovania musia byť stavebne oddelené alebo prevádzkovo oddelené podľa prílohy č. 1.**
- (5) **Výrobný proces zariadenia spoločného stravovania musí byť plynulý a jednosmerný, aby sa nekrížili čisté prevádzky a nečisté prevádzky.**
- (6) Kanalizácia musí byť zhotovená a umiestnená tak, aby nebola zdrojom kontaminácie pokrmov. Ak zariadenie spoločného stravovania nie je napojené na kanalizáciu, má mať zabezpečené pravidelné vyvážanie obsahu žumpy, a to najneskôr po jej naplnení do dvoch tretín obsahu.
- (7) Zariadenia na zachytávanie a odvádzanie odpadových vôd vrátane lapačov tuku a škrobu sa musia udržiavať vo funkčnom stave.

§ 3

- (1) Zariadenie spoločného stravovania má zriadený podľa svojho účelu sklad, ktorý musí byť stavebne oddelený.
- (2) Na potraviny sa zriaďuje sklad
 - a) **suchý**, ktorým je sklad s teplotou podľa druhu potravín a s relatívnou vlhkosťou najviac 70 %,
 - b) **chladný**, ktorým je sklad s teplotou 8 oC až 10 oC a s relatívnou vlhkosťou 80 % až 90 %,
 - c) **chladený**, ktorým je sklad s teplotou 2 oC až 6 oC a s relatívnou vlhkosťou 80 % až 90 %,
 - d) **mrziarenský**, ktorým je sklad s teplotou –18 oC a nižšou.
- (3) **Sklad musí byť vybavený meracím zariadením,3) ktoré umožní dodržanie a kontrolu podmienok skladovania potravín.**
- (4) Sklad podľa odseku 2 písm. c) a d) možno podľa kapacity zariadenia spoločného stravovania nahradiť chladničkou a mrazničkou.
- (5) Veľkosť skladu potravín má umožniť uloženie potravín na hygienicky vyhovujúcich podložkách, v regáloch alebo zavesení, prúdenie vzduchu okolo uložených potravín, dobrý prístup k uloženým potravinám pri manipulácii s nimi a pri kontrole ich zdravotnej neškodnosti a použitie mechanizačných prostriedkov pri preprave potravín. **Polotovary, rozpracované pokrmy a hotové pokrmy v nádobách nemožno skladovať priamo na podlahe.**

§ 4

- (1) **O vykonávanej dezinfekcii a ničení živočíšnych škodcov sa musí v zariadení spoločného stravovania viesť evidencia.**
- (2) **Každý drez alebo podobné zariadenie určené na umývanie surovín a potravín musí mať dostatočný prívod teplej vody s teplotou najmenej 45 oC a dostatočný prívod studenej pitnej vody z verejného vodovodu alebo vlastného zdroja a musí byť udržiavané v čistote.**
- (3) **Cez skladové priestory a prevádzkové priestory zariadenia spoločného stravovania nesmie prechádzať nechránené kanalizačné potrubie a teplovodné potrubie.**

§ 5

- (1) V zariadení spoločného stravovania, v ktorom nie je zabezpečené preberanie potravín, najmä mlieka, mliečnych výrobkov, chleba a pečiva, počas nočného rozvozu od dodávateľov, musia byť zriadené priestory na ich prechodné uskladnenie chránené pred znečistením, umývateľné a uzamykateľné.
- (2) Ak sa vydávajú hotové pokrmy do prepravných nádob, musí byť táto činnosť zabezpečená a vykonávaná hygienicky vyhovujúcim spôsobom tak, aby nedošlo k narušeniu kvality a zdravotnej neškodnosti hotových pokrmov.
- (3) **Na umývanie prepravných nádob, ich skladovanie a na vydávanie pokrmov v prepravných nádobách sa vyčleňujú samostatné priestory.** Priestor na umývanie prepravných nádob musí byť stavebne oddelený alebo prevádzkovo oddelený od priestoru na umývanie kuchynského riadu a musí byť **vybavený zariadením s prívodom teplej vody s teplotou najmenej 45 oC** a s prívodom studenej pitnej vody z verejného vodovodu alebo vlastného zdroja.
- (4) **Príjem použitého stolového riadu musí byť stavebne oddelený alebo prevádzkovo oddelený od výdaja stravy.**

§ 6

- (1) Zariadenie spoločného stravovania s výnimkou zariadenia s rýchlym občerstvením musí mať vytvorené podmienky na umývanie rúk stravníkov a zabezpečené priestory na odkladanie odevu.
- (2) V zariadení spoločného stravovania musí byť zabezpečený dostatočný prívod teplej vody s teplotou najmenej 45 oC a dostatočný prívod studenej pitnej vody z verejného vodovodu alebo vlastného zdroja. Priestory, v ktorých sa manipuluje s potravinami, musia byť vybavené umývadlami s tečúcou studenou pitnou vodou a teplou vodou s teplotou najmenej 45 oC z verejného vodovodu alebo vlastného zdroja.
- (3) Zariadenie spoločného stravovania musí mať primeraný počet šatní pre zamestnancov oddelených pre ženy a mužov a oddelených aj od prevádzkových miestností a skladov. Šatne musia umožniť oddelené uloženie pracovného odevu a civilného odevu.
- (4) Záchody pre zamestnancov zariadenia spoločného stravovania musia byť oddelené pre ženy a mužov a udržiavané v použiteľnom stave a v čistote. Záchody musia byť aj pri šatniach pre zamestnancov zariadenia spoločného stravovania, aj

pri priestoroch, v ktorých sú sprchy a umývadlá. V zariadení spoločného stravovania, v ktorom pracuje najviac päť zamestnancov v jednej zmene, môže byť jeden záchod spoločný pre mužov a ženy. V zariadení spoločného stravovania, v ktorom pracuje viac ako 50 žien, musia byť kabíny na osobnú hygienu žien.

(5) Pre stravníkov musia byť vyčlenené samostatné záchody oddelené pre mužov a ženy a udržiavané v použiteľnom stave a v čistote.

(6) **Do záchodu nesmie byť priamy vchod z prevádzky zariadenia spoločného stravovania.** Záchod musí byť dostatočne osvetlený, osobitne vetraný a vybavený toaletným papierom. Záchod pre ženy musí byť vybavený aj nádobou s uzatváracím príklopom ovládateľným zošliapnutím.

(7) V predsieni záchodu musí byť umývadlo s prívodom teplej vody s teplotou najmenej 45 °C a prívodom studenej pitnej vody z verejného vodovodu alebo vlastného zdroja, mydlo, zariadenie na osušenie rúk alebo hygienický prostriedok na utretie rúk. Ak je utretie rúk zabezpečené papierovými utierkami, musí byť v predsieni záchodu aj nádoba na použité papierové utierky s uzatváracím príklopom ovládateľným zošliapnutím.

§ 7

Sklad organického odpadu musí byť riešený tak, aby bol do neho prístup zvonku, aby bol krytý, vetrateľný, ľahko čistiteľný a uzavierateľný. Sklad organického odpadu musí byť vybavený tečúcou teplou vodou s teplotou najmenej 45 °C z verejného vodovodu alebo vlastného zdroja a kanalizačnou výpusťou, musí byť chránený pred prístupom škodcov a nesmie byť zdrojom kontaminácie potravín a pokrmov, pitnej vody, zariadení a priestorov zariadenia spoločného stravovania.

§ 8

(1) Osoby, ktoré prichádzajú do priameho styku s potravinami a nápojmi, môžu upratovať a umývať použitý stolový riad v odôvodnených prípadoch a **za predpokladu časového oddelenia výkonu týchto činností od výkonu vlastnej práce. Po skončení upratovania alebo umývania použitého stolového riadu musia tieto osoby vykonať dôkladnú očistu rúk a dať si čistý pracovný odev.**

(2) **Pracovné pomôcky, ktoré sa používajú na upratovanie podláh, musia byť zreteľne označené a uložené oddelene od pracovných pomôcok na čistenie pracovných plôch a zariadení prichádzajúcich do priameho styku s potravinami, pokrmami a nápojmi.**

(3) **Čistiace a dezinfekčné prostriedky musia byť uložené oddelene od potravín, pokrmov a nápojov.**

(4) Stavebné úpravy, technické úpravy a nátery v zariadení spoločného stravovania sa musia zabezpečovať podľa potreby, maľovanie vo výrobných priestoroch a v skladovacích priestoroch najmenej jedenkrát ročne. O vykonanom maľovaní stien sa musí viesť evidencia.

§ 9

(1) **Výroba pokrmov a nápojov podlieha zásadám správnej výrobnjej praxe.4)**

(2) Na zabezpečenie zdravotnej neškodnosti vyrábaných pokrmov a nápojov

a) **možno uchovávať len polotovary, rozpracované pokrmy a hotové pokrmy, ktoré sú uvedené v prílohe č. 2; čas a teplota ich uchovávania sú uvedené v prílohe č. 2,**

b) **možno zmrazené potraviny, polotovary a hotové pokrmy rozmrazovať v prípravovniach alebo na určených pracovných miestach v rozmrazovači alebo v chladničke pri teplote najviac 4 °C; ich rozmrazovanie vo vode alebo pri kuchynskej teplote je neprípustné,**

c) **sa nesmú zmrazovať potraviny okrem chladeného a vákuovo baleného mäsa, rýb a iných morských živočíchov,4a) očistenej a nakrájanej zeleniny, polotovary a hotové pokrmy dodané do zariadenia spoločného stravovania v nezmrazenom stave,**

d) **možno schladzovať alebo zmrazovať hotové pokrmy vyrobené v zariadení spoločného stravovania podľa osobitných požiadaviek,5)**

e) **možno hotové pokrmy studenej kuchyne pripravovať len z potravín vychladených na teplotu najviac 5 °C okrem pekárenských výrobkov; teplota pripravovaných pokrmov môže byť najviac 10 °C,**

f) **možno na prípravu pokrmov používať čerstvé vajcia hrabavej hydiny, pasterizované sušené vaječné hmoty a mrazené vaječné hmoty len po ich dôkladnom tepelnom spracovaní, okrem pokrmov z tepelne nespracovaného mäsa, rýb a iných morských živočíchov a pokrmov z čiastočne tepelne nespracovaného mäsa, rýb a iných morských**

živočíchov, ktoré môžu obsahovať tepelne nespracované slepačie vajcia triedy A, ktoré pochádzajú zo schválených chovov a spĺňajú požiadavky podľa osobitných predpisov,7) ak sa slepačie vajcia po rozbití ihneď použijú na prípravu pokrmu z tepelne nespracovaného mäsa a pri rozbíjaní vajec sa postupuje podľa zásad správnej výrobnéj praxe,4)

- g) musia byť zmrazené vaječné hmoty tepelne spracované v deň ich rozmrazenia; ich opätovné zmrazovanie je neprípustné,
- h) možno na smaženie rozpracovaných pokrmov používať len tuky určené na tepelnú prípravu a na kontinuálne smaženie len tuky určené na tento účel; tuky na kontinuálne smaženie sa používajú najdlhšie 24 hodín; pri smažení pokrmov prevádzková **teplota tuku je najviac 180 oC, ak nie je výrobcom určená inak,**
- i) možno podávať len pokrmy z tepelne spracovaného mäsa,
- j) **možno na zmrazovanie používať len hlboko zmrazovacie zariadenie osobitne určené na tento účel; teplota v jadre výrobku pri zmrazení je najmenej – 18 °C alebo nižšia,**
- k) **možno podávať pokrmy z tepelne nespracovaného mäsa, rýb a iných morských živočíchov a pokrmy z čiastočne tepelne nespracovaného mäsa, rýb a iných morských živočíchov len v prevádzkach verejného stravovania.**

(3) Na zabezpečenie podmienok počas tepelného spracovania pokrmov

- a) možno potraviny tepelne spracúvať len nevyhnutný čas, ktorý je postačujúci na usmrtenie mikroorganizmov,
- b) **sa nesmú do pokrmov počas posledných 20 minút ich tepelnej úpravy pridávať prísady, ktoré by mohli zapríčiniť ich mikrobiálnu kontamináciu; ak tepelné spracovanie pokrmu trvá menej ako 20 minút, možno do pokrmov pridávať len prísady, ktoré boli osobitne tepelne spracované, alebo pridávať prísady len pred začatím takého tepelného spracovania,**
- c) musí sa zabezpečiť, aby teplota pri tepelnom opracovaní všetkých častí mäsa bola najmenej 70 oC dosiahnutá v jadre výrobku, pričom technologický proces nemá neprimerane zmeniť textúru a farbu mäsa,
- d) **musí byť ochladenie pečeného, duseného a vareného neporciovaného mäsa, knedle a ryže dosiahnuté do 90 minút od prípravy; pred podávaním musia byť ohrievané tak, aby teplota v strede pokrmu dosiahla najmenej 70 oC,**
- e) sa musia vaječné pokrmy dôkladne tepelne spracovať z oboch strán,
- f) **sa musia hotové pokrmy podávať bezprostredne po ich tepelnom dohotovení, najneskôr však tri hodiny po ukončení ich technologického spracovania; počas tohto času teplota hutných pokrmov nesmie klesnúť pod 60 oC a tekutých pokrmov pod 65 oC,**
- g) sa nesmú nevychladnuté pokrmy dávať do chladiarne; chladiareň nesmie byť preplnená pokrmami,
- h) **sa musí zabezpečiť, aby teplota hotových pokrmov neklesla počas ich prepravy až do času výdaja pod 65 oC.**

(4) Na vylúčenie nežiaducich vplyvov z technologického postupu pri príprave a podávaní pokrmov a nápojov

- a) možno na prípravu pokrmov používať také mikrovlnné rúry, ktoré majú reguláciu vnútornej teploty; pri ich používaní sa musí dodržiavať návod výrobcu,
- b) musia sa používať **vhodné pracovné pomôcky a vylúčiť priamy styk rúk zamestnancov s pokrmami a nápojmi, najmä v konečnej fáze ich technologického spracovania a pri obsluhu,**
- c) sa musí manipulovať s kuchynským riadom, náradím, so stolovým riadom a s ostatným kuchynským zariadením tak, aby sa zabránilo znečisťovaniu pracovných plôch, potravín, polotovarov a pokrmov,
- d) možno používať len čistý kuchynský riad, náradie, stolový riad a ostatné kuchynské zariadenie zhotovené zo zdravotne neškodného materiálu a so súvislým a s nepoškodeným povrchom; kuchynský riad, náradie, stolový riad a ostatné **kuchynské zariadenie z hliníka bez povrchovej úpravy sa nesmú používať,**
- e) **sa musí zabezpečiť dostatočné množstvo oddelených pracovných plôch so zreteľom na druh suroviny a spôsob jej spracovania a ich viditeľné označenie; zámena týchto pracovných plôch pri ich používaní je neprípustná,**
- f) sa musia pred strojovým aj ručným umývaním kuchynského riadu, náradia, stolového riadu a ostatného kuchynského zariadenia mechanicky odstrániť zvyšky pokrmov,
- g) sa musí kuchynský riad, náradie a stolový riad umyť vo vode s **teplotou najmenej 45 oC s prídavkom umývacích prostriedkov a opláchnuť pod tečúcou vodou s teplotou najmenej 50 oC pri ručnom umývaní a s teplotou 80 oC pri**

strojovom umývaní; umytý kuchynský riad, náradie a stolový riad sa uložia do zariadenia na odkvapkanie riadu, **neutierajú sa,**

h) možno vystavovať pokrmy len v zariadeniach určených na tento účel, ktoré zabezpečia ich ochranu pred kontamináciou,

i) možno prepravovať hotové pokrmy v uzavretých čistých nádobách zhotovených na tento účel a v hygienicky vyhovujúcich vozidlách.

(5) Pri výrobe mrazených a chladených pokrmov sa postupuje podľa osobitných predpisov.6)

(6) Pokrmy z tepelne nespracovaného mäsa

a) možno podávať len v prevádzkach verejného stravovania, ktoré oznámili túto činnosť príslušnému orgánu štátnej správy vo veci úradnej kontroly potravín8) a

b) podávajú sa ihneď po ich dohotovení.

(7) **Teplota v jadre výrobku pri príprave pokrmu z čiastočne tepelne nespracovaného mäsa, rýb a iných morských živočíchov môže byť menej ako 70 °C podľa zásad správnej výrobnjej praxe.4)**

(8) **V jedálnom lístku zariadenia verejného stravovania, ktoré ponúka pokrmy z tepelne nespracovaného mäsa a vajec podľa odseku 6, sa uvedie informácia pre spotrebiteľa o zdravotných rizikách9) spojených s konzumovaním tepelne nespracovaného mäsa a vajec slovami: „Neodporúča sa, aby tepelne nespracované mäso a vajcia konzumovali deti, tehotné ženy, dojčiacie ženy a osoby s oslabenou imunitou.**

§ 10

(1) Výživová hodnota podávaných pokrmov vychádza z obsahu výživových faktorov podľa odporúčaných výživových dávok pre jednotlivé vekové skupiny obyvateľstva.

(2) Zostava jedál podávaných v zariadeniach spoločného stravovania okrem prevádzok verejného stravovania môže obsahovať raňajky, desiatu, obed, olovrant, večeru, prípadne druhú večeru. Priemerné hodnoty obsahu energie, bielkovín, tukov a cukrov za časové obdobie jedného mesiaca sa môžu od hodnôt odporúčaných výživových dávok odlišovať v rozpätí od 5 % do 10 % a vitamínov a minerálnych látok v rozpätí od 10 % do 20 %. Z celkovej dennej výživovej dávky sa počíta v priemere 18 % na raňajky, 15 % na desiatu, 35 % na obed, 10 % na olovrant a 22 % na večeru. Ak sa v zariadení spoločného stravovania podáva aj druhá večera, tá predstavuje zvýšenie príjmu energie a výživových faktorov spravidla o 5 % až 10 % v porovnaní s odporúčanými výživovými dávkami.

§ 11

(1) **Vzorky hotových pokrmov sa musia odoberať do čistých, vyvarených sklenených nádob s uzáverom. Na odber vzoriek hotových pokrmov sa používajú lyžice, naberačky a ďalšie pomôcky vyhradené výlučne na odber vzoriek, ktoré sú umyté a vyvarené pri teplote 100 oC počas 15 minút.**

(2) Všetky súčasti hotového pokrmu sa musia uchovávať osobitne v samostatnej nádobe. Ak je príloha hotového pokrmu alebo iná súčasť hotového pokrmu súčasťou viacerých pokrmov, možno uchovávať len jednu vzorku.

(3) Ak hotové pokrmy z rovnakých surovín pripravuje niekoľko pracovných skupín, musia sa uchovávať vzorky každej pracovnej skupiny.

(4) Odobratá vzorka musí mať hmotnosť najmenej 50 g, ak nejde o kusový tovar.

(5) Vzorky hotových pokrmov odoberaných v teplom stave musia byť uzavreté, urýchlene schladené a počas 48 hodín od skončenia výdaja uchovávané **v chladničke pri teplote 2 oC až 6 oC. Po uplynutí 48 hodín musia byť vzorky odstránené neškodným spôsobom; nesmú sa použiť na spotrebu.**

(6) Dokumentácia o odobratých vzorkách musí obsahovať dátum odberu vzorky, ak sú pokrmy pripravované v rôznom čase, aj hodinu odberu vzorky, druh vzorky a meno a priezvisko osoby, ktorá odber vzorky vykonala.

§ 12

Zamestnanci

a) vstupujú na pracovisko len v čistom a vo vhodnom pracovnom odevu a dodržiavajú ďalšie zásady osobnej čistoty, čistoty pracovného prostredia a pracovných pomôcok,

- b) dôkladne si umývajú a podľa potreby dezinfikujú ruky pred vstupom na pracovisko a **pred začatím činnosti, ihneď po ich znečistení, pri prechode z jedného druhu práce na druhý, po fajčení, po úprave šatstva a osobitne po použití záchodu,**
- c) **neopúšťajú pracovisko v pracovnom odev,**
- d) používajú pri príprave a pri výdaji pokrmov a nápojov pokrývku hlavy tak, aby mali úplne **zakryté vlasy; muži s bradou alebo fúzmi používajú pokrývku úst,**
- e) používajú pri príprave a pri výdaji stravy pre dojčatá ochranný odev, ochranné rukavice a pokrývku úst,
- f) majú možnosť výmeny pracovného odevu v prípade jeho znečistenia počas práce,
- g) nevykonávajú počas práce toaletné úpravy zvonjšku,
- h) **nemajú na rukách počas práce šperky, hodinky a iné ozdobné predmety a v pracovnom odevu majú len čistú vreckovku a pomôcky potrebné na výkon práce,**
- i) nefajčia a nejedia v miestnostiach, v ktorých sú potraviny, polotovary a pokrmy,
- j) **používajú pri výdaji hotových pokrmov jednorazové rukavice.**

Príloha č.1

POŽIADAVKY NA ČLENENIE PREVÁDZOK V ZARIADENÍ SPOLOČNÉHO STRAVOVANIA

Počet podávaných hlavných jedál denne	Hrubá prípravovňa zeleniny	Hrubá prípravovňa mäsa	Hrubá prípravovňa rýb	Prípravovňa na rozbíjanie vajec	Čistá prípravovňa zeleniny	Čistá prípravovňa mäsa	Studená kuchyňa	Prípravovňa múčnych pokrmov	Prípravovňa cukrárskych výrobkov	Umyváreň kuchynského riadu	Umyváreň tanierov, príborov a pohárov	Umyváreň prepravných nádob
do 300	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
do 1 000	S	S	S	S	P	P	S	P	S	P	S	S
nad 1 000	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S
Poznámky: S – stavebne oddelený priestor, P – prevádzkovo oddelený priestor. Prevádzky sa zriaďujú podľa rozsahu výroby a sortimentu jedál.												

Príloha č. 2 k vyhláške č. 533/2007 Z. z.

Podmienky uchovávaní polotovarov, rozpracovaných pokrmov a hotových pokrmov

Polotovary, rozpracované pokrmly a hotové pokrmly	Teplota a čas uchovávaní			Poznámka
	0 – 4 °C	5 – 8 °C	– 18 °C	
Polotovary				
Nespotrebovaný obsah konzerv po otvorení (napríklad ovocie, zelenina, pretlaky, huby, ryby v oleji, losos)	24 h	0 h	0 h	Neskladovať v plechu, preložiť do uzavierateľného obalu zo skla, nerezú alebo plastu. Paštéty a mäsové konzervy sa po otvorení nemôžu uchovávať. Čas uchovávaní sa nevzťahuje na kaviár. O otvorení konzervy sa vedie evidencia s uvedením dátumu a hodiny; tieto údaje sa vyznačia aj na obale potraviny.
Nespotrebovaný obsah po otvorení originálneho obalu majonéz, studených omáčok, dresingov	48 h	0 h	0 h	O otvorení obalu potraviny sa vedie evidencia s uvedením dátumu a hodiny; tieto údaje sa vyznačia aj na obale potraviny.
Mäso plnené, mleté	3 h	0 h	0 h	
Mäso chladené krájané, mäso vákuovo balené po otvorení spotrebiteľského obalu	24 h	0 h	*14 dní	O otvorení obalu vákuovo baleného mäsa sa vedie evidencia s uvedením dátumu a hodiny otvorenia, tieto údaje sa vyznačia aj na obale potraviny. * Platí pre mäso chladené krájané. Po rozmrazení sa nesmie znovu zmrazovať.
Naložené mäso (napríklad zverina), ražniči, mäso na grilovanie	48 h	0 h	0 h	
Obalované mäso, hydina, ryby, zelenina, huby	3 h	0 h	0 h	
Mäso, hydina po rozmrazení	24 h	0 h	0 h	Nesmie sa znovu zmrazovať.
Ryby a iné morské živočíchy, hotové pokrmly typu „sushi“ po rozmrazení ^{4a)}	24 h	0 h	14 dní*	*Ryby a iné morské živočíchy dodané nezmrázene. Určené na podávanie. Nesmú sa znovu zmrazovať.
Očistená, nakrájaná zelenina	12 h	3 h	10 dní	Nakrájané.
Cukrárske cesto	24 h	12 h	0 h	
Cesto na palacinky, lievance a na obalovanie	12 h	0 h	0 h	
Knedle plnené (ovocné a mäsové)	12 h	0 h	0 h	

Rozpracované pokrmy				
Zelenina očistená, umytá, krájaná, určená na šaláty, ozdoba	3 h	0 h	0 h	
Varené cestoviny, ryža, zemiaky, strukoviny, vajcia na ďalšie spracovanie	12 h	0 h	0 h	Ak boli pripravené ako príloha pokrmu.
Krémy, peny, nátierky, dresing (vlastná výroba)	24 h	0 h	0 h	
Rozpracované cukrárske výrobky				
Plnené korpusy poliate polevou, agarom a podobne	24 h	0 h	0 h	
Krémy, polevy, náplne	24 h	0 h	0 h	
Hotové pokrmy				
Mäso pečené, varené, dusené v celku, vysmážené	24 h	0 h	0 h	
Šaláty – zeleninové, strukovinové, cestovinové, ovocné, rybacie	12 h	6 h	0 h	
Studená kuchyňa (kusové chlebičky, bagety, chleby)	12 h	3 h	0 h	
Studená kuchyňa (obložené misy, mäsové a podobné nárezy, krájané a strúhané syry, obalené syry pred tepelným spracovaním)	24 h	12 h	0 h	
Ochutené, plnené, v agare, nakladané (syry, údeniny a podobne)	48 h	12 h	0 h	
Cukrárske výrobky				
Zdobené, plnené krémami a šľahačkou	24 h	12 h	0 h	
Múčniky a dezerty tepelne upravené, v celku	48 h	24 h	0 h	

Poznámky pod čiarou

¹)§ 26 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

²)Nariadenie (ES) č. 852/2004 Európskeho parlamentu a Rady z 29. apríla 2004 o hygiene výroby (Ú. v. EÚ L 139, 30. 4. 2004).

³)§ 8 ods. 2 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 431/2004 Z. z.

⁴)Čl. 5 nariadenia (ES) č. 852/2004.

§ 251 až 258a výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 20. mája 1996 č. 981/1996-100, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky (oznámenie č. 195/1996 Z. z.) v znení neskorších predpisov.

^{4a})Príloha I, body 1.10, 2.1, a 3.1. a Kapitola III, písm. D nariadenia (ES) č. 853/2004 Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú osobitné hygienické predpisy pre potraviny živočíšneho pôvodu (Ú. v. EÚ kap. 3/zv. 45; Ú. v. L 139/55, 30. 4. 2004) v platnom znení.

⁵)§ 108 až 116 výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 20. mája 1996 č. 981/1996–100.

⁶)Výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 20. mája 1996 č. 981/1996–100 v znení neskorších predpisov.

⁷)Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (EHS) č. 1037/2001 a (EHS) č.1234/2007 (Ú. v. EÚ; Ú. v. L 347/671, 20. 12. 2013) v platnom znení.

Nariadenie komisie (ES) č. 589/2008 z 23. júna 2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č.1234/2007 o obchodných normách pre vajcia (Ú. v. EÚ; Ú. v. L 163/6, 24. 6. 2008) v platnom znení.

⁸)§ 6 ods. 1 a § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

⁹)Čl. 14 nariadenia (ES) č. 178/2002 z 28. januára 2002 Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú sa postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. EÚ; Ú. v. L 031, 1. 2. 2002) v platnom znení.

❖ **Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení** (v znení č. 273/2010 Z. z., 544/2011 Z. z.)

§ 17

**Epidemiologické vyšetovanie
a opatrenia v ohnisku nákazy**

(1) **Epidemiologické vyšetovanie sa musí vykonávať u každej osoby a na všetkých miestach, kde možno v súvislosti s prenosným ochorením alebo s podozrením na prenosné ochorenie zistiť dôležité okolnosti na vymedzenie ohniska nákazy, posúdenie príčin a spôsobov šírenia prenosného ochorenia a na vykonanie potrebných opatrení na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosného ochorenia.**

(2) K opatreniam v ohnisku nákazy na základe rozhodnutia regionálneho úradu patrí najmä očkovanie osôb, ktoré sú v priamom kontakte s chorou osobou, karanténne opatrenia alebo izolácia; ak sa osoba očkuje na základe rozhodnutia regionálneho úradu, doklad o tomto rozhodnutí sa založí do jej zdravotnej dokumentácie¹⁴⁾ a lekár zaznamená do nej údaje podľa § 13 ods. 3.

§ 18

Karanténne opatrenia

(1) Osobe podozrivej z nákazy možno nariadiť **zvýšený zdravotný dozor, lekársky dohľad alebo karanténu; tieto opatrenia zahŕňajú súbor organizačných opatrení, ktoré obmedzujú kontakt osoby podozrivej z nákazy s okolím a určujú sledovanie a vyšetovanie jej zdravotného stavu.**

(2) **Pri zvýšenom zdravotnom dozore sa osobe podozrivej z nákazy nariadi**

- a) vyšetovanie a sledovanie jej zdravotného stavu,
- b) dočasný zákaz výkonu epidemiologicky závažných činností,
- c) zákaz činností, pri vykonávaní ktorých by sa mohlo prenosné ochorenie šíriť,
- d) úprava pracovných podmienok na pracovisku.

(3) **Pri lekárskom dohľade** sa nariadi pravidelná kontrola zdravotného stavu osoby podozrivej z nákazy; termíny a druh vyšetrení určuje regionálny úrad a lekár.¹³⁾

(4) **Pri karanténe sa osobe podozrivej z nákazy nariadi izolácia**, jej vyšetovanie a pozorovanie v rámci lekárskeho dohľadu v zdravotníckom zariadení, v domácom prostredí alebo v inom jej prirodzenom sociálnom prostredí

§ 21

Dezinfekcia a regulácia živočíšnych škodcov

(1) **Pri vzniku a šírení prenosných ochorení sa v ohnisku nákazy vykonáva dezinfekcia a regulácia živočíšnych škodcov - dezinsekcia a deratizácia.**

§ 22

Epidemiologicky závažná činnosť

(1) **Epidemiologicky závažnú činnosť môže vykonávať len osoba odborne spôsobilá a osoba zdravotne spôsobilá.**

(2) **Zdravotnú spôsobilosť preukazuje osoba potvrdením o zdravotnej spôsobilosti, ktoré jej na základe lekárskej prehliadky vydá lekár.**¹³⁾ Potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti obsahuje meno a priezvisko osoby, dátum narodenia, trvalé bydlisko, dátum vydania a povinnosti osoby. Lekár súčasne osobu poučí o jej právach a povinnostiach a o tom, že ho pri ochorení musí vyhľadať.

(3) Pri každom lekárskom ošetrení je **osoba, ktorá vykonáva epidemiologicky závažnú činnosť, povinná upozorniť lekára na druh vykonávanej epidemiologicky závažnej činnosti.** Tieto skutočnosti zaznačí lekár do jej zdravotnej dokumentácie.

(4) **Odborná spôsobilosť sa preukazuje podľa charakteru epidemiologicky závažných činností diplomom, vysvedčením vzdelávacích inštitúcií, ktoré sú uvedené v prílohe č. 6, alebo osvedčením o odbornej spôsobilosti vykonávať epidemiologicky závažnú činnosť.**

(5) Ak bude osoba krátkodobo vykonávať epidemiologicky závažnú činnosť na zotavovacích podujatiach pre deti alebo v iných sezónnych aktivitách, vyznačí lekár do **potvrdenia o zdravotnej spôsobilosti** jeho platnosť najdlhšie na tri mesiace od jeho vydania; táto osoba odbornú spôsobilosť nepreukazuje.

(6) Ak epidemiologicky závažnú činnosť vykonáva žiak v rámci prípravy na povolanie, preukazuje len zdravotnú spôsobilosť podľa odseku 2.

Príloha č. 6

k vyhláške č. 585/2008 Z. z

ZOZNAM

VZDELÁVACÍCH INŠTITÚCIÍ, KTORÝCH DIPLOM ALEBO VYSVEDČENIE PREUKAZUJE ODBORNÚ SPÔSOBILOSŤ NA VYKONÁVANIE EPIDEMIOLOGICKY ZÁVAŽNÝCH ČINNOSTÍ

1. lekárska fakulta,
2. farmaceutická fakulta,
3. fakulta verejného zdravotníctva, fakulta ošetrovateľstva a sociálnej práce,
4. prírodovedecká fakulta v odbore biológia a chémia,
5. veterinárna fakulta,
6. fakulta chemickej a potravinárskej technológie,

7. stavebná fakulta v odbore vodné hospodárstvo a vodné stavby,
8. fakulta so zameraním na prácu v potravinárstve,
9. stredná zdravotnícka škola,
10. stredná hotelová škola,
11. stredná škola alebo odborné učilište zamerané na prácu v potravinárstve a na prácu vo farmaceutickej výrobe,
12. stredná priemyselná škola stavebná v študijnom odbore vodohospodárske stavby,
13. stredné odborné učilište vodohospodárske,
14. stredná škola alebo odborné učilište v odboroch starostlivosti o ľudské telo,
15. vzdelávacie zariadenie uskutočňujúce rekvalifikačný akreditovaný kurz v odbore kuchár, čašník a v odboroch starostlivosti o ľudské telo, ktorému akreditáciu vydalo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky,
16. stredná veterinárna škola.

❖ Alimentárne nákazy a otravy z požívatín

Alimentárne nákazy a otravy z požívatín možno charakterizovať ako nákazy a otravy, pri ktorých **vstupnou bránou pôvodcu nákazy je tráviace ústrojenstvo**. Pôvodca nákazy je vylučovaný stolicou, prípadne močom.

Pôvodcov alimentárnych nákaz predstavuje celá škála mikroorganizmov (baktérie, vírusy, prvoky, plesne, parazitujúce červy). Niektoré mikroorganizmy nevyvolávajú ochorenie priamo, ale produkujú za vhodných podmienok (teplota) toxín, ktorý spôsobuje ochorenie. **K alimentárnym nákazám sa ešte pridružujú otravy požívatinami nebakteriálneho (chemického) pôvodu, keď sa toxická látka dostala do požívatiny alebo zvonka, alebo sa v nej vyskytuje prirodzene.** **Prameňom alimentárnych nákaz** môže byť človek (chorý, rekonvalescent, bacilonosič), zviera, ale aj vonkajšie prostredie, v ktorom pôvodca žije.

Človek môže byť zdrojom nákazy už na konci inkubačného času, počas ochorenia i v rekonvalescencii.

Ako zdroj sa môže uplatniť aj človek zdanlivo zdravý, ktorý však vylučuje stolicou alebo močom pôvodcov nákazy - **bacilonosič**.

Cesta prenosu nákazy môže byť **priama** - kontaktom, prostredníctvom špinavých rúk, alebo **nepriama** - kontaminovanými požívatinami, vodou, pomocou znečistených predmetov a prostredníctvom členovcov (hmyz, roztoče).

Najdôležitejšiu úlohu pri prenose nákaz majú požívatiny živočíšneho pôvodu. Ich kontaminácia môže nastať **primárne** - ak potravina pochádza z chorého alebo nakazeného zvierat'a.

Sekundárne dochádza **ku kontaminácii** pôvodne zdravotne nezávadnej požívatiny pri jej styku so znečisteným vonkajším prostredím pri výrobe, spracovaní, skladovaní, preprave, predaji alebo pri podávaní v zariadeniach spoločného stravovania.

Inkubačný čas predstavuje časové obdobie, ktoré uplynie od vniknutia pôvodcu nákazy alebo toxickéj látky do organizmu po prejavenie sa prvých klinických príznakov ochorenia.

Preventívne opatrenia výskytu alimentárnych ochorení - 10 zlatých pravidiel vypracovaných Svetovou zdravotníckou organizáciou:

1. Pri nákupoch vyberajte len vzhľadovo nenarušené požívatiny.
2. Zabezpečte dokonalé prevarenie požívatín pri tepelnom opracovaní.

3. Skonzumujte stravu bezprostredne po uvarení.
4. Rozpracované a hotové pokrmy, ktoré je možné schladzovať a uchovávať, schlaďte v čo najkratšom čase, uchovávajte ich v chlade a v prípade ďalšieho použitia dôkladne ohrejte.
5. Zachovajte chladiaci reťazec počas celej doby prepravy a skladovania chladených a mrazených potravín.
6. Zabráňte styku medzi surovými a uvarenými potravinami.
7. Pred začiatkom práce s potravinami a počas prípravy jedál, obzvlášť pri prechode z jednej činnosti na druhú si umývajte ruky.
8. Udržujte všetko kuchynské náradie v úplnej čistote.
9. Ochraňujte potraviny pred hmyzom, hlodavcami a zvieratami.
10. Používajte len pitnú vodu.

Najčastejšie ochorenia z potravín bakteriálneho pôvodu:

1. Salmonelóza

Najčastejším príznakom ochorenia je prudký zápal črevného systému, prejavujúci sa bolesťami brucha, hnačkami, vracaním, teplotou až 39 °C. U detí sa môže objaviť obzvlášť ťažká forma, ktorá môže za niekoľko hodín spôsobiť smrť následkom straty tekutín, zlyhania srdca a poškodenia nadobličiek. Atypicky môže salmonelóza prebehnúť u starých ľudí, kde býva aj vyššia úmrtnosť na toto ochorenie.

Inkubačný čas je 1 - 3 dni a jeho dĺžka je ovplyvnená množstvom požitých baktérií - salmonel. K vzniku epidémií dochádza najčastejšie **po konzumácii jedál a výrobkov z nedostatočne tepelne opracovaných potravín živočíšneho pôvodu (vajcia, mäso, mlieko)**. Zvlášť riziková je hydina, obsahujúca salmonely v mäse a vnútornostiach. Pri salmonelových zápaloch vaječníkov kačíc a hrabavej hydiny dochádza ku kontaminácii vajec. Z praktických dôvodov **každé surové vajce a surové mäso hydiny aj cicavcov možno považovať za kontaminované salmonelami a pri manipulácii s nimi treba zaobchádzať ako s kontaminovanými**.

Nákaza sa prenáša aj sekundárne kontaminovanými potravinami, v ktorých sa salmonely pomnožili počas prepravy, predaja alebo prípravy.

Salmonely sú značne odolné vplyvom vonkajšieho prostredia. Vo vlhkom prostredí vydržia dni až týždne, v **zmrazenom stave aj mesiace. Varom sa salmonely spoľahlivo ničia.**

Prevenia:

dôkladná tepelná úprava surovín, hygienická príprava pokrmov, zabránenie sekundárnej kontaminácii potravín, správne uchovávanie pokrmov, dodržiavanie zásad osobnej hygieny a sanitácie, dodržiavanie vypracovaného systému HACCP.

Opatrenia pri výskyte nákazy:

nakazené osoby sú vylúčené z potravinárskej činnosti dovtedy, kým sa u nich opakovane nezistí negatívna stolica, sanitácia celej prevádzkarne, prehodnotenie činností a technologických postupov v prevádzkarni, aby sa zistil spôsob prenosu a príčiny, ktoré umožnili prenos.

2. Stafylokoková enterotoxikóza

Pôvodcom ochorenia je zlatý stafylokok, baktéria často sa nachádzajúca v drobných hnisajúcich ranách na rukách, odkiaľ sa dostane do potravín, kde sa pomnoží a vytvorí toxín. Príčinou ochorenia je otrava týmto toxínom. Toxín je termorezistentný - prežije varenie až 30 minút. Inkubačný čas je veľmi krátky, iba 2-3 hodiny. Pre ochorenie je charakteristický náhly začiatok, priebeh býva búrlivý, prudké zvracanie, hnačky a kŕče, dochádza však rýchlo k uzdraveniu.

3. Bacilárna dyzentéria (ochorenie nazývané aj úplavica - šigelóza)

Pôvodca - Šigela sa nachádza v zažívacom trakte ľudí, prameňom nákazy je chorý človek alebo bacilonosič. Cesta prenosu je najčastejšie prostredníctvom znečistených rúk, znečistených predmetov a hmyzu. Jedná sa o črevné ochorenie sprevádzané hnačkami.

4. Kamylobakteriáza

Pôvodcom ochorenia je baktéria Campylobacter coli alebo Campylobacter jejuni. Jedná sa o akútne hnačkovité ochorenie sprevádzané teplotami, bolesťami brucha a hlavy. K vzniku ochorenia dochádza najmä po konzumácii jedál z nedostatočne tepelne opracovaných potravín živočíšneho pôvodu - najmä hydiny. Prevencia kamylobakteriázy je rovnaká ako prevencia salmonelózy.

5. Listeri3za

Listeri3za je infekčné ochorenie vyvolávané baktériou *Listeria monocytogenes*. Prenos nastáva živočíšnymi produktmi (surové mliečne výrobky, napr. syr, surové mleté mäso, údené alebo marinované ryby). Listeri3za nie je pre zdravého dospelého človeka nebezpečná - prebieha bez príznakov alebo ako ľahká chrípka. Pre starých ľudí s oslabenou imunitou, ako aj pre tehotné ženy však predstavuje nebezpečenstvo zápalu mozgu a mozgových blán, u tehotných žien môže infekcia viesť k potratom.

6. Botulizmus

Baktéria *Clostridium botulinum* spôsobuje otravu prostredníctvom botulotoxínu, ktorý vytvára pri svojom raste. Rizikové sú najmä nedostatočne tepelne opracované konzervárenské výrobky ako klobásy, paštéty, po domácky vyrobené mäsové a zeleninové konzervy, ryby. Množenie baktérie a tvorba toxínu sa zvyčajne prejavujú bombážou konzervy. Príznaky ochorenia sú bolesť hlavy, vracanie, pocit smädu, dvojité videnie, ťažkosti pri hovorení a hltaní a obrna dýchacích svalov.

7. Klostrídiová enterotoxik3za

Baktéria *Clostridium perfringens* tvorí toxín spôsobujúci hnačky a zvracanie. Rizikové sú najmä: mäso, mäsové výrobky, konzervárenské mäsové výrobky.

8. Brušný týfus

Pôvodcom ochorenia je *Salmonella typhi*. Prameňom nákazy je chorý človek, rekonvalescent alebo bacilonosič. Prenos sa uskutočňuje priamym stykom s nakazeným človekom alebo kontaminovanými požívatinami. Nákazu môže prenášať aj hmyz. Ochorenie sa prejavuje bolesťami hlavy, teplotami, slabosťou a vyrážkami na trupe. Hnačka nemusí byť prítomná.

9. Paratýfus

Pôvodcom ochorenia je *Salmonella paratyphi*. Ochorenie má miernejší priebeh ako brušný týfus, prejavuje sa horúčkami a hnačkami.

10. Ďalšie hnačkovité ochorenia vyvolané podmienene patogénnymi baktériami:

Escherichia coli, *Vibrio parahaemolyticus*, *Yersinia enterocolitica*, *Bacillus cereus*, *Pseudomonas aeruginosa*, streptokoky D, koliformné baktérie (*Citrobacter*, *Enterobacter*, *Edwardsiella*, *Hafnia*, *Providentia*, *Serratia*, *Proteus*) - koliformné baktérie svedčia o hygienickej úrovni výroby a spracovania požívatín.

Ochorenia z požívatín vírusového pôvodu:

Vírusová hepatitída A

Ochorenie nazývané aj infekčná žltáčka. Zdrojom nákazy býva človek. Inkubačná doba je okolo 30 dní. Infekčné môžu byť aj sliny (umývanie pohárov!), významnú úlohu môžu zohrávať muchy. Vírus je značne odolný voči teplotám varu.

1. Ďalšie alimentárne ochorenia vyvolané vírusmi:

enterovírusy (ECHO vírusy, vírusy skupiny Coxsackie), rotavírusy, adenovírusy, Norwalk - vírusy, astrovírusy.

Ochorenia z požívatín parazitárneho pôvodu:

1. Trichinel3za

Ochorenie spôsobené Svalovcom špirálovitým, ktorý sa často vyskytuje v mäse diviakov a aj u ošípaných. Človek sa nakazí konzumovaním nedostatočne tepelne opracovaného mäsa. Dôležitá je prehliadka mäsa zastrelených diviakov veterinárnym lekárom. Ochorenie sa prejavuje veľkými bolesťami svalov a ťažko sa lieči, môže spôsobiť smrť.

2. Teni3za

Ochorenie spôsobené pásomnicou. Človek sa nakazí konzumáciou nedostatočne tepelne opracovaného mäsa, ktoré obsahuje larvy pásomnic. V tenkom čreve človeka sa neskôr vyvinie dospelá pásomnica a nakazený človek sa stáva prameňom nákazy.

Otravy z požívatín:

1. Mykotoxik3zy

Mykotoxíny sú toxické produkty plesní. Požívatiny napadnuté plesňami produkujúcimi mykotoxíny nemusia byť vzhľadovo zmenené. Mykotoxíny sa z potravín nedajú odstrániť, sú termorezistentné - odolné voči teplotám varu. Mykotoxíny majú rakovinotvorné účinky, poškadzujú pečeň, obličky, slezinu, krvný systém a môžu poškodiť plod v tele matky.

2. Otravy biogénnymi amínmi

Známe sú otravy po konzumácii mäsa rýb pre zvýšený obsah histamínu vytvoreného činnosťou mikroorganizmov.

3. Otravy hubami

4. Otravy ťažkými kovmi

5. Otravy dusitanmi

Baláž, V., Rovný, I.: Hygiena – Základné informácie pre pracovníkov v potravinárstve na získanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti na epidemiologicky závažnú činnosť, Štátny zdravotný ústav SR, Bratislava, 2001, 129 s.

Zákon NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách

(v znení č. [290/1996 Z. z.](#), [470/2000 Z. z.](#), [553/2001 Z. z.](#), [23/2002 Z. z.](#), [450/2002 Z. z.](#), [472/2003 Z. z.](#), [546/2004 Z. z.](#), [195/2007 Z. z.](#), [318/2009 Z. z.](#), [114/2010 Z. z.](#), [349/2011 Z. z.](#), [459/2012 Z. z.](#), [42/2013 Z. z.](#), [36/2014 Z. z.](#), [101/2014 Z. z.](#), [30/2015 Z. z.](#), [376/2016 Z. z.](#))

PRVÁ ČASŤ

Úvodné ustanovenia

§ 1

Účel a rozsah zákona

(1) Tento zákon ustanovuje

a) povinnosti prevádzkovateľa potravinárskeho podniku¹⁾ (ďalej len „prevádzkovateľ“) v záujme podpory a ochrany zdravia ľudí a ochrany spotrebiteľa na trhu potravín,^{1aaa)}

b) práva a povinnosti osôb vo vzťahu k potravinám,

c) organizáciu, pôsobnosť a právomoc orgánov úradnej kontroly potravín podľa osobitných predpisov.^{1ac)}

(2) Tento zákon sa nevzťahuje na prvovýrobu na súkromné domáce použitie alebo na domácu prípravu, manipuláciu alebo skladovanie potravín na súkromnú domácu spotrebu.

(3) Tento zákon sa nevzťahuje na vykonávanie úradných kontrol na overovanie dodržiavania predpisov o organizovaní spoločného trhu s poľnohospodárskymi výrobkami.^{1a)}

(4) Ustanovenia osobitných predpisov^{1aa)} týkajúce sa výroby potravín, manipulácie s nimi a ich umiestnenie na trh, podmienok výroby a zásobovania pitnou vodou^{1ab)} nie sú týmto zákonom dotknuté.

§ 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

a) potravinou látka alebo výrobok, ktoré sú spracované, čiastočne spracované alebo nespracované a sú určené na ľudskú spotrebu alebo pri ktorých sa odôvodnene predpokladá, že budú požití ľuďmi, vrátane nápojov, žuvačiek, všetkých látok vrátane pitnej vody,¹⁾ ktoré sú zámerne pridávané do potravín počas ich výroby, prípravy alebo úpravy, prídavných látok určených na predaj spotrebiteľom a potravín na osobitné výživové účely vrátane dietetických potravín na osobitné medicínske účely ustanovené osobitným predpisom,^{1b)}

b) potravinou neznámeho pôvodu potravina, pri ktorej nemožno dokladom preukázať prevádzkovateľa potravinárskeho podniku alebo pri dovezenej potravine krajinu pôvodu a prevádzkovateľa potravinárskeho podniku,

c) potravinou na osobitné výživové účely potravina, ktorá je pre svoje špeciálne zloženie alebo spôsob výroby jednoznačne rozoznatel'ná od potraviny na bežnú spotrebu, vhodná na uvádzané výživové účely a taktó umiestňovaná na trh a spĺňa osobitné výživové požiadavky:

1. určitých kategórií ľudí, ktorých tráviace procesy alebo metabolizmus sú porušené,

2. určitých kategórií ľudí, ktorí sú v špeciálnych fyziologických podmienkach a ktorí sú preto schopní získať zvláštny úžitok z kontrolovaného požívania určitých zložiek potravín,

3. zdravých dojčiat a malých detí,

d) kvalitou súhrn určených vlastností a znakov výrobku, ktoré mu dávajú schopnosť uspokojovať konkrétne potreby spotrebiteľa,

e) manipulovaním s potravinou váženie, meranie, plnenie, balenie, označovanie, tlačenie, ohrievanie, skladovanie, uchovávanie, doprava, ako aj vykonávanie ďalších činností, ktoré nemožno považovať za výrobu, umiestnenie na trh alebo požívanie,

f) potravinovým doplnkom výživová látka s významným biologickým účinkom, ako sú vitamíny, minerálne látky, aminokyseliny, špecifické mastné kyseliny a iné, ktoré sú zámerne pridávané do potraviny v procese výroby,

g) výživovým doplnkom potravina na doplnenie prirodzenej stravy, ktorá je koncentrovanými zdrojmi živín, ako sú vitamíny a minerálne látky alebo iných látok s výživovým alebo fyziologickým účinkom, jednotlivo alebo v kombinácii; umiestňuje sa na trh v dávkovanej forme, ako sú kapsuly, pastilky, tablety, piluly a ostatné podobné formy, vrecúška s práškom, ampulky s tekutinami, fľašky s dávkovačom kvapiek a ostatné podobné formy tekutín a práškov navrhnuté tak, aby ich bolo možné brať v odmeraných malých jednotkových množstvách,

h) predajom na diaľku predaj potravín alebo výživových doplnkov prostredníctvom prostriedkov komunikácie na diaľku.^{1ad)}

§ 3

(1) Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) upraví všeobecne záväzným právnym predpisom požiadavky na

a) potraviny živočíšneho pôvodu,

b) potraviny rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov, zmiešané potraviny vrátane nápojov okrem spotrebiteľsky balených minerálnych vôd a pramenitých vôd,

c) geneticky modifikované potraviny,

d) označovanie potravín,

e) poľnohospodárske produkty a potraviny predávané priamo konečnému spotrebiteľovi,

f) označovanie poľnohospodárskych produktov určených na priamu ľudskú spotrebu a potravín označených dobrovoľnými údajmi a ich používanie na účely propagácie a marketingu,

g) zásady odberu vzoriek a metódy ich skúšania.

(2) Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo zdravotníctva“) upraví všeobecne záväzným právnym predpisom

a) hygienické požiadavky na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie potravinárskych prevádzkarní,

b) požiadavky na epidemiologicky rizikové činnosti výroby potravín,

c) požiadavky na nové potraviny,^{1b)}

d) mikrobiologické požiadavky na potraviny a na obaly určené na ich balenie, ktoré neupravujú osobitné predpisy,^{1f)}

e) požiadavky na materiály a predmety určené na styk s potravinami,

f) požiadavky na potraviny a potravinové prísady ošetrené ionizujúcim žiarením,

g) požiadavky na potraviny určené na osobitné výživové účely a výživové doplnky,

h) požiadavky na kontaminanty v potravinách,

i) požiadavky na rezíduá prípravkov na ochranu rastlín,

j) požiadavky na extrakčné rozpúšťadlá,

k) požiadavky na osobitné prísady do potravín,

l) požiadavky na prírodnú minerálnu vodu, pramenitú vodu a balenú pitnú vodu,

m) požiadavky na používanie aromatických látok v potravinách pre dojčatá a malé deti,

n) požiadavky na pridávanie vitamínov a minerálnych látok do potravín a obmedzenie používania niektorých iných látok pri výrobe potravín.

(3) Požiadavky na bezpečnosť potravín a ich kvalitu, hygienu, požiadavky na zloženie potravín, zložky, ako aj technologické postupy používané pri ich výrobe a požiadavky na balenie jednotlivých potravín, ich skupín alebo všetkých potravín, rozsah a spôsob ich označovania, ich skladovanie, prepravu a inú manipuláciu s nimi,

ich umiestňovanie na trh, ako aj zásady na odber vzoriek a metódy ich skúšania a postupy ustanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými podľa odsekov 1 a 2 je povinný dodržiavať každý, kto potraviny vyrába, manipuluje s nimi a umiestňuje ich na trh.

DRUHÁ ČASŤ

Potraviny

§ 4

Základné povinnosti pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestnení na trh

- (1) Prevádzkovatelia sú povinní na všetkých stupňoch výroby, spracúvania a distribúcie vrátane predaja na diaľku dodržiavať požiadavky upravené týmto zákonom a osobitnými predpismi.^{1e)}
- (2) Prevádzkovatelia potravinárskeho podniku sú ďalej povinní
 - a) zabezpečiť pri vyrábaných potravinách pravidelnú kontrolu nad dodržiavaním požiadaviek na bezpečnosť a kvalitu (vlastná kontrola) ustanovených osobitnými predpismi^{1e)} a viesť o tom záznamy,
 - b) viesť záznamy o vykonanej dezinfekcii, dezinfekcii a deratizácii,
 - c) zabezpečiť, aby zamestnanci, ktorí prichádzajú priamo alebo nepriamo do styku s potravinami, boli poučení a vyškolení o hygiene potravín podľa osobitného predpisu^{2a)} v rozsahu primeranom pracovným činnostiam, ktoré vykonávajú.
- (3) Fyzické osoby zúčastnené na výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestnení na trh sú povinné
 - a) mať v miere zodpovedajúcej ich pracovnému zaradeniu znalosti o výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestnení na trh a o predpisoch na zabezpečenie bezpečnosti a kvality,
 - b) dodržiavať zásady osobnej hygieny a hygienické požiadavky na výrobu potravín, manipuláciu s nimi a ich umiestnenie na trh,
 - c) zaobchádzať s potravinami tak, aby sa neporušovala ich bezpečnosť a kvalita,
 - d) absolvovať vstupnú lekársku prehliadku a ďalšie lekárske prehliadky podľa všeobecne záväzného právneho predpisu.³⁾

§ 5

Výroba potravín

- (1) Výrobou potravín sa na účely tohto zákona rozumie čistenie, triedenie, upravovanie, opracúvanie alebo spracúvanie surovín, prípadne pridávanie prídavných látok a pomocných látok vrátane balenia a skladovania pri výrobe potravín určených na umiestnenie na trh.
- (2) Prevádzkovateľ zodpovedá za bezpečnosť a kvalitu vyrábaných potravín.
- (3) Používať zdroje ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín možno len na základe povolenia Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky. Pridávať rádioaktívne látky pri výrobe potravín je zakázané.

§ 6

Registrácia prevádzkarní a podmienky umiestňovania potravín na trh

- (1) Každý prevádzkovateľ vrátane prevádzkovateľa predaja na diaľku, okrem prevádzkovateľov uvedených v osobitnom predpise,⁶⁾ oznámi podľa osobitného predpisu⁷⁾ príslušnému orgánu úradnej kontroly potravín [§ 21 ods. 1 písm. b) a d)] každú prevádzkareň podliehajúcu jeho kontrole, ktorá vykonáva činnosť na akomkoľvek stupni výroby, spracúvania a distribúcie potravín na účely registrácie. Prevádzkovateľ vrátane prevádzkovateľa predaja na diaľku, okrem prevádzkovateľov uvedených v osobitnom predpise,⁶⁾ oznámi príslušnému orgánu úradnej kontroly potravín akúkoľvek významnú zmenu činnosti prevádzkarne alebo jej uzatvorenie.
- (2) Orgány úradnej kontroly potravín uvedené v § 21 ods. 1 písm. b) a c) vedú aktuálne zoznamy registrovaných prevádzkarní podľa odseku 1 a schválených prevádzkarní produkujúcich kľíčky podľa § 23 ods. 12. Žiadosť o schválenie prevádzkarne produkujúcej kľíčky podáva žiadateľ podľa vzoru žiadosti, ktorý je uvedený v prílohe č. 2, v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe podpísanej zaručeným elektronickým podpisom žiadateľa. Orgán úradnej kontroly potravín uvedený v § 21 ods. 1 písm. d) zverejní vzor žiadosti na svojom webovom sídle.
- (3) Prevádzkovateľ, ktorý umiestňuje potraviny na trh, môže umiestňovať na trh^{8a)}
 - a) nové potraviny^{1b)} a výživové doplnky so súhlasom podľa osobitného predpisu,^{8b)}
 - b) potraviny na počiatočnú výživu dojčiat, dietetické potraviny na osobitné medicínske účely, ostatné potraviny na osobitné výživové účely so súhlasom podľa osobitného predpisu,^{8bb)}
 - c) minerálne vody a pramenité vody dovážané z tretích krajín so súhlasom podľa osobitného predpisu,^{8bb)}
 - d) potraviny s výživovým tvrdením a zdravotným tvrdením podľa osobitného predpisu,^{8c)}
 - e) geneticky modifikované potraviny len so súhlasom a za podmienok ustanovených ministerstvom a schválených Európskou komisiou,
 - f) kľíčky^{8ca)} len po schválení príslušným orgánom úradnej kontroly potravín^{8cb)} uvedenom v § 21 ods. 1 písm. b) a d).
- (4) Každý, kto uvádza na trh potraviny alebo výživové doplnky prostredníctvom predaja na diaľku, je

povinný

a) ponúkať iba potraviny alebo výživové doplnky, ktoré spĺňajú požiadavky podľa tohto zákona a osobitných predpisov,^{1c)}

b) byť registrovaný pri potravinách regionálnou veterinárnou a potravinovou správou a pri výživových prípravkoch organizáciou poverenou^{8b)} ministerstvom zdravotníctva,

c) dodržiavať hygienu uvádzania na trh,

d) na svojom webovom sídle zverejniť:

1. obchodné meno a miesto podnikania, ak ide o fyzickú osobu – podnikateľa alebo obchodné meno a sídlo, ak ide o právnickú osobu, telefonický kontakt, e-mailový kontakt, identifikačné číslo organizácie,

2. názov potraviny alebo výživového doplnku,

3. cenu potraviny alebo výživového doplnku,

4. dodacie podmienky a náklady na dodanie,

5. platobné podmienky,

6. obchodné podmienky.

(5) Na trh je zakázané umiestňovať potraviny

a) iné ako bezpečné,^{8d)}

b) klamlivo označené alebo ponúkané na spotrebu klamlivým spôsobom,

c) neznámeho pôvodu,

d) po uplynutí dátumu spotreby^{8daa)} alebo dátume minimálnej trvanlivosti^{8dab)} okrem bezodplatného prevodu podľa odseku 7.

(6) Klamlivým spôsobom ponúkajú potravín na spotrebu je ústna alebo písomná informácia o potravine oznamovaná predávajúciemu spotrebiteľovi, ktorá je nepravdivá, zavádzajúca alebo skresľujúca.

(7) Potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ bezodplatne previesť osobe vykonávajúcej činnosť s verejnoprospešným účelom v oblasti poskytovania sociálnej pomoci, humanitárnej starostlivosti alebo sociálnych služieb podľa osobitných predpisov^{8dac)} (ďalej len „charitatívna organizácia“), pričom od nej nemôže za tieto potraviny požadovať akékoľvek priame alebo nepriame plnenie. Charitatívna organizácia môže nakladať s potravinami po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti až po jej registrácii podľa odseku 1, pričom je povinná pred začatím činnosti podľa odseku 9 písm. c) požiadať príslušný regionálny úrad verejného zdravotníctva o vykonanie úradnej kontroly každej výdajne charitatívnej organizácie podľa osobitného predpisu.^{8dad)}

(8) Výdajňa charitatívnej organizácie nesmie byť umiestnená v priestoroch a na plochách, ktoré

a) prevádzkovateľ vlastní,

b) prevádzkovateľovi slúžia na účely výkonu jeho činnosti,

c) prevádzkovateľ užíva alebo

d) sú spojené s priestormi alebo plochami podľa písmen a) až c).

(9) Charitatívna organizácia je povinná plniť požiadavky na skladovanie a prepravu potravín podľa § 10 a 11 a potraviny podľa odseku 7

a) musí skladovať oddelene od potravín, ktorých dátum minimálnej trvanlivosti neuplynul, a označiť údajom, že ide o potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti,

b) nesmie prebaľovať, meniť, odstraňovať alebo zakrývať údaje uvedené prevádzkovateľom na spotrebiteľskom obale a

c) môže len bezodplatne a bezodkladne poskytnúť konečnému spotrebiteľovi, pričom od neho nemôže za tieto potraviny požadovať akékoľvek priame alebo nepriame plnenie.

(10) Za bezpečnosť potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti zodpovedá prevádzkovateľ, ktorý tieto potraviny bezodplatne prevádza podľa odseku 7, do ich odovzdania charitatívnej organizácii.

(11) Za bezpečnosť potravín po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti zodpovedá charitatívna organizácia od prevzatia týchto potravín od prevádzkovateľa, ktorý tieto potraviny bezodplatne prevádza podľa odseku 7, do ich bezodplatného poskytnutia konečnému spotrebiteľovi podľa odseku 9 písm. c).

§ 6b

Systém rýchleho varovania a analýza rizika

(1) Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len „štátna veterinárna a potravinová správa“)^{8da)} je kontaktným miestom podľa osobitného predpisu.^{8e)} Kontaktné miesto spolupracuje s orgánmi úradnej kontroly potravín a Ústredným kontrolným a skúšobným ústavom poľnohospodárskym.

(2) Ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva môžu poveriť fyzickú osobu alebo právnickú osobu prípravou vedeckých stanovísk a poskytovaním vedeckého poradenstva a vedeckej a technickej podpory na vyhodnocovanie rizík z potravín. Poverená osoba spolupracuje s orgánmi úradnej kontroly potravín.

(3) Právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ vykonávajúca analýzu potravín určených na umiestňovanie na trh, ktorá zistí, že potravina je zdraviu škodlivá, je povinná bezodkladne túto skutočnosť

oznámiť štátnej veterinárnej a potravinovej správe.^{8ea)}

§ 7

Dovoz potravín a vývoz potravín

- (1) Dovážané potraviny z tretích krajín musia spĺňať požiadavky ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi.^{1e)}
- (2) Vyvážané potraviny alebo reexportované potraviny musia spĺňať požiadavky tohto zákona a osobitných predpisov,^{1e)} ak predpisy v štáte dovozu neustanovujú iné požiadavky.

§ 7a

- (1) Požiadavky ustanovené týmto zákonom sa neuplatnia na výrobky, ktoré boli vyrobené alebo umiestnené na trh v súlade s právom niektorého členského štátu Európskej únie alebo ktoré boli vyrobené v súlade s právom niektorého zo štátov Európskeho združenia voľného obchodu, ktorý je súčasne zmluvnou stranou dohody o Európskom hospodárskom priestore.
- (2) Obmedzenia voľného pohybu potravín^{8ba)} môže ustanoviť vláda Slovenskej republiky nariadením.

§ 7b

- (1) **Prevádzkovateľ, ktorý dováža potraviny z tretích krajín alebo ktorý v mieste určenia prijíma dodávku produktov živočíšneho pôvodu, nespracovaného ovocia a nespracovanej zeleniny z iného členského štátu Európskej únie, je povinný podať informáciu o dovoze alebo informáciu o dodávke týchto potravín príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe do elektronického systému štátnej veterinárnej a potravinovej správy najneskôr 24 hodín po jej prijatí.**
- (2) Informácia o dovoze podľa odseku 1 alebo informácia o dodávke podľa odseku 1 musí obsahovať údaje o
 - a) mieste určenia dovozu alebo dodávky potraviny,
 - b) krajine pôvodu dovezenej alebo dodanej potraviny,
 - c) druhu dovezenej alebo dodanej potraviny,
 - d) množstve každého druhu dovezenej alebo dodanej potraviny,
 - e) druhu obalu alebo druhu baliaceho materiálu, v ktorom sa dovezená alebo dodaná potravina nachádza alebo je zabalená,
 - f) označení identifikujúcim dovezenú alebo dodanú potravinu.

§ 8

Balenie potravín

- (1) Ten, kto balí potraviny v súvislosti s ich výrobou, manipuláciou s nimi alebo ich umiestnením na trh, je povinný používať len také obaly a obalové materiály, ktoré pri obvyklom alebo predpísanom spôsobe manipulovania s potravinami nepriaznivo neovplyvňujú ich bezpečnosť a kvalitu, chránia ich pred nežiaducimi vonkajšími vplyvmi a vylúčia zámenu potraviny za iný výrobok.
- (2) Na balenie potravín možno používať len také obaly a obalové materiály, ktoré zodpovedajú požiadavkám na predmety a materiály prichádzajúce do priameho styku s potravinami.

§ 9

Označovanie potravín

- (1) **Ten, kto vyrába potraviny, manipuluje s nimi alebo ich umiestňuje na trh, je povinný ich označiť v kodifikovanej podobe štátneho jazyka údajmi podľa osobitného predpisu.⁹⁾**
- (2) Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku, ktorý používa aj inú formu na vyjadrenie alebo prezentáciu označenia výživovej hodnoty potravín, ako je uvedená v osobitnom predpise,^{9a)} oznámi túto formu ministerstvu.
- (3) Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku je povinný monitorovať inú formu označenia podľa odseku 2 a správu o tom zaslať ministerstvu.
- (4) **Výrobca malých množstiev potravín, ktorý svoje výrobky predáva priamo konečnému spotrebiteľovi alebo ich dodáva do maloobchodnej prevádzkarne na území Slovenskej republiky, nie je povinný svoje výrobky označovať údajom o výživovej hodnote ani tento údaj uvádzať v sprievodných dokladoch.^{9aaaa)}** Výrobcom malých množstiev potravín je výrobca podľa osobitných predpisov^{9aaab)} alebo výrobca, ktorý zamestnáva najviac 15 osôb, ktoré vykonávajú výrobu potravín v pracovnom pomere, v obdobnom pracovnom vzťahu alebo v inom pracovnoprávnom vzťahu a ktorého ročný obrat nepresahuje 700 000 eur.

§ 9a

Označenie pôvodu, zemepisné označenie a označenie zaručených tradičných špecialít

- (1) Združenie,^{9aa)} zväz výrobcov poľnohospodárskych výrobkov alebo potravín alebo zväz spracovateľov poľnohospodárskych výrobkov alebo potravín alebo fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá v čase podania prihlášky ako jediná výrobok vyrába, spracúva a pripravuje, môže prostredníctvom Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky požiadať o ochranu označenia pôvodu alebo zemepisného označenia.^{9aaa)}
- (2) Pred podaním žiadosti o ochranu označenia pôvodu alebo zemepisného označenia musí byť špecifikácia

poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny a technická dokumentácia liehovín uchádzajúcich sa o zápis zemepisného označenia a zavedených zemepisných označení liehovín^{9abc}) odborne posúdená a odsúhlasená ministerstvom.

(3) Žiadosť o zápis do registra označení zaručených tradičných špecialít z poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny uverejní ministerstvo vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „vestník ministerstva“).

(4) Fyzická osoba alebo právnická osoba môže uplatniť námietky^{9aac}) k žiadosti podľa odseku 3 do dvoch mesiacov odo dňa jej uverejnenia vo vestníku ministerstva.

(5) Ak k žiadosti podľa odseku 3 neboli uplatnené námietky, poľnohospodársky výrobok alebo potravina sa zapíše do registra, ktorý vedie ministerstvo. Žiadosť na ďalšie konanie zasiela ministerstvo Európskej komisii.

(6) Ak k žiadosti podľa odseku 3 boli uplatnené námietky, ministerstvo posúdi ich prípustnosť^{9aad}) a zabezpečí konanie o námietkach.^{9aac}) Žiadosť ministerstvo zašle Európskej komisii až po ukončení námietkového konania.

(7) Kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych výrobkov a potravín pred ich umiestnením na trh podľa osobitného predpisu^{9aaf}) vykonávajú orgány alebo organizácie autorizované ministerstvom. Spôsobilosť sa preukazuje osvedčením o akreditácii na certifikáciu výrobkov.^{9ab}) O výsledku kontroly písomne informujú ministerstvo.

(8) Úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu, chráneným zemepisným označením, s označením zaručenej tradičnej špeciality alebo s označením nepovinnými výrazmi kvality podľa osobitných predpisov^{9aba}) vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy podľa osobitného predpisu.^{9abb})

(9) Kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie liehovín so zemepisným označením pred ich umiestnením na trh podľa osobitných predpisov^{9abc}) vykonávajú orgány alebo organizácie autorizované ministerstvom. Spôsobilosť sa preukazuje osvedčením o akreditácii na certifikáciu výrobkov.^{9ab})

(10) Úradnú kontrolu liehovín s chráneným zemepisným označením podľa osobitného predpisu,^{9abc}) ktoré možno používať na území Spoločenstva a z tretích krajín pri ich umiestnení na trh v Slovenskej republike, vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy podľa osobitného predpisu.^{9abb})

(11) Náklady na kontrolu dodržiavania podmienok zápisu sa uhrádzajú podľa osobitného predpisu.^{9abd})

(12) Ministerstvo je orgánom na ochranu označenia zaručených tradičných špecialít z poľnohospodárskych výrobkov a potravín a pre styk s Európskou komisiou a súčinným orgánom na ochranu označenia pôvodu alebo zemepisného označenia poľnohospodárskych výrobkov a potravín podľa osobitného predpisu.^{9abe})

(13) Ministerstvo poverí ním zriadenú organizáciu na odbornú spoluprácu, propagáciu a marketing poľnohospodárskych výrobkov a potravín s označením pôvodu, zemepisným označením a označením zaručených tradičných špecialít.

(14) Podrobnosti o propagácii a marketingu poľnohospodárskych výrobkov a potravín ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 9b

Označovanie potravín a poľnohospodárskych produktov dobrovoľnými údajmi a ich používanie na účely propagácie a marketingu

(1) Potraviny a poľnohospodárske produkty možno označovať aj dobrovoľnými údajmi, ktoré sú v súlade s údajmi uvedenými v § 9 a s osobitným predpisom.^{9abea}) Podrobnosti o označovaní potravín a poľnohospodárskych produktov dobrovoľnými údajmi a o ich používaní na účely propagácie a marketingu ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(2) Požiadavky a podmienky na používanie označovania potravín a poľnohospodárskych produktov údajmi podľa odseku 1 a ich používanie na účely propagácie a marketingu sa vzťahujú len na potraviny a poľnohospodárske produkty vyrábané a umiestňované na trh v Slovenskej republike.

§ 10

Skladovanie potravín

Ten, kto skladuje potraviny a zložky na ich výrobu, je povinný dodržiavať ustanovenia osobitného predpisu^{2a}) a

a) zabezpečiť skladovanie len v takých priestoroch a za takých podmienok, aby sa zachovala ich bezpečnosť, kvalita a biologická hodnota potravín a surovín na ich výrobu,

b) zabezpečiť čistotu skladovacích priestorov a manipulačného zariadenia a vykonávanie dezinfekcie, dezinfekcie a deratizácie podľa všeobecne záväzných právnych predpisov,

c) kontrolovať skladované potraviny a zložky a ukladať ich spôsobom, ktorý umožní bezpečné vykonávanie ich kontroly, manipulácie s nimi, včasné zistenie zdraviu škodlivých potravín, potravín po dátume spotreby a po dátume minimálnej trvanlivosti a ich vyradenie z obehu a oddelené uloženie a zreteľné označenie výrobkov na iný než pôvodný účel,

d) zabezpečiť oddelené skladovanie nezlučiteľných druhov výrobkov vzájomne ovplyvňujúcich

bezpečnosť a kvalitu,

e) uchovávať rýchlo sa kaziace potraviny trvale schladené a zmrazené potraviny uchovávať trvale zmrazené,

f) dodržiavať ďalšie podmienky skladovania určené prevádzkovateľom potravinárskeho podniku.

§ 11

Preprava potravín

Ten, kto prepravuje potraviny a zložky na ich výrobu, je povinný dodržiavať ustanovenia osobitného predpisu^{2a)} a

a) zabezpečiť prepravu potravín a zložiek na ich výrobu v spôsobilých a vhodne vybavených dopravných a paletizačných prostriedkoch takým spôsobom, aby sa zachovala ich bezpečnosť a kvalita,

b) dbať na čistotu dopravných a paletizačných prostriedkov a vykonávať ich dezinfekciu,

c) používať pri preprave len také dopravné a paletizačné prostriedky, ktorých steny a ostatné časti, ktoré prichádzajú do styku s potravinami, sú z nekorodujúceho materiálu a ani inak negatívne neovplyvňujú bezpečnosť alebo kvalitu potravín a sú hladké, ľahko čistiteľné a dezinfikovateľné,

d) zabezpečiť účinnú ochranu prepravovaných potravín pred hlodavcami, vtákmi, hmyzom, prachom a iným znečistením a prepravovať ich za takých podmienok, aby sa v priebehu prepravy nezvýšila alebo neznížila ich teplota, ktorá by mohla negatívne ovplyvniť bezpečnosť a kvalitu potravín,

e) zabezpečiť oddelenú prepravu nezlučiteľných druhov výrobkov vzájomne ovplyvňujúcich ich bezpečnosť a kvalitu.

§ 12

Predaj potravín

(1) Ten, kto predáva potraviny vrátane predaja na diaľku,

a) zodpovedá za bezpečnosť a kvalitu predávaných potravín,

b) je povinný zabezpečiť hygienu predaja podľa osobitného predpisu^{2a)}, najmä vykonávať sústavné upratovanie, čistenie všetkého zariadenia používaného pri predaji, dezinfekciu, a v prípade potreby vykonanie dezinfekcie a deratizácie podľa všeobecne záväzných právnych predpisov,

c) je povinný zabezpečiť označenie, oddelené umiestnenie a predaj potravín na iný než pôvodný účel a takýto predaj zreteľne vyznačiť,

d) je povinný nebalené potraviny, ak to ich povaha vyžaduje, zabaliť do funkčne vhodného a zdravotne neškodného obalového materiálu a pri manipulácii s nimi používať čisté pomôcky a náradie,

e) nesmie meniť, odstraňovať a zakrývať údaje uvedené prevádzkovateľom potravinárskeho podniku na spotrebiteľskom balení,

f) je povinný zabezpečiť hygienický predaj nebalených pekárskeho výrobkov prostredníctvom technických prostriedkov a technických zariadení,

g) nesmie spoločne predávať nezlučiteľné druhy výrobkov vzájomne ovplyvňujúce bezpečnosť a kvalitu potravín,

h) nesmie predávať potraviny po uplynutí dátumu spotreby a dátumu minimálnej trvanlivosti,

i) je povinný potraviny určené na osobitné výživové účely a nové potraviny a geneticky modifikované potraviny umiestňovať na trh len balené,

j) je povinný vzhľadom na povahu potraviny primerane skrátiť dátum minimálnej trvanlivosti alebo dátum spotreby uvedenej na obale potraviny, ak bola rozbalená na účel predaja jednotlivých častí, a ustanoviť podmienky ich ďalšieho uchovania tak, aby nedošlo k zhoršeniu kvality a bezpečnosti potraviny,

k) je povinný zabezpečiť, aby pri predaji a preprave potravín, výživových doplnkov a materiálov a predmetov určených na styk s potravinami bol k dispozícii doklad o pôvode tovaru,

l) je povinný uchovávať potraviny a suroviny pri teplotách deklarovaných prevádzkovateľom potravinárskeho podniku,

m) je povinný krájané potraviny alebo potraviny predávané na hmotnosť označovať údajom o ich zložení a dátume spotreby na výveske na viditeľnom mieste v blízkosti vystavenej potraviny; táto povinnosť sa nevzťahuje na balené potraviny vo výrobe, čerstvé ovocie a zeleninu,

n) nesmie ich predávať na miestach, na ktorých je predaj zakázaný podľa osobitného predpisu,^{9abf)}

o) je povinný potraviny, ktorých trvanlivosť je viac ako 4 dni a doba zostávajúca do ich dátumu spotreby je kratšia ako 24 hodín, umiestniť oddelene a/alebo takýto výrobok označiť informáciou pre spotrebiteľa o blížiacom sa ukončení doby spotreby,

p) je povinný potraviny nevhodné na spotrebu ľuďmi alebo nebezpečné a predmety určené na styk s potravinami, ktoré ohrozujú zdravotnú bezpečnosť potravín, zneškodniť v zariadení podľa osobitného predpisu^{9abg)} na vlastné náklady.

(2) Podmienky používania výživových a zdravotných tvrdení o potravinách ustanovuje osobitný predpis.^{9abh)}

ŠTVRTÁ ČASŤ

Úlohy orgánov úradnej kontroly potravín

§ 18

(1) Úradná kontrola potravín sa vykonáva

a) na všetkých stupňoch výroby, spracúvania potravín a ich distribúcie,

b) nad dovozom potravín z tretích krajín a vývozom,

c) nad dodržiavaním podmienok zdravotnej spôsobilosti podľa osobitných predpisov^{9ad} určujúcich požiadavky na osobnú hygienu a hygienu osôb priamo alebo nepriamo zúčastnených na výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestnení na trh,

d) nad dodržiavaním zákazu klamlivej reklamy potravín.

(2) Úradnou kontrolou potravín sa overuje dodržiavanie požiadaviek ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi^{1e} v oblastiach a na účel uvedený v odseku 1; neuplatňuje sa, ak ide o metrologickú kontrolu a metrologický dozor,^{9b} veterinárne kontroly podľa osobitného predpisu,^{9ba} ako aj kontrolu krmív podľa osobitného predpisu.^{9bb}

(3) Orgány uvedené v § 21 ods. 1 písm. b) až d) vykonávajú úradnú kontrolu potravín podľa osobitného predpisu.^{9bc} Úradná kontrola potravín sa môže vykonávať nepretržite; ak z konania alebo charakteru kontrolovanej osoby vyplýva odôvodnený záver, že môže dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia osoby poverenej výkonom kontroly alebo k mareniu výkonu úradnej kontroly, úradná kontrola sa vykoná za spoluúčasti príslušníkov Policajného zboru.

(4) Úradné kontroly potravín pri vstupe potravín z tretích krajín sa vykonávajú v súlade s osobitnými predpismi.^{9bd}

(5) Zamestnanci Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, železničného prepravcu, Slovenskej správy letísk a Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky sú povinní poskytnúť súčinnosť pri vykonávaní hraničnej kontroly potravín rastlinného pôvodu pri vykonávaní opatrení podľa tohto zákona.

(6) Národným orgánom na uplatňovanie osobitných predpisov^{1e} a pre styk s Európskym úradom pre bezpečnosť potravín je ministerstvo.

§ 19

(1) Orgán úradnej kontroly potravín v rámci svojej pôsobnosti na základe zistení pri výkone úradnej kontroly^{10a} potravín prijme opatrenia podľa osobitného predpisu.^{10b}

(2) Okrem opatrení podľa odseku 1 môže orgán úradnej kontroly potravín zakázať používanie prístrojov a zariadení negatívne ovplyvňujúcich bezpečnosť a kvalitu potravín. V osobitných prípadoch, ak potravina môže mať škodlivý účinok na zdravie ľudí a nie je o tom dostatok vedeckých dôkazov, orgány úradnej kontroly potravín uplatňujú princíp prevencie.^{10c}

(3) Ak v súvislosti s opatreniami podľa odseku 1 bola uložená aj pokuta, môže orgán úradnej kontroly potravín podať obvodnému úradu¹¹ podnet na zrušenie živnostenského oprávnenia alebo pozastavenie prevádzkovania živnosti v časti týkajúcej sa výroby a predaja potravín. Orgán úradnej kontroly potravín zároveň zašle živnostenskému úradu právoplatné rozhodnutie o uložení pokuty a odôvodnenie, prečo má byť živnostenské oprávnenie zrušené alebo prevádzkovanie živnosti pozastavené.

(4) Výroba potravín, manipulácia s nimi alebo ich umiestňovanie na trh, ktoré môžu poškodiť zdravie konečného spotrebiteľa, je osobitne závažným porušením tohto zákona a osobitných predpisov.^{1e}

(5) Orgán úradnej kontroly potravín pri zistení alebo podozrení z vážneho alebo bezprostredného ohrozenia zdravia ľudí potravinami alebo pri ohrození bezpečnosti potravín nariaďuje opatrenie podľa odseku 1; opatrenie zruší, ak sa podozrenie nepotvrdí.

§ 20

(1) Zamestnanci orgánu úradnej kontroly potravín, ktorí vykonávajú úradné kontroly potravín, sú oprávnení odoberať vzorky výrobkov na analýzy a hodnotenia v nevyhnutnom množstve a rozsahu, pričom musí byť zabezpečené právo prevádzkovateľov na dostatok vzoriek na doplňujúci odborný posudok.^{11a}

(2) Vzorky musia byť označené a musí sa s nimi manipulovať podľa osobitného predpisu.^{11b}

(3) Orgány úradnej kontroly potravín vydávajú na základe analýz vzoriek výrobkov posudky, rozhodujú o ich použiteľnosti v prípadoch, ak výrobok nespĺňa požiadavky podľa tohto zákona a osobitných predpisov.^{1e}

(4) Orgán úradnej kontroly potravín neposkytuje náhradu za odobraté vzorky. Ak sa na základe analýzy zistí, že výrobok nezodpovedá požiadavkám tohto zákona alebo predpisov vydaných na jeho vykonanie, kontrolovaný subjekt je povinný uhradiť náklady spojené s odberom vzorky a jej analýzou.

(5) Pri nedodržiavaní osobitných predpisov^{1e} sa vykonávajú úradné kontroly potravín nad rámec riadnej kontrolnej činnosti.^{11c} Orgán úradnej kontroly potravín vyúčtuje prevádzkovateľovi zodpovednému za nedodržiavanie predpisov výdavky vyplývajúce z týchto dodatočných úradných kontrol potravín; tieto výdavky môže vyúčtovať aj prevádzkovateľovi, ktorý potraviny v čase výkonu dodatočných úradných kontrol potravín vlastní alebo má v držbe.

(6) Všetky výdavky, ktoré vznikli podľa § 19, znáša zodpovedný prevádzkovateľ.

(7) Zamestnanci orgánov úradnej kontroly potravín sa pri výkone dozornej činnosti preukazujú služobným

preukazom alebo poverovacím dokladom.

(8) Zamestnanci orgánov úradnej kontroly potravín vykonávajúci úradné kontroly potravín sú pri výkone kontroly oprávnení

a) vstupovať v prevádzkovom čase a mimo prevádzkového času do priestorov, v ktorých sa preukázateľne zdržiavajú osoby a v ktorých sa potraviny vyrábajú, manipuluje sa s nimi alebo sa umiestňujú na trh,

b) požadovať od prevádzkovateľov vysvetlenie, informácie, údaje, doklady a iné písomnosti potrebné na výkon kontroly a nazerať do nich a vyhotovovať z nich kópie alebo výpisy, ako aj vyhotovovať fotografickú dokumentáciu, ak to považujú za potrebné; ak sú tieto súčasťou obchodného tajomstva, zamestnanci orgánov úradnej kontroly potravín sú povinní o týchto skutočnostiach zachovávať mlčanlivosť.^{12j}

(9) Zamestnanci orgánov úradnej kontroly potravín vykonávajúci úradné kontroly potravín sú oprávnení na základe skutočností zistených úradnou kontrolou potravín ukladať na mieste opatrenia podľa odseku 12, § 19 ods. 2 a opatrenia podľa osobitných predpisov.^{12a}

(10) Opatrenie podľa odseku 9 oznámi zamestnanec orgánu úradnej kontroly potravín ústne príslušnému zodpovednému zamestnancovi prevádzkovateľa a bezodkladne o ňom vyhotoví záznam o úradnej kontrole potravín.

(11) Ak prevádzkovateľ nesúhlasí s uloženým opatrením, môže proti nemu podať ústne námietky, ktoré orgán úradnej kontroly potravín uvedie v zázname podľa odseku 10 alebo ich môže podať písomne do piatich pracovných dní. Podané námietky nemajú vo vzťahu k uloženým opatreniam odkladný účinok. O podaných námietkach rozhodne vedúci zamestnanec príslušného orgánu úradnej kontroly potravín do piatich pracovných dní odo dňa ich podania. Písomné vyhotovenie rozhodnutia o námietkach sa doručuje prevádzkovateľovi a je konečné.

(12) Orgán úradnej kontroly potravín je na základe výsledkov úradnej kontroly potravín pri zistení ohrozenia zdravia alebo života spotrebiteľa oprávnený nariadiť prevádzkovateľovi

a) okamžité stiahnutie potraviny z trhu,^{12aa}

b) zničenie potraviny na jeho náklady,^{12aa}

c) znehodnotenie potraviny použitím chemických prostriedkov alebo mechanických prostriedkov, ktoré znemožňujú opätovné umiestenie takejto potraviny na trh,

d) oznámiť upozornenia na riziká nebezpečných potravín,

e) pozastavenie prevádzky alebo zatvorenie prevádzkarne, celkom alebo sčasti,^{12ab} ak nie je možné odstrániť zistené nedostatky bezodkladne, najmä pri

1. uvádzaní na trh potravín po dátume spotreby,

2. zistení prítomnosti hlodavcov, vtákov alebo hmyzu v akomkoľvek štádiu vývoja, alebo príznakov ich prítomnosti,

3. nedodržívaní podmienok skladovania potravín,

4. zistení potravín neznámeho pôvodu,

5. prebaľovaní potravín po skončení dátumu spotreby, po dátume minimálnej trvanlivosti, na zmenenie krajiny pôvodu alebo v neschválenej prevádzkarni.

(13) Ak orgán úradnej kontroly potravín nariadi zničenie potraviny podľa odseku 12 písm. b), môže prevádzkovateľovi zakázať jazdu vozidlom do splnenia nariadeného opatrenia alebo nariadiť jazdu vozidla do určeného cieľa na splnenie nariadeného opatrenia.

(14) Štátna veterinárna a potravinová správa zhromažďuje v informačnom systéme, ktorý vedie, informácie o

a) prevádzkovateľoch,

b) zisteniach úradnej kontroly potravín,

c) ukončených správnych konaniach vedených na základe výsledkov úradnej kontroly potravín.

(15) Štátna veterinárna a potravinová správa je oprávnená využívať údaje z informačného systému podľa odseku 14 písm. a) a b) na usmernenie, riadenie a koordináciu úradnej kontroly potravín a na informovanie verejnosti o nebezpečných potravinách.

(16) Orgán úradnej kontroly potravín zverejňuje na svojom webovom sídle právoplatné rozhodnutia počas troch mesiacov odo dňa nadobudnutia ich právoplatnosti.

§ 20a

(1) Orgán úradnej kontroly potravín je pri kontrole predaja na diaľku oprávnený vykonať kontrolný nákup potravín, výživových doplnkov a materiálov a predmetov určených na styk s potravinami (ďalej len „kontrolný nákup“).

(2) Orgán úradnej kontroly potravín je po vykonaní kontrolného nákupu povinný do desiatich dní od vykonania kontrolného nákupu oznámiť prevádzkovateľovi, že u neho vykonal kontrolný nákup na získanie úradnej vzorky. Prevádzkovateľ, u ktorého bol vykonaný kontrolný nákup, je povinný na požiadanie orgánu úradnej kontroly potravín mu poskytnúť doklad podľa § 12 ods. 1 písm. k).

(3) Prevádzkovateľ, u ktorého je vykonaný kontrolný nákup, je povinný orgánu úradnej kontroly potravín uhradiť náklady za kontrolný nákup v spotrebiteľskej cene,^{12ac} za ktorú bola pri kontrolnom nákupe kúpená vzorka v lehote desať dní odo dňa oznámenia, že ide o úradnú vzorku. Náhrada nákladov podľa § 20 ods. 4

tým nie je dotknutá.

(4) Ak prevádzkovateľ neposkytne orgánu úradnej kontroly potravín doklad podľa § 12 ods. 1 písm. k) v lehote piatich dní od požiadania podľa odseku 2, orgán úradnej kontroly potravín môže nariadiť okamžité stiahnutie potravín, výživových doplnkov a materiálov a predmetov určených na styk s potravinami z obehu a pri ohrození života alebo zdravia ich zničenie na náklady prevádzkovateľa.

PIATA ČASŤ

Organizácia úradnej kontroly potravín

§ 21

(1) Orgány štátnej správy^{12b)} vo veciach úradnej kontroly potravín podľa tohto zákona a osobitných predpisov^{1e)} sú:

- a) ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva,
- b) orgány verejného zdravotníctva,¹³⁾
- c) štátna veterinárna a potravinová správa,^{8da)}
- d) regionálne veterinárne a potravinové správy.^{8da)}

(2) Ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva môžu v rámci svojej pôsobnosti podľa osobitného predpisu^{14b)} poveriť kontrolné orgány osobitnými úlohami súvisiacimi s úradnou kontrolou potravín. Ministerstvo o takom poverení informuje Európsku komisiu.

§ 21a

Kontrolu potravín v ozbrojených silách vykonáva Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, v Policajnom zbore Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a v Zbore väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže.

§ 22

(1) Ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva riadia a kontrolujú výkon štátnej správy uskutočňovaný orgánmi úradnej kontroly potravín.

(2) Na zabezpečenie úloh podľa odseku 1 ministerstvo

- a) vypracúva, aktualizuje a schvaľuje viacročný národný plán kontroly,^{14c)} ktorý predkladá Európskej komisii,
 - b) vypracúva a schvaľuje výročnú správu z úradnej kontroly podľa osobitného predpisu,^{14a)} ktorú predkladá Európskej komisii,
 - c) koordinuje prípravu, aktualizuje a schvaľuje prevádzkový pohotovostný plán pre oblasť potravín,^{14d)}
 - d) zjednocuje postup realizácie programov uskutočňovaných medzinárodnými organizáciami a orgánmi,
 - e) zjednocuje postup na výkon úradnej kontroly potravín a zabezpečuje vzájomnú informovanosť o výsledkoch kontroly,
 - f) spolupracuje pri riešení aktuálnych úloh bezpečnosti potravín,
 - g) koordinuje využívanie laboratórnych kapacít na území Slovenskej republiky v rámci úradnej kontroly potravín na účely koncentrácie a vytvárania špecializovaných laboratórnych pracovísk,
 - h) podporuje vypracúvanie, šírenie a používanie vnútroštátnych príručiek správnej hygienickej praxe,^{14e)} ktoré ministerstvo predkladá Európskej komisii.
- (3) Ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva vymenúvajú jeden alebo viac spolupracujúcich orgánov, ktoré podľa potreby spolupracujú s orgánmi iných členských štátov. Úlohou spolupracujúcich orgánov je pomáhať a spolupracovať pri komunikácii medzi príslušnými orgánmi, najmä odosielanie a prijímanie žiadostí o pomoc. Ministerstvo informuje Európsku komisiu a ostatné členské štáty o vymenovaných spolupracujúcich orgánoch a o všetkých zmenách v týchto orgánoch.^{17a)}

§ 23

(1) Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy uvedené v § 21 ods. 1 písm. c) a d) vykonávajú úradnú kontrolu

- a) stárenia (zrenia) liehovín,
- b) výroby, manipulovania a umiestňovania na trh potravín
 1. živočíšneho pôvodu,
 2. rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov v poľnohospodárskej prvovýrobe na základe analýzy rizika vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu, nápojov, cukrárskych výrobkov, zmrzlina a vody v spotrebiteľskom balení,
 3. geneticky modifikovaných,
 4. a poľnohospodárskych produktov predávaných priamo konečnému spotrebiteľovi,
 5. a poľnohospodárskych produktov označených údajmi podľa § 9b.

(2) Orgány štátnej správy v oblasti verejného zdravotníctva^{8b)} (ďalej len „orgán verejného zdravotníctva“) vykonávajú úradnú kontrolu potravín

- a) v prevádzkarniach verejného stravovania vrátane výroby cukrárskych výrobkov, zmrzlina a prípravy hotových pokrmov a jedál na predajných miestach,
- b) vo vzťahu k epidemiologicky rizikovým činnostiam osôb vo výrobe, manipulácii a umiestňovaní na trh,

- c) výživových doplnkov, materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami, potravín určených na osobitné výživové účely, ako aj detskej výživy a dojčenskej výživy,
- d) nových potravín,
- e) z hľadiska používania zdrojov ionizujúceho žiarenia na ožarovanie potravín a kontroly dodržiavania zákazu pridávania rádioaktívnych látok do potravín,
- f) v súvislosti s prídavnými látkami do potravín.
- (3) Ministerstvo určí na návrh štátnej veterinárnej a potravinovej správy v spolupráci s Colným riaditeľstvom Slovenskej republiky miesta vstupu na kontrolu dovozu potravín rastlinného pôvodu.^{17c)} Ministerstvo informuje Európsku komisiu a ostatné členské štáty o miestach vstupu.
- (4) Prevádzkovateľ zodpovedný za dovoz potravín z tretích krajín alebo za dodávku produktov živočíšneho pôvodu, nespracovaného ovocia a nespracovanej zeleniny z iného členského štátu Európskej únie alebo jeho zástupca je povinný uhradiť výdavky, ktoré vznikli príslušným orgánom v súvislosti s činnosťou uvedenou v osobitnom predpise.^{17d)}
- (5) Orgány úradnej kontroly potravín v rámci svojej pôsobnosti ukladajú opatrenia a pokuty a prerokúvajú priestupky, ktoré zistia pri výkone úradnej kontroly potravín.
- (6) Ministerstvo alebo ním poverená fyzická osoba - podnikateľ alebo právnická osoba môže vykonať audit Štátnej veterinárnej a potravinovej správy. Štátna veterinárna a potravinová správa určuje dokumentované postupy úradných kontrol potravín podľa tohto zákona a vykonáva transparentným spôsobom a v súlade s osobitným predpisom vnútorné audity^{17e)} úradných kontrol potravín uskutočňovaných regionálnymi veterinárnymi a potravinovými správami.
- (7) Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajú kontrolu dovozu potravín rastlinného pôvodu na miestach vstupu podľa osobitného predpisu.^{17f)}
- (8) Regionálne veterinárne a potravinové správy vydávajú stanovisko k návrhu všeobecne záväzného nariadenia obce, ak ide o predaj potravín podľa § 23 ods. 1 na trhovách miestach podľa osobitného predpisu.^{17fa)} Regionálne úrady verejného zdravotníctva vydávajú stanovisko k návrhu všeobecne záväzného nariadenia obce, ak ide o predaj potravín podľa § 23 ods. 2 písm. a) až d) na trhovách miestach podľa osobitného predpisu.^{17fa)}
- (9) Orgány úradnej kontroly potravín pri plnení svojich úloh navzájom spolupracujú a v mieste svojej pôsobnosti spolupracujú s územne príslušnými orgánmi miestnej štátnej správy.¹⁹⁾
- (10) Výkon úradnej kontroly potravín môžu vykonávať len kvalifikovaní a odborne spôsobilí zamestnanci s ukončeným stredným odborným vzdelaním v príslušnom odbore alebo s ukončeným vysokoškolským vzdelaním prvého alebo druhého stupňa v príslušnom odbore. Vzdelávanie zamestnancov zabezpečuje vzdelávacie zariadenie poverené ministerstvom alebo ministerstvom zdravotníctva v rámci svojej pôsobnosti podľa osobitného predpisu.^{17g)}
- (11) Zamestnanec regionálnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávajúci úradnú kontrolu potravín je oprávnený na základe poverenia, ktoré vydáva Štátna veterinárna a potravinová správa, vykonávať úradnú kontrolu potravín aj v územnom obvode^{17h)} inej regionálnej veterinárnej a potravinovej správy.
- (12) Orgán úradnej kontroly potravín, na základe žiadosti prevádzkovateľa, vydá rozhodnutie o schválení prevádzkarne produkujúcej kľíčky podľa osobitného predpisu.^{8cb)}

§ 25

- (1) Ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva v rámci svojej pôsobnosti poverujú akreditované²⁰⁾ úradné laboratória vykonávaním analýzy vzoriek odobratých pri úradnej kontrole potravín podľa tohto zákona.
- (2) Na úradné laboratória sa vzťahujú požiadavky podľa osobitného predpisu.^{21a)}
- (3) Ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva po vzájomnej dohode poverujú jedno národné referenčné laboratórium alebo viac národných referenčných laboratórií pre každé referenčné laboratórium Spoločenstva podľa osobitného predpisu.^{21b)} Národné referenčné laboratória pri svojej činnosti postupujú podľa osobitného predpisu.^{21c)}
- (4) Ak už nie sú splnené požiadavky podľa odseku 2, ministerstvo a ministerstvo zdravotníctva môže odňať poverenie podľa odseku 1.
- (5) Ministerstvo oznamuje Európskej komisii národné referenčné laboratória podľa odseku 3.

§ 26

- (1) Ak obec zistí porušenie povinností ustanovených v tomto zákone, bezodkladne to oznámi príslušnému orgánu verejného zdravotníctva alebo príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe. Obdobne postupujú aj orgány Slovenskej obchodnej inšpekcie pri vykonávaní kontroly podľa osobitného predpisu.²²⁾
- (2) Obec pri vydávaní trhových poriadkov podľa osobitného predpisu²³⁾ spolupracuje s príslušným orgánom úradnej kontroly potravín.
- (3) Obec vopred nahlási predaj potravín na trhovách miestach^{23a)} príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe.

§ 27

Združenia spotrebiteľov, prevádzkovateľov potravinárskych podnikov a distribútorov potravín²⁴⁾ môžu

podávať orgánom úradnej kontroly potravín podnety vo veciach ochrany zdravia pred ohrozením nekvalitnými a zdraviu škodlivými potravinami, ako aj spolupracovať pri tvorbe právnych predpisov vzťahujúcich sa na túto oblasť.

ŠIESTA ČASŤ

Správne delikty

§ 28

(1) Orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu od 100 eur do 1 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi^{1e)}

a) nezabezpečuje školenie zamestnancov vo veciach hygieny potravín, uplatňovania zásad analýzy nebezpečenstva a kritických kontrolných bodov (HACCP) a dodržiavania požiadaviek potravinového práva, b) predáva nebalené pekárské výrobky v rozpore s § 12 ods. 1 písm. f).

(2) Orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi pokutu od 100 eur do 100 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi^{1e)}

a) nezabezpečuje zdravotné prehliadky zamestnancov,

b) používa na výrobu potravín zložky, ktoré nespĺňajú kvalitatívne požiadavky,

c) vyrába alebo umiestňuje na trh potraviny, na ktorých výrobu boli použité nepovolené zložky alebo zakázané zložky okrem prídavných látok, aróm a technologických pomocných látok,

d) nevedie záznamy o dodávateľoch a odberateľoch v záujme vysledovateľnosti potravín,

e) nepodá informáciu o dovoze alebo informáciu o dodávke podľa § 7b príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe,

f) vyrába, balí alebo umiestňuje na trh potraviny nesprávne označené alebo neoznačené,

g) umiestňuje na trh potraviny, ktorým sa pripisujú iné vlastnosti, ako potravina má,

h) vyrába alebo umiestňuje na trh potraviny klamlivo označené alebo ich ponúka na spotrebu klamlivým spôsobom,

i) umiestňuje na trh potraviny, ktoré sú balené do obalov alebo obalových materiálov, ktoré nespĺňajú požiadavky na materiály a predmety určené na styk s potravinami,

j) vyrába alebo umiestňuje na trh potraviny neschválené orgánom verejného zdravotníctva podľa § 6 ods. 3 písm. a),

k) nezabezpečí registráciu prevádzkarne vrátane predaja na diaľku podľa § 6,

l) neoznačuje krájané potraviny alebo potraviny predávané na hmotnosť údajom o ich zložení a dátume spotreby na výveske na viditeľnom mieste v blízkosti vystavenej potraviny,

m) predáva potraviny na miestach, na ktorých je predaj zakázaný,^{9abf)}

n) umiestňuje na trh potraviny, pri ktorých bolo zistené prekročenie najvyššieho prípustného množstva prídavných látok, extrakčných činidiel, technologických pomocných látok, aróm a kontaminantov, maximálnych limitov zvyškov prípravkov na ochranu rastlín a zvyškov veterinárnych liečiv a analýzou rizika nebola potvrdená ich bezpečnosť,

o) porušuje zásady správnej výrobných praxe, povinnosti a požiadavky na hygienu výroby potravín, manipulovania s nimi a pri ich umiestňovaní na trh.

(3) Orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu od 500 eur do 200 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi^{1e)}

a) používa technológie, ktoré nezodpovedajú hygienickým a zdravotným požiadavkám na výrobu potravín, na manipulovanie s nimi a na ich umiestňovanie na trh,

b) používa do potravín nepovolené alebo zakázané prídavné látky, arómy a technologické pomocné látky,

c) vyrába alebo umiestňuje na trh geneticky modifikované potraviny neoznačené podľa osobitných predpisov,^{24a)}

d) porušuje zákaz klamlivého označenia potravín alebo ich klamlivej reklamy,

e) používa označenie pôvodu alebo zemepisné označenie alebo označenie zaručenej tradičnej špeciality.

(4) Orgán úradnej kontroly potravín uloží právnickej osobe alebo fyzickej osobe podnikateľovi pokutu od 1 000 eur do 500 000 eur, ak v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi^{1e)}

a) vyrába alebo umiestňuje na trh potraviny, ktoré nie sú bezpečné, sú zdraviu škodlivé a nevhodné na ľudskú spotrebu alebo sú skazené,

b) používa na výrobu potravín zložky po uplynutí dátumu spotreby alebo dátumu minimálnej trvanlivosti,

c) umiestňuje na trh potraviny neznámeho pôvodu alebo ich vyrába zo zložiek neznámeho pôvodu,

d) vyrába alebo umiestňuje na trh potraviny bez označenia prítomnosti výrobkov a látok spôsobujúcich alergiu alebo neznášanlivosť, ak ich obsahujú,

e) používa pri výrobe potravín vodu, ktorá nespĺňa požiadavky podľa osobitného predpisu,^{1ab)}

f) vyrába alebo umiestňuje na trh neschválené geneticky modifikované potraviny [§ 6 ods. 3 písm. e)],

g) sťažuje alebo marí výkon úradnej kontroly potravín tým, že zamestnancom orgánu úradnej kontroly bráni vykonávať činnosti uvedené v § 18 až 20 alebo v určenej lehote nevykoná nimi uložené opatrenia, alebo

nedodríava záväzné pokyny orgánov úradnej kontroly, nezabezpečí stiahnutie potravín z obehu, ktoré nespĺňajú požiadavky podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov,^{1e)} a nespolupracuje s orgánom úradnej kontroly potravín,

h) ohrozí alebo poškodí zdravie ľudí,

i) umiestňuje na trh potraviny po uplynutí dátumu spotreby alebo po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti okrem bezodplatného prevodu podľa § 6 ods. 7.

(5) Za nesplnenie povinnosti podľa § 26 ods. 3 orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu od 100 eur do 5 000 eur.

(6) Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opätovnému porušeniu povinností, za ktoré bola pokuta uložená podľa odsekov 1 až 3, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu až do dvojnásobku výšky súm uvedených v odsekoch 1 až 3.

(7) Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 4, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu až do dvojnásobku sadzby pokuty podľa odseku 4.

(8) Ak do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o uložení pokuty dôjde k opakovanému porušeniu povinností, za ktoré bola uložená pokuta podľa odseku 7, orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu od 1 000 000 eur do 5 000 000 eur.

(9) Orgán úradnej kontroly potravín pri určení výšky pokuty prihliada na závažnosť, trvanie, následky protiprávneho konania, minulosť prevádzkovateľa^{24b)} a na to, či ide o opakované protiprávne konanie.

(10) Konanie o uložení pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, keď orgán úradnej kontroly potravín zistil porušenie povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

(11) Pokuty sú príjmom štátneho rozpočtu.

(12) Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.

(13) Orgán úradnej kontroly potravín môže popri uložených opatreniach podľa § 19 uložiť aj pokutu podľa odsekov 1 až 4.

(14) Ak sa prevádzkovateľ dopustí do jedného roka od uloženia opatrenia podľa § 19 nedodržania toho istého ustanovenia tohto zákona alebo osobitných predpisov^{1e)} alebo nesplní uložené opatrenia, orgán úradnej kontroly potravín mu uloží pokutu podľa odsekov 1 až 4.

(15) Ak bol prevádzkovateľ potravinárskeho podniku za konanie uvedené v odsekoch 1 až 4 postihnutý podľa iného predpisu, nemôže mu orgán úradnej kontroly potravín uložiť pokutu podľa tohto zákona.

§ 29

(1) Priestupku podľa tohto zákona sa dopustí fyzická osoba, ktorá

a) sťažuje alebo marí výkon úradnej kontroly potravín alebo v určenej lehote nevykoná uložené opatrenia,

b) nespĺňa podmienky zdravotnej spôsobilosti, porušuje zásady osobnej hygieny,

c) umiestňuje na trh potraviny, ktoré nie sú bezpečné, sú zdraviu škodlivé alebo nevhodné na ľudskú spotrebu,

d) porušuje povinnosti a požiadavky na hygienu výroby potravín, manipulovania s nimi a ich umiestňovania na trh,

e) umiestni na trh potraviny nesprávne označené, neoznačené, klamlivo označené alebo ich ponúka na spotrebu klamlivým spôsobom.

(2) Za priestupky podľa odseku 1 orgán úradnej kontroly potravín uloží pokutu do 4 000 eur. Ak sa fyzická osoba dopustí priestupku opakovane, možno jej uložiť pokutu do 8 000 eur.

(3) V blokovom konaní možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 pokutu do 2 000 eur.

(4) Na konanie o priestupkoch sa vzťahujú ustanovenia osobitného predpisu.²⁶⁾

SIEDMA ČASŤ

Spoločné, prechodné a záverečné ustanovenia

§ 30

(1) Podrobnosti o niektorých požadovaných charakteristikách alebo postupoch z technickej špecifikácie výrobku²⁷⁾ ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

(2) Na účely registrácie prevádzkarní podľa § 6 ods. 1 a 2, registrácie zaručenej tradičnej špeciality podľa § 9a ods. 3 a označovania potravín, dotknutá fyzická osoba^{27aaa)} uvádza tieto osobné údaje:

a) meno a priezvisko,

b) dátum narodenia,

c) trvalý pobyt.

(3) Osobné údaje podľa odseku 3 môže ministerstvo zverejňovať na účely informovania spotrebiteľov.

§ 30a

Ministerstvo, ministerstvo zdravotníctva a štátna veterinárna a potravinová správa v rámci svojich kompetencií podľa tohto zákona informujú verejnosť o nebezpečných potravinách, zdraví škodlivých potravinách, potravinách nevhodných na ľudskú spotrebu a falšovaných potravinách a o ich riziku pre zdravie ľudí. Informácia o týchto potravinách obsahuje údaj o názve potraviny, výrobcovi potraviny, dovozcovi potraviny alebo inej osobe, ktorá umiestňuje potravinu na trh a údaj o dávke potraviny.

§ 31

(1) Na úradnú kontrolu potravín podľa tohto zákona sa nevzťahujú ustanovenia osobitných predpisov, ^{27aa} ak sa vykonáva podľa tohto zákona.

(2) Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní ^{27a} okrem konania podľa § 20 ods. 4, 9, 12 a § 20a.

(3) Odvolanie podané proti rozhodnutiu orgánov úradnej kontroly potravín o uložených opatreniach nemá odkladný účinok.

§ 31a

(1) Označovať potraviny podľa doterajších právnych predpisov po účinnosti tohto zákona okrem § 9 ods. 6 písm. c) možno do 31. decembra 2003.

(2) Umiestňovať potraviny na trh patriace do kategórie „potraviny na osobitné výživové účely“ po účinnosti tohto zákona možno do 31. decembra 2002 len so súhlasom ministerstva zdravotníctva.

(3) Dňom nadobudnutia platnosti zmluvy o pristúpení Slovenskej republiky k Európskej únii sa zrušuje povinnosť registrácie podľa § 4 ods. 2 písm. g).

§ 31aa

Prechodné ustanovenie k úprave účinnej od 1. novembra 2011

(1) Ustanovenia potravinového kódexu ostávajú platné a účinné až do prijatia všeobecne záväzných právnych predpisov v príslušných oblastiach najneskôr do 31. decembra 2014.

(2) Konania krajskej veterinárnej a potravinovej správy začaté a právoplatne neskončené do 31. októbra 2011 dokončí regionálna veterinárna a potravinová správa v sídle kraja.

(3) Ustanovenia zákona účinného do 31. októbra 2011 sa vzťahujú na tabakové výrobky do 30. novembra 2011.

§ 31ab

Prechodné ustanovenie k úprave účinnej od 1. apríla 2014

Konania začaté a právoplatne neskončené do 31. marca 2014 sa dokončia podľa zákona účinného od 1. apríla 2014.

§ 31ac

Prechodné ustanovenie k úprave účinnej od 1. júla 2014

Ustanovenia potravinového kódexu platné a účinné do 30. júna 2014 ostávajú platné a účinné až do prijatia všeobecne záväzných právnych predpisov v príslušných oblastiach.

§ 31ad

Prechodné ustanovenia k úprave účinnej od 1. apríla 2015

(1) Všeobecne záväzné právne predpisy vydané podľa § 3 ods. 1 až 4 zákona účinného do 31. marca 2015 ostávajú platné a účinné do vydania nových všeobecne záväzných právnych predpisov.

(2) Prevádzkovateľ, ktorý balí potraviny v súvislosti s ich výrobou, manipuláciou s nimi alebo ich umiestnením na trh, je povinný založiť pracovnoprávny vzťah alebo iný právny vzťah s osobou, ktorá je odborne spôsobilá v oblasti potravinárstva, podľa § 8 ods. 3 do 1. apríla 2016.

(3) Konania začaté a právoplatne neskončené do 31. marca 2015 sa dokončia podľa zákona účinného do 31. marca 2015.

§ 31ae

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2017

Konania podľa § 23 ods. 12 a § 28 ods. 16 v znení účinnom do 31. decembra 2016, ktoré sú začaté a právoplatne neskončené do 31. decembra 2016, sa zastavujú.

§ 31b

Zrušujú sa:

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 70/1986 Zb. o Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej inšpekcii v znení zákona č. 271/1991 Zb. a zákona č. 264/1999 Z. z.,

2. vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 36/1997 Z. z. o ohlasovaní výroby potravín, tabakových výrobkov a kozmetických prostriedkov a o podmienkach ich uvádzania do obehu v znení vyhlášky č. 112/1997 Z. z., vyhlášky č. 369/1997 Z. z. a vyhlášky č. 27/2001 Z. z.,

3. vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 112/1997 Z. z., ktorou sa ustanovujú sídla a územná pôsobnosť krajských inšpektorátov Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej inšpekcie a ktorou sa mení vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 36/1997 Z. z. o ohlasovaní

výroby potravín, tabakových výrobkov a kozmetických prostriedkov a o podmienkach ich uvádzania do obehu.

§ 31c

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 240/2002 Z. z. o registrácii vyrábaných potravín a dovážaných potravín.

§ 31d

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 21/2004 Z. z. o požiadavkách výrobcov na získanie osvedčenia špecifického charakteru poľnohospodárskych výrobkov a potravín vrátane postupu jeho udeľovania, registrácie a kontroly a o špecifikácii poľnohospodárskych výrobkov a potravín a vydanie zoznamu poľnohospodárskych výrobkov a potravín na označenie pôvodu a zemepisné označenie.

§ 31e

Zrušovacie ustanovenie účinné od 1. novembra 2011

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 99/2004 Z. z. o postupoch uplatňujúcich sa v rámci systému rýchlej výmeny informácií o potravinách a krmivách v prípade vážneho a bezprostredného ohrozenia zdravia a bezpečnosti spotrebiteľov.

§ 31f

Zrušovacie ustanovenie účinné od 1. apríla 2013

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 375/2011 Z. z. o kritériách posudzovania veľkosti prevádzky.

§ 31g

Zrušovacie ustanovenie účinné od 1. apríla 2015

Zrušuje sa výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky z 19. októbra 2009 č. 1482/2009-100, ktorým sa ustanovuje rozsah výživového tvrdenia, spôsob uvádzania výživovej hodnoty a spôsob jej výpočtu.

§ 32

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1996 okrem § 9 ods. 1, ktorý nadobúda účinnosť 1. júlom 1996.

Michal Kováč v. r.
Ivan Gašparovič v. r.
Vladimír Mečiar v. r.

Príloha č. 1 k zákonu č. 152/1995 Z. z.

Príloha č. 2 k zákonu č. 152/1995 Z. z.

VZOR

Žiadosť o schválenie prevádzkarne produkujúcej kľičky

Poznámky pod čiarou

¹⁾ Čl. 3 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [178/2002](#) z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú

postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 6; Ú. v. ES L 31, 1. 2. 2002) v platnom znení.

^{1a)} Čl. 1 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [882/2004](#) z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a pohode zvierat (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 3/zv. 45) v platnom znení.

^{1aa)} Napríklad zákon č. 40/1968 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov, zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti, zákon č. 142/2000 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 431/2004 Z. z., zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, zákon č. 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{1aaa)} Čl. 2 nariadenia (ES) č. [178/2002](#) v platnom znení.

^{1ab)} Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 354/2006 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenej na ľudskú spotrebu.

^{1ac)} Napríklad nariadenie (ES) č. [178/2002](#) v platnom znení, nariadenie (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o sledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a sledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap.13/zv. 32) v platnom znení, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 z 29. apríla 2004 o hygiene potravín (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 13/zv. 34) v platnom znení, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 3/zv. 45) v platnom znení, nariadenie Komisie (ES) č. 2073/2005 z 15. novembra 2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny (Ú. v. EÚ L 338, 22. 12. 2005) v platnom znení, nariadenie Rady (ES) č. 509/2006 z 20. marca 2006 o zaručených tradičných špecialitách z poľnohospodárskych výrobkov a potravín (Ú. v. EÚ L 93, 31. 3. 2006), nariadenie Rady (ES) č. 510/2006 z 20. marca 2006 o ochrane zemepisných označení a označení pôvodu poľnohospodárskych výrobkov a potravín (Ú. v. EÚ L 93, 31. 3. 2006) v platnom znení, nariadenie Rady (ES) č. 1234/2007 z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky (nariadenie o jednotnej spoločnej organizácii trhov) (Ú. v. EÚ L 299, 16. 11. 2007) v platnom znení, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 110/2008 o definovaní, popise, prezentácii, označovaní a ochrane zemepisných označení liehovín a o zrušení nariadenia (EHS) č. 1576/89 (Ú. v. EÚ L 39, 13. 2. 2008) v platnom znení.

^{1ad)} § 9 ods. 1 zákona č. 108/2000 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji v znení neskorších predpisov.

^{1b)} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [258/97](#) z 27. januára 1997 o nových druhoch potravín a potravinových prísad (Ú. v. ES L 102, 19. 04. 1997).

^{1e)} Napríklad nariadenie (ES) č. [178/2002](#) v platnom znení, nariadenie (ES) č. 852/2004 v platnom znení, nariadenie (ES) č. 882/2004 v platnom znení, nariadenie (ES) č. 1234/2007 v platnom znení.

^{1f)} Napríklad nariadenie Komisie (ES) č. [2073/2005](#) z 15. novembra 2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny (Ú. v. EÚ L 338, 22. 12. 2005) v platnom znení.

²⁾ § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka.

^{2a)} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [852/2004](#) z 29. apríla 2004 o hygiene potravín (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 13/zv. 34) v platnom znení.

^{2b)} § 256 až 261 výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 20. mája 1996 č. 981/1996-100, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky (oznámenie č. 195/1996 Z. z.) v znení výnosu Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 16. decembra 1997 č. 557/1998-100 (oznámenie č. 284/1998 Z. z.).

³⁾ Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 79/1997 Z. z. o opatreniach na predchádzanie prenosným ochoreniam v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 54/2000 Z. z.

⁴⁾ Napríklad zákon č. 337/1998 Z. z., zákon č. 272/1994 Z. z.

⁵⁾ Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 2/1994 Z. z., ktorou sa ustanovujú hygienické požiadavky na cudzorodé látky v požívatinách.

⁶⁾ § 39 zákona č. 39/2007 Z. z.

⁷⁾ Čl. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [852/2004](#) v platnom znení.

⁸⁾ § 29 a 30 zákona č. 337/1998 Z. z.

^{8a)} Čl. 3 ods. 8 nariadenia (ES) č. [178/2002](#) v platnom znení.

^{8b)} § 13 ods. 4 písm. g) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{8ba)} Čl. 36 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

^{8bb)} Zákon č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

^{8c)} Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [1924/2006](#) o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. L 409, 30. 12. 2006).

^{8ca)} Čl. 2 písm. a) vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. [208/2013](#) z 11. marca 2013 o požiadavkách na výsledovateľnosť klíčkov a semien určených na výrobu klíčkov (Ú. v. EÚ L 68, 12. 3. 2013).

^{8cb}) Čl. 2 a príloha nariadenia Komisie (EÚ) č. [210/2013](#) z 11. marca 2013 o schválení prevádzkarní produkujúcich kľičky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 (Ú. v. EÚ L 68, 12. 3. 2013).

Čl. 2 ods. 1 písm. d), čl. 6 a príloha I nariadenia (ES) č. [852/2004](#).

^{8d}) Čl. 14 nariadenia (ES) č. [178/2002](#) v platnom znení.

^{8da}) § 6 zákona č. 39/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.

^{8daa}) Čl. 24 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. [1169/2011](#) z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 22. 11. 2011) v platnom znení.

^{8dab}) Čl. 2 ods. 2 písm. r) a čl. 24 nariadenia (EÚ) č. [1169/2011](#).

^{8dac}) Napríklad zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov a zákon č. 34/2002 Z. z. o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.

^{8dad}) § 52 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a čl. 4 ods. 2 a príloha II kapitola I nariadenia (ES) č. [852/2004](#) v platnom znení.

^{8de}) Čl. 2 ods. 2 nariadenia Komisie (EÚ) č. [16/2011](#) z 10. januára 2011, ktorým sa stanovujú vykonávacie opatrenia pre systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (Ú. v. EÚ L 64, 11. 3. 2011).

^{8ea}) Čl. 3 ods. 1 písm. d) nariadenia (ES) č. [882/2004](#) v platnom znení.

^{8f}) Čl. 3 ods. 6 nariadenia (ES) č. [882/2004](#) v platnom znení.

^{8g}) § 8 až 14 zákona č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 315/2012 Z. z.

⁹) Nariadenie (EÚ) č. [1169/2011](#).

^{9a}) Čl. 29 až 34 nariadenia (EÚ) č. [1169/2011](#).

^{9aa}) Napríklad § 20f až 20j Občianskeho zákonníka.

^{9aaa}) Napríklad nariadenie (ES) č. [510/2006](#) v platnom znení, nariadenie (ES) č. 110/2008 v platnom znení, nariadenie (ES) č. 1234/2007 v platnom znení.

^{9aaaa}) Čl. 16 ods. 3 a príloha V bod 19 nariadenia (EÚ) č. [1169/2011](#) v platnom znení.

^{9aaab}) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 100/2016 Z. z.

^{9aab}) Nariadenie Rady (ES) č. [509/2006](#) z 20. marca 2006 o zaručených tradičných špecialitách poľnohospodárskych výrobkov a potravín (Ú. v. EÚ L 93, 31. 3. 2006).

^{9aac}) Čl. 7 ods. 5 nariadenia Rady (ES) č. [509/2006](#) v platnom znení.

^{9aad}) Čl. 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. [509/2006](#) v platnom znení.

^{9aae}) Čl. 9 ods. 5 nariadenia Rady (ES) č. [509/2006](#) v platnom znení.

^{9aaf}) Čl. 15 nariadenia Rady (ES) č. [509/2006](#) v platnom znení, čl. 10 nariadenia Rady (ES) č. [510/2006](#) v platnom znení.

^{9ab}) Zákon č. 264/1999 Z. z.

^{9aba}) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. [1151/2012](#) z 21. novembra 2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny (Ú. v. EÚ L 343, 14. 12. 2012).

^{9abb}) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [882/2004](#) v platnom znení.

^{9abc}) Nariadenie (ES) č. [110/2008](#) v platnom znení.

^{9abd}) Čl. 15 nariadenia Rady (ES) č. [509/2006](#) v platnom znení, čl. 11 nariadenia Rady (ES) č. [510/2006](#) v platnom znení.

^{9abe}) Zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

^{9abea}) Napríklad nariadenie (ES) č. [1924/2006](#).

^{9abf}) Zákon č. 178/1998 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhových miestach a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

^{9abg}) § 2 ods. 17 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

^{9abh}) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [1924/2006](#) z 20. decembra 2006 o výživových a zdravotných tvrdeniach o potravinách (Ú. v. EÚ L 404, 30. 12. 2006) v platnom znení.

^{9ad}) Príloha II kapitola 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [852/2004](#) v platnom znení.

^{9b}) Zákon č. 142/2000 Z. z.

^{9ba}) Zákon č. 39/2007 Z. z.

^{9bb}) Zákon č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon).

^{9bc}) Napríklad čl. 3 a čl. 6 až 11 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. [882/2004](#) v platnom znení.

- ^{9bd}) Čl. 14 až 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ¹⁰) Čl. 9 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{10a}) Čl. 2 ods. 1 nariadenia (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{10b}) Čl. 54 ods. 1 až 4 nariadenia (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{10c}) Čl. 7 nariadenia (ES) [č. 178/2002](#) v platnom znení.
- ¹¹) § 58 ods. 2 písm. a) zákona č. 455/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z.
- ^{11a}) Čl. 11 ods. 5 a 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{11b}) Čl. 11 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{11c}) Čl. 28 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ¹²) § 51 Obchodného zákonníka.
- ^{12a}) Čl. 54 ods. 2 písm. a) až e) nariadenia (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{12aa}) Čl. 54 ods. 2 písm. c) nariadenia (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{12ab}) Čl. 54 ods. 2 písm. e) nariadenia (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{12ac}) § 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov.
- ^{12b}) Čl. 14 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ¹³) § 5 a 6 zákona č. 355/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- ^{14a}) Čl. 44 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{14b}) Čl. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{14c}) Čl. 41 až 43 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{14d}) Čl. 13 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{14e}) Čl. 7 a 8 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 852/2004](#) v platnom znení.
- ¹⁵) Zákon Slovenskej národnej rady č. 70/1986 Zb. v znení neskorších predpisov.
- ¹⁶) Zákon č. 30/1968 Zb. v znení neskorších predpisov.
- ¹⁷) Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov.
- ^{17a}) Čl. 35 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{17c}) Čl. 17 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{17d}) Čl. 22 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{17e}) Čl. 4 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{17f}) Napríklad rozhodnutie Komisie [2002/75/ES](#) z 1. februára 2002, ktoré ustanovuje podmienky dovozu anízu z tretích krajín (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 11/zv. 40), kapitola V nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{17fa}) § 7 ods. 1 zákona č. 178/1998 Z. z. v znení zákona č. 101/2014 Z. z.
- ^{17g}) Čl. 6 a príloha II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{17h}) § 8 ods. 1 zákona č. 39/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- ¹⁸) § 90 písm. a) vyhlášky Federálneho ministerstva poľnohospodárstva a výživy č. 121/1987 Zb.
- ²⁰) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 765/2008](#) z 9. júla 2008, ktorým sa stanovujú požiadavky akreditácie a dohľadu nad trhom v súvislosti s uvádzaním výrobkov na trh a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) [č. 339/93](#) (Ú. v. EÚ L 218, 13. 8. 2008).
- ²¹) § 22 ods. 2, § 25 a 26 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z.
- ^{21a}) Čl. 12 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{21b}) Čl. 32 a 33 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{21c}) Čl. 12 ods. 2 a 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ²²) § 4, 6 a 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1993 Z. z.
- ²³) § 7 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1993 Z. z.
- ^{23a}) § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 178/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- ²⁴) Napríklad zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov, zákon Slovenskej národnej rady č. 30/1992 Zb. o Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komore.
- ^{24a}) Napríklad nariadenie Európskeho parlamentu a Rady [č. 1829/2003](#) z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmovinách (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 13/zv. 32), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady [č. 1830/2003](#) z 22. septembra 2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných potravín a krmovín vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 13/zv. 32).
- ^{24b}) Čl. 54 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady [č. 882/2004](#) v platnom znení.
- ^{24c}) § 168 a 169 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.
- ²⁶) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- ²⁷) § 2 písm. f) zákona č. 264/1999 Z. z.
- ^{27a}) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- ^{27aa}) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. Zákon č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov.
- ^{27aaa}) § 4 ods. 5 zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov.

Potravinový kódex SR – Výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 12. apríla 2006 č. 28167/2007-OL, ktorým sa vydáva hlava Potravinového kódexu Slovenskej republiky upravujúca všeobecné požiadavky na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie potravinárskych prevádzkarní a niektoré osobitné požiadavky na výrobu a predaj tradičných potravín a na priame dodávanie malého množstva potravín

Úvodné ustanovenia

§1

(1) Tento výnos sa vzťahuje na

- a) všeobecné požiadavky na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie potravinárskych prevádzkarní vrátane skladov potravín, predajní potravín, tržníc a trhovísk, stánkov a iných zariadení ambulatného predaja,^{1-*}
- b) osobitné požiadavky na výrobu tradičných potravín a ich umiestnenie na trh a na priame dodávanie malého množstva potravín ako prvotných produktov ich výrobcom konečnému spotrebiteľovi alebo miestnym maloobchodným prevádzkarniam, ktoré priamo zásobujú konečného spotrebiteľa¹.

(2) Tento výnos sa nevzťahuje na požiadavky na hygienu potravín podľa osobitných predpisov ².

Všeobecné požiadavky na konštrukciu, usporiadanie a vybavenie prevádzkarní

§ 2

(1) Vonkajšie priestory prevádzkarne a **manipulačné priestory nesmú byť prašné, nesmie v nich byť nekrytý zvod odpadových vôd, nezakryté hnojisko, smetisko, žumpy a iné zdroje znečisťovania.**

(2) Manipulačné priestory a priestranstvo patriace k prevádzkarni sa musia udržiavať v čistote. V blízkosti prevádzkarní nesmú byť maštale a chlievy so zvieratami, ak to nie je nutné v súvislosti s vlastnou prevádzkou.

§ 3

V prevádzkarni **musia byť oddelené umyvárne nádob, obalov a náradia, vybavené vhodným umývacím zariadením s prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 45 °C a prívodom tečúcej studenej pitnej vody.** Umývacie zariadenie sa musí stále udržiavať v stave schopnom prevádzky a v čistote.

§ 4

- (1) Stanovište na nádoby na odpad musí mať pevný povrch vždy čistý a chránený pred nepriaznivými vplyvmi.
- (2) **Sklady na odpad musia byť vybavené prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 45 °C a prívodom tečúcej studenej pitnej vody, kanalizačnou vpusťou a musia byť dostatočne odvetrávané.**

§ 5

(1) Ak je to nevyhnutné, vzhľadom na druh výroby a vysoký stupeň ochrany vyrábaných potravín, napríklad pri výrobe potravín pre dojčatá a malé deti, v prevádzkarni musí byť zabezpečená klimatizácia alebo pretlakové vetranie s filtráciou a úpravou vzduchu, a ich registráciou.

(2) Chladiace komory v prevádzkarni musia byť vybavené teplomermi a vlhkomermi s registráciou, sústavne kontrolované a udržiavané v čistote a prevádzkyschopné.

§ 6

(1) **Na osobnú hygienu zamestnancov musia byť vytvorené osobitné priestory, napríklad záchody, šatne, umyvárne.** V prevádzkarni s počtom zamestnancov viac ako 10 v jednej zmene sa musí zriadiť denná miestnosť; v prevádzkarni s menším počtom zamestnancov sa na tento účel musí priestorovo vhodne upraviť šatňa.

(2) Pri šatniach musí byť zabezpečené najmenej jedno umývadlo na každých 15 zamestnancov a najmenej jedna sprcha na každých 10 zamestnancov.

(3) **Odev, obuv, tašky a iné osobné predmety nesmú byť umiestnené v prevádzkových miestnostiach a v skladoch.**

§ 7

(1) Záchody musia byť sedadlové, splachovacie, osobitne pre ženy a osobitne pre mužov a udržiavané vo vyhovujúcom technickom stave a v čistote. Záchody musia byť pre zamestnancov ľahko dostupné.

(2) Záchody musia byť pri šatniach pre zamestnancov prevádzkarne aj pri priestoroch, v ktorých sú sprchy a umývadlá. V prevádzkarni, v ktorej pracuje najviac päť zamestnancov v jednej zmene, môže byť jeden záchod spoločný pre mužov a ženy. V prevádzkarni, v ktorej pracuje viac ako 50 žien, musia byť kabíny na osobnú hygienu žien.

(3) Počet sedadiel záchodov sa určí podľa počtu zamestnancov takto:

- a) jedno sedadlo pre 10 žien, dve sedadlá pre 11 až 30 žien, tri sedadlá pre 31 až 50 žien a pre každých ďalších 30 žien jedno ďalšie sedadlo,
- b) jedno sedadlo a dva pisoáre pre 10 mužov, dve sedadlá a štyri pisoáre pre 11 až 50 mužov a pre každých ďalších 50 mužov jedno ďalšie sedadlo a jeden ďalší pisoár.

(4) Záchody musia byť dostatočne osvetlené a osobitne vetrané. **V predsieni záchodu musia byť umývadlo s prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 45 °C a prívodom tečúcej studenej pitnej vody, tekuté mydlo, papierové utierky alebo iný vhodný hygienický spôsob zabezpečujúci osušenie umytých rúk a uzatvárateľná nádoba na odpad.**

§ 8

(1) **Prevádzkovateľ je povinný starať sa o ničenie hlodavcov, hmyzu a iných škodcov, vyskytujúcich sa v objektoch a na pozemkoch, na ktorých sú prevádzkarne umiestnené. Jedovaté nástrahy nesmú byť umiestnené vo výrobných priestoroch a tiež tam, kde sa manipuluje s potravinami alebo surovinami na výrobu potravín.** Pri ničení škodcov sa nesmú používať prostriedky, ktoré pôsobia nepriaznivo na zdravotnú bezpečnosť a kvalitu potravín, alebo obsahujú živé choroboplodné zárodky.

(2) Ak sa na ničenie hlodavcov a iných škodcov použijú toxické prostriedky alebo prostriedky inak nebezpečné pre ľudí, musí sa ich použitie vykonať pod dohľadom odborníka, ktorý skontroluje aj odstránenie zvyškov týchto prostriedkov pred začatím ďalšej činnosti s potravinami. Tieto práce sa nesmú vykonávať počas prevádzky.

(3) **V prevádzkarniach je zakázané používať na ničenie hlodavcov zvieratá.**

§ 9

Sklady potravín

(1) Sklady potravín musia byť umiestnené tak, aby neboli nepriaznivo ovplyvňované vonkajším prostredím a aby svojou prevádzkou nepriaznivo neovplyvňovali toto prostredie.

(2) **V najbližšom okolí skladov potravín nesmú byť skládky odpadov.** Nádvorie a prístupové komunikácie ku skladom musia mať bezprašnú povrchovú úpravu.

(3) **V skladoch potravín musia byť splnené tieto požiadavky:**

- a) **prívod tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na teplotu 45 ° C a prívod tečúcej studenej pitnej vody a zabezpečené hygienicky nezávadné odstraňovanie odpadových a splaškových vôd,**
 - b) priestory skladov, kde sa potraviny bezprostredne skladujú, musia byť upravené tak, aby nimi **neprechádzalo nechránené teplovodné potrubie ani odpadové potrubie,**
 - c) v skladoch možno používať len také mechanizačné prostriedky, ktoré neznečisťujú vnútorné prostredie skladov.
- (5) **Sklady potravín musia byť vybavené meracími zariadeniami a podľa potreby aj regulačnými a registračnými zariadeniami, ktoré umožňujú dodržiavanie a kontrolu určených podmienok skladovania³.**

Predajne potravín

§ 10

(1) Predajne potravín sú trvalé zariadenia, ktoré sa zriaďujú najmä ako samoobslužné nákupné predajne, predajne s rozličným tovarom a špecializované predajne, ako sú najmä predajne mäsa, predajne lahôdok a predajne cukrárskych výrobkov.

(2) Ak sú predajne potravín zriadené v obytných domoch, musia byť stavebne a prevádzkovo oddelené od bytových priestorov, pričom svetlá výška miestností predajní potravín musí byť najmenej 2,6 m.

(3) Dispozičné a stavebné riešenie predajní musí

- a) umožňovať **súvislý a účelný presun potravín od príjmu a skladovania po presun do predajní;** rozmery komunikácií a vstupov musia podľa potreby umožňovať používanie mechanizácie a paletizácie pri manipulácii s potravinami,
- b) **umožňovať oddelený vstup na príjem potravín a oddelený vstup pre príchod kupujúcich,**
- c) byť také, aby boli **stavebne oddelené sklady potravín od iných skladov;** sklady sa musia umiestniť tak, aby potraviny neboli vzájomne nepriaznivo ovplyvňované a aby bola zachovaná ich výživová hodnota, kvalita a bezpečnosť.

(4) Podľa účelu predajne potravín musia **mať stavebne alebo inak technicky oddelené priestory na predaj**

- a) potravín, ktoré by pri spoločnom predaji mohli nepriaznivo ovplyvňovať organoleptické vlastnosti alebo mikrobiologickú kvalitu iných potravín a výrobkov, napríklad predaj živých rýb, zveriny, hydiny, mäsa, zeleniny, drogistického tovaru, tabakových výrobkov, čerstvých rezaných kvetov a odevov,
- b) potravín, ktorým je potrebné na uchovanie ich bezpečnosti vytvoriť podmienky vysokej čistoty prostredia, napríklad ak ide o potraviny určené na priamu spotrebu bez tepelnej úpravy, ako sú výrobky lahôdkárske, cukrárske a pekárske, alebo ak potraviny vyžadujú osobitné teplotné a skladovacie podmienky, napríklad chladenie, mrazenie, relatívnu vlhkosť vzduchu.

(5) **Osobitné priestory musia byť vytvorené na**

- a) **skladovanie návratných a nenávratných obalov,**
- b) **skladovanie poškodených, pozastavených alebo reklamovaných potravín a iných výrobkov,**

³ § 8 ods. 2 zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 431/2004 Z. z.

- c) prípravu, opracovanie alebo spracovanie potravín v predajni, napríklad na porciovanie, balenie alebo inú úpravu tak, aby nedochádzalo k ich vzájomnému nepriaznivému ovplyvňovaniu alebo nepriaznivému ovplyvňovaniu priestoru prípravy,
- d) **výrobu, úpravu a podávanie hotových pokrmov, polotovarov a teplých nápojov a na umývanie riadu, ak potravinárske predajne poskytujú v súvislosti s predajom aj stravovacie služby,**
- e) **skladovanie obalových materiálov,**
- f) **odpad, ak nie je denne odvázaný,** pričom odpad zo živočíšnych produktov a chladených alebo mrazených potravín musí byť chladený,
- g) **umývanie a čistenie náradia, náčinia, pomocného inventára, košíkov a vozíkov; osobitné priestory musia byť vybavené prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 45 °C, prívodom tečúcej studenej pitnej vody a odpadom splaškových vôd,**
- h) **ukladanie čistiacich prostriedkov podľa potreby vybavené výlevkou s prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 45 °C a s prívodom studenej pitnej vody,**
- i) **vykonávanie administratívnych prác,**
- j) **výcvik učnov, ak sa v predajni vykonáva.**

§ 11

Výkup návratných obalov potravín sa uskutočňuje v nadväznosti na sklad návratných obalov oddelene od predaja potravín. Vykupovať možno iba čisté a nepoškodené návratné obaly.

Tržnice a trhoviská

§ 12

- (1) Trhoviská musia byť umiestnené na bezprašnom mieste so spevneným, dobre čistiteľným povrchom, s prívodom pitnej vody a s odvodom odpadových vôd do kanalizačnej siete. Prívod pitnej vody musí byť prístupný aj pre kupujúcich.
- (2) Zariadenia na predaj na trhoviskách musia byť zastrešené a chránené proti nepriaznivým klimatickým vplyvom.
- (3) Motorové dopravné prostriedky, ktorými sa zásobujú trhoviská, môžu byť v tomto priestore len počas nevyhnutnej potreby. Predávať potraviny z motorových vozidiel možno len vtedy, ak sú vozidlá na takúto činnosť technicky a hygienicky prispôsobené tak, aby nebola narušená kvalita a bezpečnosť potravín.

§ 13

Tržnice a trhoviská musia byť vybavené

- a) oddelenými splachovacími **záchodmi pre zamestnancov tržnice a trhoviska, predávajúcich a pre kupujúcich, oddelenými osobitne pre mužov a osobitne pre ženy a vybavenými a dostupnými vo vzdialenosti do 100 m;** záchody musia byť udržiavané v čistote a v stave schopnom prevádzky,
- b) vyhradeným priestorom s uzatvárateľnými nádobami na dočasné skladovanie odpadkov a oddelené dočasné skladovanie znehodnotených potravín,
- c) zariadením na predaj, ako sú pulty, stánky a podobne. a skladmi členenými podľa predávaných druhov výrobkov tak, aby nemohlo dôjsť k ovplyvneniu kvality a bezpečnosti potravín.

Stánkový predaj a iný ambulantný predaj potravín

§ 14

Stánkový predaj a iný ambulantný predaj potravín sa vykonáva

- a) v trvalých stánkoch na dlhodobý predaj (ďalej len „trvalé stánky“),
- b) v stánkoch na krátkodobý predaj pri jednorazových podujatiach, ako sú letné slávnosti, jarmoky, telovýchovné akcie a stretnutia mládeže,
- c) z iných zariadení na ambulantný predaj, napríklad z roznáškových košov, z podnosov, zo stolov a z motorových vozidiel vyhovujúcich tomuto účelu,
- d) z predajných automatov.

§ 15

- (1) Trvalé stánky musia byť zastrešené a zhotovené zo stavebných materiálov schválených na tento účel.
- (2) **Trvalé stánky a stánky na krátkodobý predaj potravín musia byť umiestnené na bezprašných miestach, vo vzdialenosti najmenej 100 m od zdrojov, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvňovať predaj potravín,** najmä od miest, ktoré by mohli byť zdrojom nákazlivých ochorení, znečisťovania ovzdušia a pôdy, ako sú zariadenia na spaľovanie

odpadov, skládky odpadov, hnojiská, sklady zberných surovín, asanačné zariadenia, stajne, výkrmne hospodárskych zvierat a záchody.

§ 16

Prevádzka trvalých stánkov a stánkov na krátkodobý predaj nesmie svojou činnosťou nepriaznivo ovplyvňovať okolie zápachom alebo hlukom.

Podlahová plocha trvalých stánkov musí mať takú veľkosť, aby na každého zamestnanca obsluhy pripadala voľná plocha najmenej 2 m². Predná časť stánkov a výdajné okno musia byť chránené strieškou so šírkou najmenej 70 cm proti dažďu a slnečnému žiareniu, ak takúto ochranu nemožno zabezpečiť iným vhodným spôsobom. Trvalé stánky musia mať priestor na skladovanie potravín a obalov.

Trvalé stánky musia mať zabezpečený prívod tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 45 °C a prívod tečúcej studenej pitnej vody.

(1) Trvalé stánky musia byť vybavené zariadením na umývanie rúk a ak sa predaj uskutočňuje v návratnom riade, aj oddeleným priestorom a zariadením na umývanie použitého riadu. Stánky, v ktorých sa pripravujú pokrmy a manipuluje sa so surovinami, musia byť vybavené aj umývacím drezom s prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 45 °C a prívodom tečúcej studenej pitnej vody. V trvalých stánkoch a stánkoch na krátkodobý predaj potravín musia byť potraviny a zamestnanci obsluhy chránení pred nepriaznivými vonkajšími vplyvmi, najmä pred dažďom, slnečným žiarením a prachom. **Otvorená môže byť len predná časť stánku, kde je umiestnený pult.** Vystavované a skladované potraviny musia byť zabezpečené proti akémukoľvek znečisteniu.

(2) Trvalé stánky a stánky na krátkodobý predaj musia byť vybavené účelovým zariadením. Pre zamestnancov obsluhy musí byť vyčlenené miesto na uloženie odevov. **Záchody pre zamestnancov musia byť dostupné vo vzdialenosti do 100 m a musia byť oddelené od záchodov pre kupujúcich. Ak sa v týchto stánkoch predávajú na priamu spotrebu napríklad nealkoholické nápoje a hotové pokrmy, záchody pre kupujúcich musia byť vo vzdialenosti do 100 m.**

§ 18

(1) **Stánky na krátkodobý predaj potravín musia** byť vybavené jednoduchými zariadeniami s tečúcou pitnou vodou na umývanie rúk a osobitne zariadeniami s tečúcou pitnou vodou na umývanie pracovného náradia, čistiacimi prostriedkami, mydlom, jednorazovými utierkami, papierom, nádobou na odpadky a podobne. Ak sa v takomto stánku pripravujú pokrmy, musia byť vybavené aj umývadlom na umývanie rúk a drezom s prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 45 °C a prívodom tečúcej pitnej vody.

(2) Ak nie je možné stánok na krátkodobý predaj napojiť na zdroj tečúcej pitnej vody, pitnú vodu možno donášať v nádobách na tento účel určených z vodovodu alebo zo sledovaného vodného zdroja, alebo dovážať cisternami z takéhoto zdroja; v takomto prípade potraviny a nápoje možno podávať len v nenávratných obaloch

❖ Potravinový kódex SR - Výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 981/1996-100 z 20. mája 1996 najmä:

Prvá časť, Prvá hlava, § 1 - § 9 Vymedzenie základných pojmov

§ 3

Potraviny a strava

(1) **Potraviny** sú látky určené na to, aby ich ľudia požívali v nezmenenom, upravenom alebo spracovanom stave na výživové účely; sú hlavnou skupinou požívatín.

(2) Potraviny, pochutiny a nápoje, okrem liekov, sú požívatiny, ktoré slúžia priamo alebo nepriamo, v prirodzenom stave alebo vo vhodnej úprave na výživu ľudí.

(3) **Pochutiny** sú potraviny obsahujúce látky, ktoré pôsobia na sústavu nervovú, sekretorickú a aj na oblasť duševnú. Medzi typické pochutiny patria **káva, čaj, kakao, korenie, aromatizujúce a chuťové látky a prípravky a aj vysokoalkoholické nápoje.**

(4) Nápoje sú kvapalné požívatiny obsahujúce viac ako 80% vody a schopné uspokojovať fyziologickú potrebu vody; členia sa spravidla na nealkoholické a alkoholické. Medzi nápoje nepatria mlieko.

(5) Voda sa považuje za potravinu, ak sa používa ako jej zložka pri výrobe alebo ošetrovaní potravín, alebo ak sa uvádza do obehu v spotrebiteľskom balení.

§ 4

(1) Jedlo je zostava pokrmov požívaných v určitom čase.

(2) **Pokrm je upravená potravina na bezprostredné požívanie.**

§ 5

(1) Potraviny sú zdrojom základných živín.

(2) Živiny sú látky prijímané stravou, zabezpečujúce vývoj a udržiavanie rovnovážneho stavu a vývoja všetkých štruktúr a funkcií organizmu; členia sa na základné živiny, minerálne látky a vitamíny. Patrí medzi ne aj voda a vzduch.

(3) Základné živiny sú živiny dôležité pre výstavbu telesnej hmoty a energetický metabolizmus organizmu. Patria medzi ne bielkoviny (proteíny), tuky (lipidy), a cukry (sacharidy).

(4) **Proteíny** sú zložité organické zlúčeniny uhlíka, kyslíka, vodíka, dusíka, niektoré aj síry, fosforu a železa. Základnou stavebnou zložkou proteínov sú aminokyseliny.

(5) **Lipidy** sú organické zlúčeniny uhlíka, kyslíka a vodíka, alebo aj fosforu a dusíka. Patria medzi ne predovšetkým tuky a oleje, ktoré sú esterami vyšších mastných kyselín a glycerolu (triacylglyceroly), obsahujúce cukornú zložku, ďalej fosfolipidy, obsahujúce viazanú kyselinu fosforečnú a steroly, obsahujúce v lipidoch živočíšneho pôvodu cholesterol, ako aj niektoré ďalšie sprievodné látky.

(6) **Sacharidy** sú organické zlúčeniny uhlíka, kyslíka a vodíka, zahrňujúce jednoduché cukry, a to monosacharidy a disacharidy, ako aj oligosacharidy tvorené viacej ako dvoma monosacharidmi. Patria sem aj vysokomolekulové polysacharidy, ako sú škrob, glykogén a komplex nestráviteľných polysacharidov, tvoriaci podstatu požívatinovej vlákniny.

(7) **Minerálne látky** sú živiny, vyskytujúce sa v potravinách v rôznych chemických zlúčeninách a udávané spravidla ako chemické biogénne prvky. Podľa ich množstva v potravinách sa členia na makroelementy a mikroelementy (stopové prvky).

(8) **Vitamíny** sú živiny, vyskytujúce sa v potravinách ako životne dôležité organické zlúčeniny, pôsobiace katalyticky pri vnútornej premene látok. Členia sa na rozpustné v tukoch alebo rozpustné vo vode.

§ 7

Technológia

(1) **Správna výrobná prax je súhrn opatrení na spôsob výroby z hľadiska jej optimalizácie a minimalizácie zdravotných rizík.**

§ 8

Hygiena výroby, manipulácie a obehu

(1) **Hygiena výroby, manipulácie a obehu je súhrn opatrení na vytváranie a udržiavanie ustanovených podmienok na ochranu a podporu zdravia.**

(2) **Sanitácia** je činnosť, ktorou sa vytvárajú a zabezpečujú bezchybné hygienické podmienky prostredia.

(3) **Kontaminácia** je nežiadúce znečistenie surovín, prostredia, zariadení a výrobkov.

(4) **Dekontaminácia** je odstránenie nežiaduceho znečistenia surovín, prostredia, zariadení a výrobkov.

(5) **Čistenie je odstraňovanie** nečistôt a iných nežiadúcich látok zo surovín, prostredia, zariadení a výrobkov, pričom

a) suché čistenie je čistenie vykonávané mechanicky alebo aeromechanicky,

b) mokré čistenie je čistenie vykonávané hydromechanicky.

(6) **Dezinfekcia je ničenie choroboplodných mikroorganizmov.**

(7) **Dezinsekcia je ničenie článkonožcov** (hmyz, roztoče) prenášajúcich choroboplodné zárodoky; vykonáva sa mechanicky, termicky a najmä chemicky.

(8) **Deratizácia je ničenie epidemiologicky závažných hlodavcov**, ako sú potkany a myši, ako aj iné živočíchy, prenášajúce choroboplodné zárodoky.

(9) **Sterilizácia je zničenie alebo odstránenie všetkých druhov mikroorganizmov na predmetoch a materiáloch za použitia vysokých teplôt horúcim vzduchom, vodnou parou pod tlakom alebo filtráciou vzduchu, alebo kvapalín.**

(10) **Hygienický režim je súhrn hygienických opatrení vykonávaných v procesoch výroby, manipulácie a obehu výrobkov.**

(11) Hygienicky bezchybné potraviny sú potraviny a zložky potravín, ktoré sa získavajú a vyrábajú, s ktorými sa manipuluje a ktoré sa uvádzajú do obehu podľa ustanovených požiadaviek na výrobu, manipuláciu a obeh potravín; z hľadiska ich biologických, chemických a fyzikálnych vlastností, ako aj ich kvality, zloženia a výživovej hodnoty sú vhodné na výživu ľudí.

- (12) Zdravotne neškodné potraviny sú potraviny, ktoré možno v odporúčaných množstvách prijímať denne po celý život bez nepriaznivého vplyvu na zdravie ľudí.
- (13) Zdraví škodlivé potraviny sú potraviny, ktorých zmyslové vlastnosti, chemické zloženie, obsah jedovatých a škodlivých látok, stav mikrobiálnej kontaminácie, skazenosť alebo neznámy pôvod predstavujú možnosť rizika pre zdravie ľudí.
- (14) **Cudzorodé látky** v potravinách sú prídavné látky, technologické pomocné látky a kontaminanty, ktoré nie sú pre určitý druh potraviny charakteristické a nie sú jej prirodzenou zložkou.
- (15) **Kontaminanty** sú látky, ktoré sa nepridali do potravín ako prídavné alebo pomocné látky, ale ktoré sú prítomné v potravinách ako dôsledok ich výroby vrátane výroby surovín rastlinného a živočíšneho pôvodu počas spracúvania, prípravy, ošetrovania, balenia, prepravy alebo skladovania, ako aj z prostredia, čím sa samy alebo ich vedľajšie produkty stali súčasťou potraviny; za kontaminanty sa považujú aj zdravie škodlivé látky, ktoré vznikli činnosťou mikrobov vrátane biotechnológie; **za kontaminanty sa nepovažujú cudzie látky, ktoré nie sú prirodzenou súčasťou potravín a možno ich pri laboratórnom skúšaní oddeliť a určiť, živí alebo mŕtvi živočíšni škodcovia a mikróby a parazity.**
- (16) Toxické látky v potravinách sú zdravie škodlivé chemické zlúčeniny ako ich prirodzené škodliviny a jedy, ako produkty sekundárneho metabolizmu mikroorganizmov, najmä ako toxíny a cudzorodé látky.
- (17) **Toxíny** sú jedovaté látky produkované toxínogénnymi mikroorganizmami.
- (18) **Mykotoxíny** sú látky, ktoré vznikajú ako produkty látkovej premeny toxínogénnych kmeňov mikroskopických húb (plesní), a ktoré majú toxické účinky na ľudí.
- (19) Jedy sú látky, ktoré pôsobia na organizmus ľudí škodlivo spravidla už v malých množstvách; podľa povahy môžu byť anorganického alebo organického pôvodu.
- (20) **Alimentárne ochorenia ľudí je ochorenie infekčnej alebo toxickkej povahy spôsobené požívaním zdravie škodlivých potravín alebo vody.**
- (21) Skazené potraviny sú potraviny, ktorých zmyslové vlastnosti a vnútorné zloženie sa poškodili alebo zhoršili vplyvom fyzikálnych, chemických, biochemických a biologických faktorov vzájomným pôsobením zložiek potravín, alebo ktoré v dôsledku toho vzbudzujú odpor.
- (22) **Kazenie** potravín je nežiadúca zmena potravín, vyvolaná autolýzou, oxidáciou, pôsobením vlhkosti, tepla a svetla, ako aj mikroorganizmami, najmä baktériami, kvasinkami a plesňami, pričom
- hnitie je nežiadúci rozklad organických látok obsahujúcich dusík, vyvolávaný najmä mikroorganizmami, ako je najmä rozklad bielkovín,
 - žltnutie je nežiadúci rozklad tukov lipolytickými enzýmami mikroorganizmov, oxidáciou a inými zmenami,
 - nežiadúce kysnutie je rozklad sacharidov, pri ktorom vznikajú nežiadúce látky, najmä organické kyseliny,
 - nežiaduce plesnivenie je porastanie a prerastanie potravín, ako aj prostredia, lokalizovanými alebo súvislými kolóniami rôznych plesní a môže spôsobovať aj potuchnutie potravín.

• **Druhá časť, Prvá hlava, § 83 - § 116**

Všeobecné hygienické požiadavky na výrobu potravín, na manipuláciu s nimi a na ich uvádzanie do obehu a niektoré osobitné hygienické
Jedenásty oddiel

Hygiena výroby a predaja zmrzliny

§ 83

(1) **Výrobu a predaj nebalenej zmrzliny pripravenej studenou alebo teplou cestou možno uskutočňovať len v trvalých stánkoch alebo v iných potravinárskych prevádzkárňach, ktoré sú na tento účel osobitne vybavené.** Priemyselne vyrobenú spotrebiteľsky balenú zmrzlinu možno predávať aj z mraziacich pultov, ktoré sú napojené na zariadenie spoločného stravovania alebo predaj nu potravín apod.

(2) Na priemyselnú výrobu zmrzliny alebo na výrobu zmrzliny hlboko zmrazenej spotrebiteľsky balenej v špecializovaných malých výrobných zariadeniach sa vzťahujú ustanovenia príslušnej hlavy potravinového kódexu.

§ 84

Na výrobu a predaj nebalenej zmrzliny pripravenej studenou cestou alebo teplou cestou okrem dodržiavania všeobecných požiadaviek uvedených v tejto hlave potravinového kódexu musí byť

- vyčlenený osobitný priestor s prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 50 °C a s prívodom studenej pitnej vody,
- zabezpečené napojenie na kanalizáciu,
- chladiace zariadenie na krátkodobé uskladnenie pripravovanej zmrzlinovej zmesi,
- zariadenie na čistenie a dezinfekciu výrobníkov zmrzliny a ostatného náradia,
- umývadlo na umývanie rúk,

f) vhodné kryté miesto na oddelené umiestnenie výrobníkov zmrzliny.

§ 85

(1) Na výrobu zmrzlinovej zmesi možno používať len kvalitné a zdravotne neškodné suroviny podľa ustanovení príslušnej hlavy potravinového kódexu.

(2) **Na výrobu zmrzliny studenou cestou možno používať len priemyselne vyrábané zmrzlinové zmesi určené na tento účel a zmiešané s pitnou vodou. Ďalšie zložky pridávané do zmrzlinovej zmesi musia byť vopred tepelne opracované pri teplote 90 °C počas najmenej 10 minút alebo pri teplote 70 °C počas najmenej 15 minút. Po vychladnutí na teplotu 10 °C dosiahnutú do 90 minút musia byť tieto zložky pridané do tekutej zmrzlinovej zmesi.**

(3) Zmrzlinová zmes na výrobu zmrzliny studenou cestou sa zmrazuje bezprostredne po zmiešaní zložiek zmrzliny na teplotu -8 až -12 °C, najneskoršie však do 60 minút. Pred zmrazením sa zmes uchováva pri teplote do +4 °C. Nesmie sa prevážať, hlboko zmrazovať a baliť do spotrebiteľských obalov.

(4) **Pri výrobe zmrzliny teplou cestou sa musia všetky suroviny a prísady s výnimkou ovocnej zložky a aromatických látok bezprostredne po zmiešaní, najviac však do 60 minút tepelne opracovať.** Teplota nesmie počas 10 minút klesnúť pod 90 °C alebo počas 15 minút pod 70 °C.

(5) Zmrzlinová zmes na výrobu zmrzliny teplou cestou musí byť najneskôr do 90 minút po ukončení tepelného opracovania schladená na teplotu +4 °C. Pri tejto teplote sa môže zmes skladovať najviac 48 hodín a potom sa musí ihneď zmraziť na teplotu -8 až -12 °C.

§ 86

Zmrzlinu vyrobenú studenou cestou i teplou cestou možno predávať najdlhšie 24 hodín po jej zmrazení. Pri výrobe zmrzliny studenou cestou i teplou cestou sa nesmú

- a) **pridávať do zmrzlinovej zmesi akékoľvek tepelne neopracované zložky okrem čerstvého ovocia a povolených aromatických látok a farbív,**
- b) **používať iné vajcia ako slepačie.**

§ 88

(1) Zmrzlina vyrobená teplou cestou môže byť plnená aj do zásobníkov. Zásobníky so zmrzlinou musia byť počas predaja skladované pri teplote pod -8 °C.

(2) **Predaj hlboko zmrazenej zmrzliny musí byť ukončený do 48 hodín po otvorení zásobníka.**

(3) Samovoľné rozmrazovanie a pomiešanie rôznych druhov zmrzliny a ich spoločné zmrazovanie je zakázané.

(4) **Prepravovať možno len zmrzlinu vyrábanú teplou cestou v zmrazenom stave pri teplote pod -8 °C.**

§ 89

(1) Výrobné zariadenie na zmrzlinu, nádoby a náčinie sa musia udržiavať sústavne v čistote.

(2) Nádoby na varenie a pasterizáciu zmrzlinovej zmesi sa musia ihneď po vyprázdnení mechanicky očistiť, umyť teplou vodou zahriatou najmenej na 60 °C s prísadou povolených detergentných prípravkov a opláchnuť prúdom teplej vody zahriatej najmenej na 60 °C.

(3) Výrobník zmrzliny sa musí pred čistením odmraziť. Vždy po skončení prevádzky sa musí rozobrať, mechanicky očistiť, opláchnuť teplou vodou zahriatou najmenej na 45 °C s prísadou detergentného prípravku a potom opláchnuť studenou pitnou vodou, vydezinfikovať povoleným prípravkom a opäť opláchnuť studenou pitnou vodou. Očistené časti výrobníkov sa nechajú osušiť na bezprašnom mieste bez utierania.

(4) **Umiestnenie výrobníkov zmrzliny na voľných priestranstvách, na chodníkoch, pred predajňami apod. je zakázané.**

§ 90

(1) **Porcovacie náradie na zmrzlinu sa počas predaja nesmie uchovávať alebo omáčať v nádobke so stojatou vodou.**

(2) Papierové, plastové, obľátkové a iné nádobky určené na porcovanie zmrzliny musia byť uložené tak, aby boli chránené pred znečistením. Ich opakované používanie je zakázané.

(3) **Predaj nebalenej zmrzliny z podnosov, pojazdných vozíkov, košov, áut, nechránených pultov apod. je zakázaný.**

§ 91

Zamestnávateľ je povinný, okrem všeobecných povinností ustanovených v tejto hlave potravinového kódexu,

- a) **oboznámiť zamestnancov s technologickými a hygienickými zásadami pri výrobe zmrzliny,**
- b) **zabezpečiť z každého druhu zmrzliny odobratie vzorky o hmotnosti najmenej 50 g do sterilnej nádobky, na ktorej musí byť označený druh zmrzliny, dátum a hodina výroby zmrzliny. Vzorky sa musia skladovať pri teplote -12 až -18 °C počas 48 hodín; o vzorkách je potrebné viesť písomnú evidenciu,**
- c) **zabezpečiť viditeľné umiestnenie vývesiek alebo iných požadovaných upozornení.**

§ 92

Pracovníci sú povinní okrem všeobecných povinností, uvedených v § 34 a § 35 pri výrobe a manipulácii so zmrzlinou dodržiavať technologické postupy, prevádzkovú a osobnú hygienu.

§ 93

Na obnovenie činnosti po prerušení výroby a predaja zmrzliny, najmä pred začatím sezóny, je potrebné vyžiadať si súhlas orgánu na ochranu zdravia.

Dvanásť oddiel Hygiena výroby a predaja lahôdkárskych výrobkov

§ 94

Všeobecné ustanovenia

(1) **Lahôdkárske výrobky sú potravinárske výrobky rôzneho zloženia, určené na rýchlu spotreby a pozostávajúce zo surovín rastlinného aj živočíšneho pôvodu. Sú to najmä mäsové špeciality, rybacie výrobky, výrobky studenej kuchyne, majonézové šaláty, zeleninové šaláty, obložené pekárske výrobky a cukrárenské výrobky.**

(2) Lahôdkárske výrobky sa musia vyrábať podľa technologických postupov schválených orgánov na ochranu zdravia.

Osobitné požiadavky na priestorové vybavenie a členenie prevádzkárni

§ 95

Prevádzkarne na výrobu, manipuláciu a uvádzanie lahôdkárskych výrobkov do obehu môžu byť ako

- a) samostatné výrobné objekty,
- b) osobitné výrobné priestory v objektoch potravinárskej výroby,
- c) osobitné výrobné priestory v predajniach potravín.

(2) Na preberanie surovín a polovýrobkov sa musí zriadiť osobitný priestor s prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 50 °C a studenej pitnej vody, ktorý priamo nadväzuje na sklad obalov.

(3) Na skladovanie surovín a polovýrobkov sa musia zriadiť skladovacie priestory ako súčasť výrobného priestoru. Na ich členenie a podmienky skladovania sa vzťahujú všeobecné hygienické požiadavky uvedené v tejto hlave potravinového kódexu.

(4) Vajcia sa musia skladovať v chladných skladoch alebo v chladničkách.

§ 96

(1) **Na manipuláciu a očistu surovín sa musí vyhradiť osobitný priestor s prívodom tečúcej vody zahriatej najmenej na 50 °C a studenej pitnej vody so zariadením na umývanie surovín s pracovnými plochami, umiestnený mimo výrobného priestoru tak, aby bola oddelená čistá výroba od nečistej.**

(2) Na tepelné opracovanie surovín a na ich následné čistenie sa musí zriadiť stavebne oddelený priestor s potrebným vybavením.

§ 97

Priestory na výrobu lahôdkárskych výrobkov živočíšneho pôvodu a na manipuláciu s nimi sa musia stavebne oddeliť tak, aby bola táto výroba a manipulácia s týmito lahôdkárskymi výrobkami oddelená od ostatnej lahôdkárskej výroby.

§ 98

Na expedíciu lahôdkárskych výrobkov sa musí zriadiť samostatná expedičná miestnosť, dostatočne priestranná, so samostatným vchodom, vybavená chladiacimi zariadeniami, pracovnými stolmi, náradím, prívodom tečúcej teplej vody zahriatej najmenej na 50 °C a studenej pitnej vody a umývadlom na osobnú hygienu. Táto miestnosť musí nadväzovať na výrobnú a sklad lahôdkárskych výrobkov.

§ 99

Na čistenie nástrojov a strojnotechnologického zariadenia sa musí zriadiť osobitný priestor; obdobne je potrebné zriadiť osobitný priestor aj na čistenie prepravných nádob.

Výroba lahôdkárskych výrobkov

§ 100

(1) Suroviny, polovýrobky a ostatné zložky na výrobu lahôdkárskych výrobkov musia byť zdravotne neškodné a zodpovedať ustanoveniam príslušných hláv potravinového kódexu.

(2) Výroba lahôdkárskych výrobkov musí byť plynulá a vzájomne na seba nadväzujúca tak, aby nedochádzalo k znečisťovaniu výrobkov.

§ 101

(1) Všetky uvarené suroviny na prípravu lahôdkárskych výrobkov sa musia do 4 hodín po ich uvarení vychladiť na +10 °C a spracovať najneskôr do 24 hodín.

(2) Spracúvanie surovín na výrobu lahôdkárskych výrobkov po ich tepelnom opracovaní sa musí vykonávať pracovným nariadením tak, aby bola vylúčená ich druhotná mikrobiálna kontaminácia.

(3) Spracúvanie surovín za studena musí byť oddelené od tepelného spracúvania surovín a od konečnej úpravy výrobkov.

(4) **Na výrobu lahôdkárskych výrobkov sa môžu používať len tepelne opracované slepačie vajcia a vaječné hmoty; kačacie alebo iné vajcia sa nesmú používať vôbec.**

§ 102

(1) Teplota všetkých surovín na miešanie šalátov vrátane majonézy nesmie byť vyššia ako 5 °C.

(2) Šaláty skladované a podávané za studena musia mať pH < 4,5. Ak v niektorých druhoch šalátov pH > 4,5, musia sa takéto šaláty predaj v deň, v ktorom boli vyrobené.

(3) Šaláty s majonézou sa musia bezprostredne po dohotovení vychladiť na teplotu najviac +5 °C, ostatné šaláty na teplotu najviac +10 °C; všetky šaláty sa musia uchovávať v chladiacom zariadení, z ktorého sa vydávajú alebo expedujú.

(4) Majonézový šalát sa musí pred expedíciou nechať uležať, aby sa dosiahlo vyrovnanie pH medzi majonézou a časticami mäsa a zeleniny.

(5) **Na výrobu majonéz, mäsových a zeleninových šalátov s majonézou a obdobných výrobkov možno používať len pasterizovanú vaječnú hmotu.**

(6) **Ostatné potraviny porciované a zabalené v obchodnej sieti sa považujú za lahôdkárske výrobky; možno ich predávať, ak ide o rýchlo sa kaziace potraviny len do 24 hodín od ich porciovania a zabalenia, a ak ide o trvanlivé potraviny len do 48 hodín od ich porciovania a zabalenia.**

§ 103

(1) **Do cukrárenských výrobkov, ako sú pudinky, krémy, tvarohové torty a obdobné výrobky, sa môžu slepačie vajcia a vaječné hmoty pridávať, len ak boli bezprostredne pred pridaním 15 minút tepelne opracované pri teplote +72 °C.**

(2) Tukové, maslové a pudingové a žitkové krémy a ostatné náplne sa môžu skladovať po ich vyrobení najdlhšie 24 hodín pri teplote najviac +5 °C; zmiešavať ich s novo vyrobenými náplňami je zakázané.

(3) Náplne zo šľahačky a šľahačkové krémy sa nesmú skladovať a musia sa spracovať ihneď po ich vyrobení.

§ 104

Lahôdkárske výrobky sa nesmú prepracovávať.

§ 105

Odber vzoriek

Z vyrobených lahôdkárskych výrobkov, okrem trvanlivých cukrárenských výrobkov, sa musí v prevádzkárni odobrať vzorka o hmotnosti najmenej 125 g z každého druhu týchto výrobkov do sterilnej nádoby označenej druhom vzorky a dátumom výroby; vzorka sa musí uchovávať počas 48 hodín pri teplote najviac + 5 °C.

§ 106

Predaj lahôdkárskych výrobkov

(1) **Lahôdkárske výrobky sa musia skladovať v chladiacich zariadeniach a predávať z chladiacich pultov alebo vitrín, v ktorých teplota musí byť počas uchovávania a predaja najviac + 10 °C.**

(2) Na manipuláciu s lahôdkárskymi výrobkami sa musia používať vhodné manipulačné pomôcky, ako sú kliešte, lopatky a vidličky.

§ 107

Lahôdkárske výrobky sa musia spotrebovať ak ide o

- šaláty obsahujúce majonézu a zemiaky a výrobky s takýmito šalátmi do 24 hodín od ukončenia ich výroby,
- ostatné šaláty, v ktorých sa nepoužíva majonéza a zemiaky do 48 hodín od ukončenia ich výroby,
- priemyselne vyrobené spotrebiteľsky balené šaláty a ostatné lahôdkárske výrobky v lehotách ich najneskoršej spotreby.

Trinásty oddiel
Hygiena výroby, skladovania a prepravy mrazených a chladených pokrmov

§ 108
Všeobecné ustanovenie

Hygienické požiadavky na výrobu, skladovanie a prepravu mrazených a chladených pokrmov sa týkajú pokrmov vyrábaných v centrálnych a priemyselných prevádzkárňach, v prevádzkárňach špecializovaných na výrobu týchto pokrmov na spoločné stravovanie alebo v zariadeniach spoločného stravovania. Pri tejto výrobe sa používajú osobitne upravené technológie a ošetrovanie pokrmov nízkymi teplotami, aby sa predĺžila ich trvanlivosť a aby sa zachovala ich zdravotná neškodnosť, výživová hodnota a kvalita.

§ 109

Mrazené pokrmy sú pokrmy, ktoré sú vyrobené podľa požiadaviek uvedených v tomto oddieli a ktoré sa ihneď po vyrobení a uzatvorení do ich obalu musia zmraziť na teplotu -18 °C v jadre pokrmu.

Chladené pokrmy sú pokrmy, ktoré sú vyrobené podľa požiadaviek uvedených v tomto oddieli a ktoré sa ihneď po vyrobení a uzatvorení ich obalu musia schladiť na teplotu +10 °C v jadre pokrmu a dochladiť na teplotu +2 °C.

§ 110

(1) Na výrobu mrazených a chladených pokrmov sa musia zabezpečiť tieto pracoviská a priestory:

- a) stavebne oddelené pracovisko na porciovanie, balenie a uzatváranie pokrmov určených na zmrazenia a schladenie vybavené linkou na plnenie a uzatváranie obalov,
- b) príručný sklad náradia,
- c) príručný sklad na obalový materiál, ako sú fólie, misky a podobne,
- d) priestor na zmrazovacie alebo schladzovacie zariadenie,
- e) priestor na balenie mrazených alebo chladených pokrmov do väčších obalov na skladovanie a prepravu,
- f) mraziarenský sklad na uskladnenie mrazených pokrmov pred expedíciou a ak ide o výrobu chladených pokrmov, chladiarenský priestor na ich uskladnenie pred expedíciou,
- g) prichladzovaný alebo chladený priestor na expedíciu,
- h) oddelená umyváren a sklad návratných prepraviek na mrazené alebo chladené pokrmy, ch) oddelenú umyváren vnútorných prepraviek, foriem na zmrazovanie a iného náradia,
- i) mrazička alebo chladnička na uchovávanie vzoriek.

(2) Počet a technologické vybavenie pracovísk a priestorov podľa odseku 1 musí byť riešené tak, aby výroba, skladovanie a expedícia na seba nadväzovali a aby sa vylúčilo ovplyvnenie čistej výroby výrobou nečistou.

§ 111

(1) **Na výrobu mrazených a chladených pokrmov sa môžu používať len bezchybné čerstvé suroviny.** Možno používať aj mrazené a sterilizované druhy zeleniny a ovocia a ako súčasť mäsitých pokrmov aj údeniny. Nesmie sa však používať krv jatočných zvierat.

(2) Na výrobu mrazených alebo chladených pokrmov možno používať z vnútorností jatočných zvierat len pečen a obličky, z rýb len sladkovodné ryby čerstvo zabitú na spracovateľskom mieste a chladenú alebo mrazenú hydinu.

§ 112

(1) Príprava a tepelné opracúvanie pokrmov určených na zmrazenie alebo schladenie sa musí robiť oddelene od prípravy a tepelného spracúvanie pokrmov, ktoré nie sú určené na ošetrovanie nízkymi teplotami, a to buď vo vyhradených priestoroch a technických zariadeniach, alebo v tých istých priestoroch v časovo oddelených intervaloch.

(2) Pri tepelnom opracúvaní surovín alebo polovýrobkov na výrobu mrazených alebo chladených pokrmov sa musí dodržať najmenej 20 minút varu, ak ide o tekuté pokrmy, a ak ide o ostatné pokrmy teplota + 80 °C (±5 °C) v jadre počas 20 minút pred ukončením ich tepelného opracovania.

(3) Mleté mäso sa musí spracúvať ihneď po zomletí; teplota pri opracúvaní drobných výrobkov musí byť v jadre počas 20 minút najmenej + 70 °C a ak ide o ostatné výrobky + 80 °C (±5 °C).

(4) V posledných 20 minútach tepelnej úpravy sa nesmú pridávať do pokrmov nijaké zložky, okrem vývaru alebo horúcej pitnej vody.

(5) Tepelne spracované pokrmy pripravené na mrazenie a chladenie sa nesmú chemicky konzervovať.

§ 113

(1) **Pri plnení a uzatváraní obalov nesmie byť čas od dokončenia tepelnej úpravy pokrmov do začiatku zmrazovacieho alebo schladzovacieho procesu dlhší ako 60 minút a teplota pokrmov nesmie počas plnenia obalov klesnúť pod + 65 °C.**

(2) **Na zmrazovanie a schladzovanie pokrmov možno pripraviť len také množstvo pokrmov, ktoré možno zmraziť alebo schladiť naraz.**

- (3) Pri zmrazovaní a schladzovaní pokrmov sa musí čo najrýchlejšie znížiť teplotné rozmedzie medzi + 60 °C a + 10 °C.
- (4) Zmrazovanie pokrmov sa musí ihneď po kompletizácii uskutočniť tak, aby počas 90 až 150 minút dosiahla teplota + 18 °C v jadre pokrmu.
- (5) Pri schladzovaní pokrmov sa musí dosiahnuť teplota + 10 °C v jadre pokrmu najneskôr do 90 minút od začiatku chladenia, potom sa musí pokrm ihneď dochladiť na teplotu + 2 °C.

§ 114

- (1) Pokrmy v zmrazovacom alebo schladzovacom zariadení sa musia ukladať po jednej vrstve s ponechaním takého priestoru medzi jednotlivými vrstvami, aby bolo zabezpečené dostatočné prúdenie zmrazovacieho alebo schladzovacieho média a plynulý postup zmrazovania alebo schladzovania súčasne v celom priestore.
- (2) Zmrazovacie a schladzovacie média nesmú ohroziť ani zmrazené ani schladené pokrmy mikrobiálnou alebo chemickou kontamináciou.

§ 115

- (1) Zmrazovacie a schladzovacie zariadenia musia byť vybavené registračnými teplomerami.
- (2) **Počas skladovania mrazených alebo chladených hotových pokrmov sa musí v mraziacom priestore udržiavať teplota najviac - 18 °C a v chladiacom priestore teplota najviac + 2 °C s prípustným kolísaním ± 1 °C.**
- (3) **Pri prechodnom miernom zvýšení teploty v mraziacom zariadení, trvajúcim viac ako 4 hodiny alebo v chladiacom zariadení trvajúcim viac ako 1 hodinu, napríklad v dôsledku poruchy alebo výpadu dodávky elektrického prúdu, sa môžu mrazené alebo chladené pokrmy takto skladované použiť na ľudskú spotrebu len so súhlasom orgánu na ochranu zdravia.**
- (4) **Rozmrazené pokrmy sa nesmú znova zmrazovať a schladené pokrmy po oteplení znovu schladzovať.**

§ 116

- (1) Rozmrazovanie a ohrev mrazených alebo chladených pokrmov sa uskutočňuje bezprostredne pred ich spotrebou. **Rozmrazovanie sa musí vykonať podľa druhu pokrmov a obalu do 60 minút** a potom sa musia pokrmy ohriať na teplotu + 80 °C v jadre s výdržou najmenej 10 minút, okrem mikrovlnného ohrevu. Ohriaty pokrm možno vydávať pri jedno porciovom balení do 15 minút po ohreve a pri viac porciovom balení do 60 minút po ohreve.
- (2) Ak ide o **chladené pokrmy, ohrev možno začať najneskôr do 30 minút** po vyskladnení z chladiarne. Ohrev pokrmov sa musí vykonať na teplotu + 80 °C v jadre najneskôr do 10 minút. **Čas výdaja nesmie prekročiť 15 minút od dokončenia ohrevu jedno porciového balenia a 60 minút od dokončenia ohrevu viac porciového balenia.**
- (3) **Počas výdaja ohriatych mrazených a chladených pokrmov nesmie klesnúť teplota pokrmu pod + 65 °C.**
- (4) Na ohrev nemožno používať mrazené alebo chladené pokrmy z narušených alebo znečistených spotrebiteľských obalov.
- (5) **Zmrazenie alebo schladenie už ohriateho pokrmu je zakázané.**

❖ Potravinový kódex SR - Výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo 16.decembra 1997 č. 557/1998-100

ÔSMA HLAVA - ZÁSADY SPRÁVNEJ VÝROBNEJ PRAXE

Prvý oddiel Úvodné ustanovenia

§ 251 Predmet úpravy

V tejto hlave potravinového kódexu sa ustanovujú zásady správnej výrobnnej praxe, ako aj postup orgánov potravinového dozoru nad ich dodržiavaním, s cieľom zabezpečiť optimalizáciu výroby potravín, uspokojovanie výživových potrieb ľudského organizmu a minimalizáciu zdravotných rizík.

§ 252

Podľa ustanovení tejto hlavy potravinového kódexu postupuje výrobca potravín¹⁸⁾ a primerane aj osoby oprávnené na podnikanie, ktoré manipulujú s potravinami alebo uvádzajú potraviny do obehu¹⁹⁾.

§ 253 Vymedzenie pojmov

- (1) **Správna výrobná prax je súhrn opatrení na spôsob výroby z hľadiska jej optimalizácie a minimalizácie zdravotných rizík.**
- (2) **Hygienický režim** je súhrn hygienických opatrení vykonávaných v procesoch výroby, manipulácie a uvádzania potravín do obehu.
- (3) **Rozbor rizík a ovládanie kritických bodov** je systém činností, ktorými sa zisťuje a zabezpečuje miera nebezpečenstva vzniku zdravotnej škodlivosti potravín a ktorými sa ustanovujú preventívne opatrenia na ich ovládanie pri výrobe, manipulácii alebo uvádzaní potravín do obehu (ďalej len "systém zabezpečenia kontroly hygieny potravín").
- (4) **Plán systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín** je písomný dokument vyhotovený podľa zásad systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín, v ktorom sú uvedené opatrenia potrebné na zabezpečenie kontroly a ovládania konkrétneho technologického alebo pracovného postupu súvisiaceho s výrobou, manipuláciou alebo uvádzaním potravín do obehu.
- (5) **Riziko** je pravdepodobnosť určitého nebezpečenstva vyplývajúceho zo situácie, ktorá môže spôsobiť nebezpečný stav, spôsobiť, že požívanie potraviny je škodlivé alebo rizikové zo zdravotného hľadiska. Riziko môže mať pôvod biologický, mikrobiologický, chemický alebo fyzikálny.
- (6) **Kritický kontrolný bod** je priestor, miesto, krok alebo postup, ktorý možno kontrolovať a ovládať a v ktorom je rozhodujúcim spôsobom možné predchádzať, zabrániť a vylúčiť vznik hygienického rizika a ohrozenie zdravotnej neškodnosti.
- (7) **Kritický limit** je taká hraničná hodnota, ktorá je rozhodujúca pre dodržiavanie alebo nedodržiavanie stanoveného režimu výroby podľa požiadaviek správnej výrobnéj praxe.
- (8) **Sledovanie** je nepretržité alebo plánovité pozorovanie, alebo meranie ustanovených hodnôt informujúcich o dodržiavaní príslušných parametrov v kritických kontrolných bodoch.
- (9) **Nápravné opatrenie** je činnosť, ktorá sa musí vykonať na odstránenie alebo zmiernenie zisteného rizika.
- (10) **Overovanie (verifikácia)** je vykonávanie skúšok, vyšetrovaní alebo previerok nad rámec sledovania, v záujme preverovania toho, či uplatňovaním plánu systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín sa zaručuje dosahovanie hygienickej bezchybnosti a zdravotnej neškodnosti potravín.
- (11) **Záznam** je písomný zápis o skutočnostiach súvisiacich so zabezpečovaním hygieny a zdravotnej neškodnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní potravín do obehu.

Druhý oddiel § 254

Dokumenty správnej výrobnéj praxe

- (1) Pri vypracovaní dokumentov správnej výrobnéj praxe, ktorá sa vzťahuje na dodržiavanie hygieny, na všetky operácie súvisiace s výrobou, manipuláciou a uvádzaním potravín do obehu sa musí vychádzať
 - zo všeobecných a niektorých osobitných hygienických požiadaviek na výrobu potravín podľa prvej hlavy tejto časti potravinového kódexu,
 - zo systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín.
- (2) Správna výrobná prax vo výrobe potravín sa považuje za súčasť systému zabezpečovania kvality a kontroly kvality.

§ 255

Dokumentácia správnej výrobnéj praxe

- (1) Na uplatňovanie zásad správnej výrobnéj praxe výrobca potravín spracúva dokumentáciu, ktorou sa rozumejú príkazy, smernice a predpisy v záujme zabezpečenia kvalitného, správneho a bezporuchového stavu procesov vedúcich k výrobe kvalitných a zdravotne neškodných potravín. (2)
- (2) **Dokumentácia správnej výrobnéj praxe obsahuje**
 - pracovný postup,
 - technický a technologický predpis,
 - výrobný postup,
 - normy obsluhy strojov a zariadení a posudok k technologickému zariadeniu,
 - hygienický režim a sanitačný program,
 - metrologický program,
 - projekt systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín,
 - ďalšie príkazy, smernice a predpisy podľa rozhodnutia výrobcu potravín.

Tretí oddiel **Systém zabezpečenia kontroly hygieny potravín**

§ 256

Zabezpečenie hygienického spôsobu výroby

Výrobca potravín

- a. zabezpečí, aby sa celý technologický proces od získavania zložiek potravín až po balenie, skladovanie, prepravu a uvádzanie potravín do obehu vykonával hygienicky vyhovujúcim spôsobom,
- b. identifikuje každé miesto v technologickom procese, ktoré by negatívne ovplyvňovalo zdravotnú neškodnosť a kvalitu a definuje technické a technologické parametre, ktoré je potrebné dodržiavať, aby nedochádzalo k hygienickým rizikám a zabezpečí, že primerané bezpečnostné postupy sa identifikujú; identifikáciu zavádza, vykonáva a eviduje podľa § 257 tejto hlavy potravinového kódexu,
- c. rozpracúva hygienický režim výroby na základe požiadaviek všeobecne záväzných právnych predpisov²⁰⁾,
- d. vypracuje na zabezpečenie hygienického režimu výroby sanitálny program podľa prílohy č. 1 k tejto hlave potravinového kódexu.

Zásady systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín

Systémom zabezpečenia kontroly hygieny potravín sa zisťuje špecifické nebezpečenstvo vzniku zdravotnej škodlivosti potravín a stanovujú sa preventívne opatrenia na ich ovládanie. Systém zabezpečenia kontroly hygieny potravín je založený na týchto zásadách, podľa ktorých má výrobca potravín.

- a. vykonať analýzu nebezpečia a určenie možných rizík na všetkých stupňoch technologického procesu výroby potravín, od získavania zložiek potravín cez jednotlivé fázy technologických postupov, balenia, uskladňovania, distribúcie vrátane podávania pokrmov v zariadeniach spoločného stravovania a definovanie preventívnych opatrení na zamedzenie ich výskytu,
- b. určiť miesta, kroky alebo operácie technologického procesu ako kritické kontrolné body, ovládajúce a ochraňujúce vyrábanú potravinu alebo pokrm proti vzniku hygienických rizík, ktoré musia byť pod kontrolou,
- c. ustanoviť kritické limity, ktorých neprekročenie v každom kritickom kontrolnom bode zabezpečí ochranu vyrábanej potraviny alebo pokrmu proti rizikovým situáciám,
- d. určiť pozorovací a merací systém ovládacích a ochranných opatrení v kritických kontrolných bodoch, na ich sústavné skúmanie a sledovanie,
- e. určiť nápravné opatrenia zamerané na odstránenie pozorovaných odchýliek od kritických limitov v kritických kontrolných bodoch technologického procesu,
- f. určiť spôsob vedenia dokumentácie zistených údajov rizík a uskutočnených nápravných opatrení,
- g. určiť systém kontroly účinnosti zavedeného systému a postupy na skúmanie a laboratórnu kontrolu v kritických kontrolných bodoch a výrobkov na potvrdenie dodržiavania kontrolného a riadiaceho systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín.

§ 258

Postup pri zavádzaní systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín

Na uplatnenie systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín pri ich výrobe treba dodržiavať tento postup

- a. zostaviť skupinu odborníkov ovládajúcich problematiku hygieny a technológie výroby daného výrobku,
- b. popísať v pláne systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín podrobne každý vyrábaný výrobok a predpokladané cieľové skupiny jeho spotrebiteľov, vrátane údajov o zložení, o podmienkach pri manipulácii a uvádzaní do obehu s upozornením na osobitné rizikové zložky,
- c. zhotoviť grafické znázornenie technologického procesu, materiálového toku každého výrobku, pričom sa musí samostatne popísať každý jednotlivý krok technologickej operácie,
- d. porovnať grafické znázornenie vypracované podľa písmena c) skupinou odborníkov priamo v mieste procesu výroby,
- e. zostaviť zoznam všetkých biologických, mikrobiologických, chemických a fyzikálnych rizík, ktorých výskyt možno predpokladať v jednotlivých krokoch výroby, manipulácie alebo uvádzania potravín do obehu, určiť potrebné preventívne opatrenia na ich ovládanie,
- f. určiť kritické kontrolné body v technologickom procese výroby potravín alebo pokrmov, pri manipulácii s nimi alebo ich uvádzaní do obehu; ak sa identifikované riziko nedá odstrániť alebo aspoň zmierniť na únosnú mieru, musí sa výrobok alebo technologický proces pozmeniť tak, aby bolo príslušné riziko zodpovedajúcimi opatreniami pri predchádzajúcom alebo nasledovnom kroku odstrániteľné,

- g. stanoviť kritické limity pre každý kritický kontrolný bod v technologickom procese; kritické limity sa najčastejšie určujú pre tepelné opracovanie a spracovanie ako termizácia, pasterizácia, sterilizácia, chladenie a mrazenie, vlhkosť vzduchu, a_w hodnotu (aktivita vody), pH hodnotu, Eh hodnotu (redoxpotenciál), chemickú konzerváciu, sanitáciu, a to najmä čistiace a dezinfekčné látky, ich koncentrácia, teploty roztoku a čas pôsobenia, filtráciu transportného vzduchu, senzorické vlastnosti, vzhľad, textúru a pod.,
- h. určiť pravidlá sledovania kritických kontrolných bodov na týchto princípoch:
 - 1. považovať sledovanie kritických kontrolných bodov za rozhodujúcu činnosť pri zabezpečovaní neprekročenia kritických limitov príslušného technologického kroku,
 - 2. systematicky sledovať stanovené kritické limity pre včasné zabezpečenie nápravných opatrení, ktoré zabráni znehodnoteniu výrobku,
 - 3. hodnoty kritických limitov v kritických kontrolných bodoch musí odčítať a vyhodnotiť na to určený zodpovedný pracovník,
 - 4. zabezpečiť, ak nie je sledovanie nepretržité, takú početnosť sledovania, ktorá zaručí, že kritický kontrolný bod je pod kontrolou,
 - 5. výsledky všetkých sledovaní, uskutočňovaných po určitom čase alebo nepretržite, sa musia v pracovnom protokole o aplikácii systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín podľa prílohy č. 2 k tejto hlave potravinového kódexu systematicky zapisovať a overovať osobou uskutočňujúcou sledovanie a zodpovedným zamestnancom organizácie,
- i. určiť nápravné opatrenia, to znamená pre každý kritický kontrolný bod technologického procesu sa musí v systéme zabezpečenia kontroly hygieny potravín určiť spôsob úpravy odchýliek od ustanovených kritických limitov; súčasne sa musí stanoviť, ako naložiť s chybnými výrobkami a odchýlku od ustanoveného limitu a príslušné nápravné opatrenie vrátane naloženia s chybnými výrobkami zdokumentovať zápisom v pracovnom protokole, j. stanoviť spôsob vedenia protokolu a dokumentácie o aplikácii systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín; všetky vykonané úkony, zmeny, pozorovania a nápravné opatrenia sa musia systematicky zapisovať do pracovného protokolu podľa prílohy č. 2 k tejto hlave potravinového kódexu a zabezpečiť vedenie záznamov o realizácii plánu systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín podľa prílohy č. 3 k tejto hlave potravinového kódexu, k. určiť účinný spôsob overovania výsledkov realizácie nápravných opatrení a správneho fungovania systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín; taktiež sa musí stanoviť frekvencia overovania systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín na základe osobného sledovania správneho chodu technologického procesu a jeho hodnotenia vyšetrením systematicky alebo náhodne odoberaných vzoriek. V rámci overovacích činností sa vykonáva najmä
 - 1. previerka plánu systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a zápisov v príslušnom protokole,
 - 2. previerka zistených odchýliek od stanovených výrobných podmienok a naloženia s chybným výrobkom,
 - 3. previerka či sú jednotlivé kritické kontrolné body pod kontrolou,
 - 4. overovanie správnosti stanovených kritických limitov,
- l. zabezpečiť prípravu a výchovu zamestnancov o zásadách, ako aj spôsobe postupu pri vypracúvaní plánu a realizácii systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín vo výrobe, manipulácii s nimi a ich uvádzaní do obehu.

§258a

- (1) Podnikatelia môžu uplatňovať aj príručky správnej hygienickej praxe vypracované potravinárskym priemyslom v spolupráci so zainteresovanými štátnymi orgánmi, spotrebiteľskými združeniami a ďalšími zainteresovanými stranami, ktorých záujmy sú dotknuté, a kde je to možné aj v súlade s medzinárodne odporúčaným kódexom praxe, s odporúčanými normami Codex Alimentarius a všeobecnými zásadami pre hygienu potravín.
- (2) Orgány potravinového dozoru^{20a)} posúdia príručky podľa odseku 1, či sú v súlade s touto hlavou.
- (3) Príručky podľa odseku 1 po posúdení orgánom potravinového dozoru zašle ministerstvo alebo ministerstvo zdravotníctva Európskej komisii.

Štvrtý oddiel Kontrola

§ 259

Zabezpečenie kontroly výrobcami potravín

- (1) Kontrolu plnenia úloh vyplývajúcich z dokumentu o systéme zabezpečenia kontroly hygieny potravín vypracovaného podľa § 257, ako aj z ďalších dokumentov správnej výrobnjej praxe, zabezpečujú určení pracovníci vnútorného kontrolného systému každej organizácie alebo pracovník poverený vedúcim organizácie.
- (2) Výrobca potravín na kontrolu a skúšanie vypracuje a udržuje dokumentované postupy, aby sa overilo splnenie požiadaviek na výrobok podľa plánu systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín.
- (3) Výrobca potravín zabezpečí

- a. vyradenie zložiek potravín z ďalšieho spracovania, ak prijatými ochrannými opatreniami v rámci kritických kontrolných bodov nemožno zabezpečiť odstránenie zistených hodnôt nad určené kritické limity,
 - b. pozastavenie výroby potravín v prípade poruchy na technologickom zariadení na nevyhnutné časové obdobie potrebné na jej odstránenie,
 - c. vydanie zákazu uvádzania potravín do obehu v prípade prekročenia najvyšších prípustných množstiev cudzorodých látok podľa tretej hlavy tejto časti potravinového kódexu alebo mikrobiologických požiadaviek podľa štvrtej hlavy tejto časti potravinového kódexu.
2. Členenie priestorov, výrobných a nevýrobných miestností, resp. objektov na oblasti z hľadiska realizácie sanitácie. Treba brať do úvahy špecifitu jednotlivých lokalít, hygienickú závažnosť a charakter pracovných postupov, technologickú návaznosť a kľúčové miesta z hľadiska potreby sanitácie.

3. Organizačnú štruktúru, organizáciu práce a povinnosti pracovníkov poverených výkonom sanitačných prác ako aj pracovníkov zodpovedných za riadenie týchto prác.

4. Metodiku sanitácie a systém sanitačných postupov, ktoré musia zohľadňovať nielen možnosť použitia dostupných mechanizmov, sanitačných prostriedkov, ale v prvom rade ich potrebu a nutnosť, ktorá vyplýva z charakteru výroby, priestorového členenia, strojného a technologického zariadenia, vlastností znečisťujúcich prvkov a z vlastností materiálov, z ktorých sú objekty, zariadenia a obalový materiál vyrobené a vonkajšieho prostredia prevádzkarne.

Pri zostavovaní a realizácii sanitačných postupov sa vychádza zo základných etáp, ktorými sú najmä

analýza a definícia problému, ktorý sa má riešiť, špecifikácia kritérií na zhodnotenie vhodnosti navrhovaného postupu a úrovne dosiahnutých výsledkov. Pri analýze sa vychádza zo systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín. Tým sa vymedzia objekty sanitácie, procesy a činnosti, ktorých sa metodika sanitácie, zahŕňajúca najúčinnnejšie postupy čistenia, dezinfekcie a deratizácie bude týkať. Zostavenie mimoriadne náročných alebo dosiaľ nepoužívaných sanitačných postupov je najlepšie zabezpečovať v spolupráci so špecializovanými pracoviskami, zameranými na metodiku sanitačných systémov,

vyznačenie dôležitých doplnkových požiadaviek (ochrana pred koróziou, teplota, bezpečnosť), prvky systému, ktoré sú predmetom sanitácie

1. druh a množstvo nečistôt, odpadových látok alebo mikroorganizmov, ktoré sa v procese majú odstrániť alebo usmrtiť,
 2. druh materiálu objektu a jeho okolia, na ktorý volené prostriedky budú pôsobiť,
 3. vlastnosti a účinnosť chemických, fyzikálnych a mechanických prostriedkov, ktoré sú na daný účel k dispozícii,
- d. charakteristika nečistôt, materiálov a ich povrchov (poškodený alebo studený, všeobecné faktory, ktoré sťažujú alebo uľahčujú sanitačné práce) a požiadavky vyplývajúce z dodržiavania bezpečnosti práce ako obmedzujúcich faktorov procesu,
- e. voľba spôsobu odstraňovania nečistôt (mechanický, chemický, ručný, automatizovaný),
 - f. voľba vhodného detergenčného prostriedku,
 - g. určenie spôsobu a systémov oplachovania,
 - h. voľba dezinfekčného, deratizačného prostriedku,
 - i. overenie účinnosti a spoľahlivosti postupu.

5. **Vecný a časový harmonogram pre každý úsek, zariadenie, linku s určením zodpovednej osoby musí obsahovať najmä**

- a. **predmet sanitácie,**
- b. **prostriedok sanitácie,**
- c. **čas pôsobenia a koncentráciu použitého prostriedku,**
- d. **spôsob aplikácie,**
- e. **spôsob odstránenia zvyškov použitých sanitačných prostriedkov** (počet oplachov, teplota, tlak, para, voda, vzduch, resp. kombinácia), pričom hodnoty v prípadoch uvedených pod písmenami c) až e) sú limitované minimálnou prípustnou koncentráciou účinnej látky vo výrobku.
- f. zariadenie a spôsob realizácie sanitačného postupu (ručne, mechanicky, čistenie systémom CIP, čistenie po demontáži COP, centrálnym čistiacim systémom CCS a pod.).

8. **Opatrenia proti prenosným chorobám a zásady pre dodržiavanie osobnej hygieny pracovníkov organizácie.**

9. Systém výchovy a vzdelávania pracovníkov v oblasti sanitácie a hygieny.

10. Systém účinnej kontroly kompletného sanitačného systému, priebežných a každodenných kontrol plnenia úloh na úseku sanitácie a hygieny.

Dokumentácia

1. Všetky postupy, harmonogramy, spôsoby zabezpečenia sanitácie a dosiahnuté výsledky musia byť písomne dokumentované.
2. Výsledky kontrol musia byť dokumentované zápisom s návrhom termínovaných nápravných opatrení a overené podpisom overujúceho a príslušného zodpovedného pracovníka.
- 3.

❖ Systém HACCP

HACCP - Hazard Analysis and Critical Control Points znamená analýzu nebezpečenstiev a metódu kritických kontrolných bodov /H – Hazard – nebezpečenstvo, A – Analysis – analýza, CCP – Critical Control Points – kritické kontrolné body/.

Systém HACCP vyvinula na požiadavku Amerického úradu pre kozmonautiku, NASA, výskumná spoločnosť Pillsbury Co. Začiatkom roku 1959. NASA okrem iného požadovala, aby v potravinách, ktoré bude ľudská posádka kozmickej lode konzumovať, bola zaručená neprítomnosť choroboplodných mikroorganizmov a biologických toxínov. Dr. Howard Bauman, ktorý riadil tento výskum, o tom povedal: „Veľmi skoro sme zistili, že použitie metód klasickej kontroly kvality nás nedoviedie k cieľu. Ak by sme na dôkaz požívateľnosti výrobkov mali použiť rozsiahle deštruktívne skúšanie vzoriek surovín a hotových výrobkov, nezostalo by pre kozmonautov prakticky nič. Na základe dôkladného prieskumu metód kontroly kvality sme dospeli k záveru, že musíme zaviesť kontrolu nad celým procesom výroby a manipulácie, nad použitými surovinami, nad prostredím výroby a nad ľuďmi, ktorí procesy vykonávajú.“

Overovanie požívateľnosti a zdravotnej neškodnosti požívateľín použitím metód laboratórnej kontroly je nedostatočné a nepraktické, pretože pri štatistickom spôsobe odberu vzorky je veľká pravdepodobnosť, že kontaminovaný výrobok vo vzorke nebude zachytený. Pri vývoji nového prístupu k zabezpečeniu zdravotnej neškodnosti sa ukázala ako vhodná metóda tzv. „metóda možného zlyhania“.

Článok 5 nariadenia (ES) č. 852/2004 Európskeho parlamentu a Rady o hygiene potravín vyžaduje od prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, aby určili, zaviedli a zachovávali trvalý postup založený na zásadách Analýzy nebezpečenstva a kritických kontrolných bodoch (HACCP). Systémy HACCP sa vo všeobecnosti považujú za užitočný nástroj pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov na kontrolu nebezpečenstiev, ktoré sa môžu vyskytnúť v potravinách.

Potravinový kódex SR zavádza pojem HACCP ako "Správnu výrobnú prax"(Druhá časť, Ôsma hlava, § 251 - § 259 Zásady správnej výrobnéj praxe). Ustanovuje povinnosť pre všetkých prevádzkovateľov zariadení, v ktorých dochádza k vykonávaniu epidemiologicky závažnej činnosti pri výrobe, manipulácii a uvádzaní do obehu potravín a pokrmov mať vypracované a zavedené zásady správnej výrobnéj praxe, ktorých súčasťou je HACCP ako systém riadenia kvality.

Systémy HACCP je systémom kontroly nebezpečenstiev, ktoré sa môžu vyskytnúť v potravinách. HACCP identifikuje konkrétne nebezpečenstvá a opatrenia na ich kontrolu s cieľom zabezpečiť bezpečnosť potravín. HACCP je nástroj na posudzovanie nebezpečenstiev a zavedenie systémov kontroly, ktoré sa zameriavajú skôr na prevenciu, ako na spoliehanie sa hlavne na skúšanie konečného výrobku. Jeho cieľom je udržať kontamináciu potravín mikroorganizmami, chemickými látkami alebo fyzikálnymi kontaminantmi (ako sú sklené čiastočky) pod kontrolou s cieľom vyrábať potraviny bezpečne.

Nebezpečenstvá rozlišujeme nasledovne:

Mikrobiologické a biologické - baktérie, vírusy, kvasinky, plesne, jednobunkové živé organizmy, parazity

Fyzikálne – prítomnosť cudzích predmetov - napr. sklo, kov, plast, ...

Chemické – chemické látky - napr. kontaminanty (reziduá pesticídov, ťažké kovy,...) alebo zvyšky čistiacich a dezinfekčných prostriedkov

HACCP pozostáva z nasledujúcich siedmich zásad:

1. ANALÝZA NEBEZPEČENSTIEV -identifikovanie všetkých nebezpečenstiev, ktorým sa musí zabrániť, ktoré sa musia vylúčiť alebo znížiť na prijateľnú úroveň.

Musí byť vykonaná analýza nebezpečenstiev s cieľom identifikovať pre plán HACCP, ktoré nebezpečenstvá sú takej povahy, že ich odstránenie alebo zníženie na prijateľnú úroveň je pre výrobu jednotlivých bezpečných potravín podstatné.

2. IDENTIFIKÁCIA KRITICKÝCH KONTROLNÝCH BODOV (=CCP) - určenie kritických kontrolných bodov (CCP) v tom kroku alebo krokoch, v ktorých je nutná kontrola na zabránenie alebo vylúčenie nebezpečenstva alebo na jeho zníženie na prijateľnú úroveň.

Kritický kontrolný bod je postup alebo operácia v procese výroby, distribúcie a predaja potravín, v ktorom je najvyššie riziko porušenia zdravotnej nezávadnosti potravy a ktorý možno kontrolovať a ovládať a v ktorom je rozhodujúcim spôsobom možné predchádzať, zabrániť a vylúčiť vznik hygienického rizika a ohrozenie zdravotnej neškodnosti potravín.

Pre každý kritický bod, ktorý je pravidelne monitorovaný, sú určené charakteristické parametre a hodnoty ich kritických limitov (príkladom CCP pri skladovaní mrazených potravín je teplota v mraziacom boxe).

Zámerom HACCP je zamerať kontrolu na kritické kontrolné body. HACCP sa musí uplatňovať na každú konkrétnu operáciu samostatne.

3. KRITICKÉ LIMITY V KRITICKÝCH KONTROLNÝCH BODOCH - určenie kritických limitov v kritických kontrolných bodoch, ktoré pre zabránenie, vylúčenie alebo zníženie identifikovaných nebezpečenstiev oddeľujú prijateľnosť od neprijateľnosti.

Kritické limity zodpovedajú extrémnym hodnotám prijateľným vzhľadom na bezpečnosť produktu. Oddeľujú prijateľnosť od neprijateľnosti. Sú stanovené pre merateľné ukazovatele, ktorými sa dá preukázať, že kritický bod je pod kontrolou. Medzi príklady takýchto parametrov patrí teplota, čas, pH, obsah vody, obsah prídavných látok, konzervačných látok alebo soli, atď.

4. POSTUPY MONITOROVANIA V KRITICKÝCH KONTROLNÝCH BODOCH- určenie a zavedenie účinných postupov monitorovania kritických kontrolných bodov.

Podstatnou časťou HACCP je program meraní vykonávaný v každom kritickom kontrolnom bode na zabezpečenie zhody so špecifikovanými kritickými limitmi, resp. zistenie straty kontroly v kritických kontrolných bodoch s cieľom poskytnúť včas informácie na vykonanie nápravných opatrení.

Keď výsledky monitorovania ukazujú trend smerom ku strate kontroly v CCP, musí sa vykonať prispôsobenie procesu.

5. NÁPRAVNÉ OPATRENIA- určenie nápravných opatrení, ak monitorovanie ukazuje odchýlku od kritického limitu v určitom kritickom kontrolnom bode, teda ak určitý kritický kontrolný bod nie je pod kontrolou.

Pre každý kritický bod musí byť vopred naplánované nápravné opatrenie tak, aby mohlo byť bez váhania vykonané, ak monitorovanie ukazuje odchýlku od kritického limitu.

6. POSTUPY OVEROVANIA (VERIFIKÁCIE) SYSTÉMU HACCP - určenie postupov, ktoré sa musia pravidelne vykonávať na overovanie účinného fungovania opatrení vytýčených v odsekoch 1 až 5.

Musia byť špecifikované metódy a postupy, ktoré sa majú použiť na stanovenie toho, či HACCP pracuje správne. Medzi metódy overovania môže patriť najmä náhodný odber vzoriek a analýza, analýza alebo testy vo vybraných kritických kontrolných bodoch, analýza medziproduktov alebo konečných produktov, preskúmanie skutočných podmienok počas skladovania, distribúcie a predaja a skutočného používania výrobku. Frekvencia overovania musí byť dostatočná tak, aby potvrdila, či HACCP pracuje efektívne.

Overovanie musí zahŕňať:

- kontrolu správnosti záznamov a analýzu odchýlok
- kontrolu osoby, ktorá monitoruje spracovanie, skladovanie a/alebo prepravné činnosti
- fyzickú kontrolu monitorovaného procesu - potvrdenie, či sú CCP udržiavané pod kontrolou
- validáciu kritických limitov
- kalibráciu prístrojov používaných na monitorovanie.

Overovanie musí vykonávať iná osoba, ako je osoba zodpovedná za vykonávanie monitorovania a nápravných opatrení. Ak sa určité overovacie činnosti nedajú vykonávať vo vnútri podniku, overovanie by mali vykonať v mene podniku externí odborníci alebo kvalifikované tretie strany.

Systém HACCP je potrebné preverovať periodicky a vždy v prípade zmeny, aby sa zabezpečilo, že je (alebo bude) ešte stále platný. Príkladmi zmeny sú:

- zmena suroviny alebo výrobku, podmienok spracovania (usporiadania továrne a prostredia, technologického zariadenia, programu čistenia a dezinfekcie)
- zmena podmienok balenia, skladovania alebo distribúcie
- zmena používania zo strany spotrebiteľa
- získanie akýchkoľvek informácií o novom nebezpečenstve súvisiacom s daným výrobkom

V prípade potreby musí takáto preverka viesť k zmene a doplneniu stanovených postupov. Zmeny musia byť v plnom rozsahu zapracované do dokumentácie a systému vedenia záznamov, aby sa zabezpečilo, že budú dostupné presné a aktuálne informácie.

7. DOKUMENTÁCIA A UCHOVÁVANIE ZÁZNAMOV na preukazovanie účinného uplatňovania opatrení vytýčených v odsekoch 1 až 6

Postupy HACCP musia byť dokumentované, aby pomáhali podniku pri overovaní toho, či sú zavedené a zachovávané kontroly HACCP. Dokumenty a záznamy sa musia uchovávať dostatočne dlhý čas tak, aby sa umožnilo príslušnému kontrolnému orgánu vykonávať audit systému HACCP. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov na požiadanie sprístupnia príslušnému orgánu a odberateľským prevádzkovateľom potravinárskych podnikov príslušné informácie obsiahnuté v týchto záznamoch.

Príkladmi dokumentácie sú:

- analýza nebezpečenstiev
- určenie CCP
- určenie kritického limitu
- úpravy systému HACCP

Príkladmi záznamov sú:

- Činnosti monitorovania CCP – záznamy o meraniach
- Odchýlky a súvisiace nápravné opatrenia
- Overovacie činnosti

Školenia

Prevádzkovateľ potravinárskeho podniku musí zabezpečiť školenia pracovníkov, aby si všetci pracovníci boli vedomí identifikovaných nebezpečenstiev, kritických kontrolných bodov v procese výroby, skladovania, dopravy a/alebo distribúcie a nápravných opatrení, preventívnych opatrení a postupov dokumentácie uplatniteľných v jeho podniku.

Príručky správnej praxe pre hygienu potravín a pre uplatňovanie zásad HACCP

Príručky správnej praxe už boli v mnohých potravinárskych odvetviach vypracované a posúdené príslušnými orgánmi. Tieto príručky sú obvykle kombináciou správnej hygienickej praxe (SHP) a prvkov založených na HACCP. Pre určité kategórie potravinárskych podnikov teda existuje možnosť vopred určiť nebezpečenstvá, ktoré sa musia kontrolovať. Usmernením o takýchto nebezpečenstvách a ich kontrole sa zaoberajú príručky HACCP, ktoré zahŕňajú:

- príručky na praktickú implementáciu nevyhnutných požiadaviek
- požiadavky na suroviny
- analýzu nebezpečenstiev
- vopred stanovené kritické kontrolné body v príprave, výrobe a spracovaní potravín s identifikáciou nebezpečenstiev a konkrétnych požiadaviek na kontrolu
- hygienické preventívne opatrenia, ktoré sa musia vykonať v prípade manipulácie so zraniteľnými produktmi a produktmi podliehajúcimi skaze (ako sú produkty na priamu spotrebu)

V odvetviach, pre ktoré sú vypracované príručky správnej praxe, tieto môžu nahradiť jednotlivú dokumentáciu o postupoch založených na HACCP, najmä tam, kde zaobchádzanie s potravinami prebieha v súlade s postupmi, ktoré sú dobre známe, alebo v potravinárskych podnikoch v ktorých neexistuje žiadna príprava, výroba ani spracovanie potravín ako sú:

- reštaurácie
- prevádzkarne podávajúce hlavne nápoje (bary, kaviarne, atď.)
- sektory stravovania, ktoré expedujú pripravené potraviny z centrálnej prevádzkarne
- maloobchodné predajne, vrátane mäsiarskych predajní
- podniky, ktoré používajú štandardné postupy spracúvania potravín
- trhové stánky a pojazdné predajné vozidlá

Pre takéto podniky môže postačovať, aby príručky správnej praxe opisovali praktickým a jednoduchým spôsobom metódy kontroly nebezpečenstiev bez potreby zachádzať do podrobností, pokiaľ ide o druh nebezpečenstiev a formálnu identifikáciu kritických kontrolných bodov. Pri používaní príručiek správnej výrobných praxe v takýchto podnikoch možno považovať prvý krok postupu HACCP (analýza nebezpečenstiev) za vykonaný a nie je žiadna ďalšia potreba vypracovať a zavádzať iné zásady HACCP.

Takéto podniky môžu taktiež vykonávať jednoduché operácie prípravy potravín (ako je krájanie potravín), ktoré sa dajú bezpečne vykonávať pri správnom uplatňovaní nevyhnutných požiadaviek hygieny potravín.

Je však jasné, že tam, kde si to vyžaduje bezpečnosť potravín, musí byť zabezpečené, aby sa vykonávalo potrebné monitorovanie a overovanie (a podľa možnosti vedenie záznamov), napr. tam, kde sa musí zachovávať chladiarenský reťazec. V takomto prípade je nevyhnutné monitorovanie teplôt a tam, kde je to potrebné, kontrolovanie správneho fungovania chladiaceho zariadenia.

❖ Zákon NR SR č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

(v znení č. 397/2008 Z. z., 318/2009 Z. z., 575/2009 Z. z., 508/2010 Z. z., 301/2012 Z. z., 132/2013 Z. z., 437/2013 Z. z., 102/2014 Z. z., 102/2014 Z. z., 106/2014 Z. z., 151/2014 Z. z., 199/2014 Z. z., 373/2014 Z. z., 273/2015 Z. z., 391/2015 Z. z.)

Čl. I

Úvodné ustanovenia

§ 1

Predmet a rozsah úpravy

(1) Tento zákon **upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov**, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len „zdrúženie“) a označovanie výrobkov cenami.

(2) Tento zákon sa vzťahuje na predaj výrobkov a poskytovanie služieb, **ak k plneniu dochádza na území Slovenskej republiky** alebo ak plnenie súvisí s podnikaním na území Slovenskej republiky.

§ 2

Vymedzenie niektorých pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

a) **spotrebiteľom fyzická osoba**, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy 1) nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, 2) zamestnania alebo povolania, 2a)

b) predávajúcou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet,

c) **výrobcom**

1. osoba, ktorá výrobok vyrobí, vyťaží, obnoví, upraví alebo inak získa a má sídlo alebo miesto podnikania na území členského štátu Európskej únie, členského štátu Európskeho hospodárskeho priestoru alebo Turecka (ďalej len „členský štát“), alebo ten, kto sa za výrobcu vydáva označením výrobku svojím menom, ochrannou známkou alebo iným rozlišovacím znakom, alebo osoba z dodávateľského reťazca, ktorej činnosť môže ovplyvniť bezpečnostné vlastnosti výrobku,

2. osoba, ktorá má sídlo alebo miesto podnikania na území členského štátu a je splnomocnencom³) výrobcu, ktorý nemá sídlo alebo miesto podnikania na území členského štátu,

3. dovozca, ak výrobcu nemožno určiť podľa bodu 1 alebo 2,

d) dovozcom podnikateľ, ktorý doviezol do členského štátu výrobok zo štátu, ktorý nie je členským štátom,

e) **dodávateľom podnikateľ, ktorý priamo alebo prostredníctvom iných podnikateľov dodal predávajúcemu výrobok a ktorého činnosť neovplyvňuje vlastnosti výrobku,**

f) **výrobkom** nová, použitá alebo upravená hnuiteľná vec, ktorá bola vyrobená, vyťažená alebo inak získaná, bez ohľadu na stupeň jej spracovania, a ktorá je určená na ponuku spotrebiteľovi alebo pri ktorej možno predpokladať, že ju spotrebiteľ použije, ak sa táto vec dodáva za odplatu alebo bezodplatne; výrobkom je aj hnuiteľná vec, ktorá je súčasťou alebo príslušenstvom inej hnuiteľnej veci alebo nehnuteľnej veci, elektrina, plyn, voda alebo teplo určené pre spotrebiteľa,

g) **bezpečným výrobkom** výrobok, ktorý za bežných alebo rozumne predvídateľných podmienok používania, inštalácie alebo údržby nepredstavuje po dobu určenú výrobcom alebo po dobu obvyklej použiteľnosti nebezpečenstvo pre spotrebiteľa alebo jeho používanie predstavuje pre spotrebiteľa vzhľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia len minimálne nebezpečenstvo alebo svojimi vlastnosťami zodpovedá požiadavkám podľa osobitného predpisu,⁴)

h) **nebezpečným výrobkom** je výrobok, ktorý nespĺňa požiadavky uvedené v písmene g); za nebezpečný výrobok nemožno považovať výrobok iba preto, že bol do obehu uvedený bezpečnejší výrobok,

i) **službou** akákoľvek činnosť alebo výkon, ktorý je ponúkaný spotrebiteľovi odplatne alebo bezodplatne vrátane činností upravených osobitnými predpismi,⁵) nad ktorými vykonávajú dozor profesijné komory alebo iné orgány verejnej správy, ako sú uvedené v § 19; tým nie je dotknutá povinnosť mlčanlivosti podľa osobitných predpisov⁵) vrátane zákonom prenesenej právomoci profesijných komôr,

j) **bezpečnou službou** služba, ktorá za bežných alebo rozumne predvídateľných podmienok poskytovania nepredstavuje nebezpečenstvo alebo jej poskytovanie predstavuje pre spotrebiteľa vzhľadom na bezpečnosť a ochranu zdravia len minimálne nebezpečenstvo,

k) bežnou kvalitou taká kvalita, ktorá zabezpečuje zachovanie všetkých podstatných vlastností výrobku, ktoré podmieňujú jeho bezprostredné používanie a spĺňajú predpokladané očakávania spotrebiteľa,

l) **reklamáciou** uplatnenie zodpovednosti za vady výrobku alebo služby,

m) **vybavením reklamácie** ukončenie reklamačného konania odovzdaním opraveného výrobku, výmenou výrobku, vrátením kúpnej ceny výrobku, vyplatením primeranej zľavy z ceny výrobku, písomná výzva na prevzatie plnenia alebo jej odôvodnené zamietnutie,

n) odborným posúdením písomné vyjadrenie znalca⁶) alebo stanovisko vydané autorizovanou, notifikovanou alebo akreditovanou osobou,⁷) alebo stanovisko osoby oprávnenej výrobcom na vykonávanie záručných opráv^{7a}) (ďalej len „určená osoba“),

o) **nebezpečnou napodobeninou** výrobok, ktorý má formu, vôňu, farbu, vzhľad, obal, označenie, objem alebo rozmery, ktoré môžu **spôsobiť jeho zámenu spotrebiteľom, najmä dieťaťom s potravinou**, čo môže byť nebezpečné pre jeho zdravie,

p) **obchodnou praktikou** konanie, opomenutie konania, spôsob správania alebo vyjadrovania, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu predávajúceho, priamo spojené s propagáciou, ponukou, predajom a dodaním výrobku spotrebiteľovi,

q) **agresívnou obchodnou praktikou** konanie, ktoré obťažovaním, nátlakom vrátane použitia fyzickej sily alebo neprimeraným vplyvom podstatne zhoršuje alebo je spôsobilé významne zhoršiť slobodu výberu alebo správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil,

r) podstatným narušením ekonomického správania spotrebiteľa využitie obchodnej praktiky na značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil,

- s) kódexom správania dohoda alebo súbor pravidiel, ktoré vymedzujú správanie predávajúceho, ktorý sa zaviazal dodržiavať tento kódex správania vo vzťahu k jednej alebo viacerým osobitným obchodným praktikám alebo obchodným odvetviam, ak tieto nie sú ustanovené zákonom alebo iným právnym predpisom alebo opatrením orgánu verejnej správy,
- t) tvorcom kódexu správania subjekt vrátane predávajúceho alebo skupiny predávajúcich, ktorý je zodpovedný za vytvorenie a zmenu kódexu správania alebo za kontrolu jeho dodržiavania tými, ktorí sa zaviazali ho dodržiavať,
- u) odbornou starostlivosťou úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti,
- v) výzvou na kúpu obchodná komunikácia, ktorá obsahuje opis základných znakov výrobku a jeho cenu spôsobom zodpovedajúcim charakteru použitej obchodnej komunikácie, umožňujúcou spotrebiteľovi uskutočniť kúpu,
- w) neprimeraným vplyvom využívajúce silnejšieho postavenia vo vzťahu k spotrebiteľovi, aby sa vyvinul nátlak aj bez použitia alebo hrozby použitia fyzickej sily spôsobom, ktorý významne obmedzuje schopnosť spotrebiteľa urobiť kvalifikované rozhodnutie,
- z) rozhodnutím o obchodnej transakcii rozhodnutie spotrebiteľa o tom, či, ako a za akých podmienok výrobok kúpi, zaplatí zaň vcelku alebo po častiach, ponechá si ho alebo s ním bude ďalej nakladať, alebo si uplatní práva zo záväzkového vzťahu vo vzťahu k výrobku bez ohľadu na to, či sa spotrebiteľ rozhodne konať alebo zdržať sa konania,
- za) predajnou cenou konečná cena vrátane dane z pridanej hodnoty a všetkých ostatných daní za jednotku výrobku alebo za určené množstvo výrobku,
- zb) jednotkovou cenou konečná cena vrátane dane z pridanej hodnoty a ostatných daní za kilogram, liter, meter, meter štvorcový, meter kubický výrobku alebo inú jednotku množstva, ktorá sa často a bežne používa pri predaji výrobku,
- zc) výrobkom predávaným na množstvo výrobok, ktorý nie je balený a meria sa alebo váži v prítomnosti spotrebiteľa,
- zd) produktom výrobok alebo služba vrátane nehnuteľnosti, práva alebo záväzku.

§ 3

Práva spotrebiteľa

- (1) **Každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly⁸ (ďalej len „orgán dozoru“) a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.**
- (2) Právo spotrebiteľa na informácie sa zabezpečuje povinnosťou orgánu verejnej moci zverejniť právoplatné rozhodnutia vo veciach týkajúcich sa ustanovení tohto zákona, ako aj ďalších osobitných predpisov upravujúcich práva spotrebiteľov. Ak spotrebiteľ uplatní právo na sprístupnenie právoplatného rozhodnutia nahliadnutím do rozhodnutia v sídle orgánu verejnej moci, ktorý rozhodnutie vydal, má právo robiť si z rozhodnutia výpisy a odpisy. Spotrebiteľ má aj právo požiadať orgán verejnej moci o vyhotovenie kópie rozhodnutia. Skutočné náklady spojené s vyhotovením kópie znáša spotrebiteľ.
- (3) Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách,¹
- (4) Každý spotrebiteľ má právo združovať sa spolu s inými spotrebiteľmi v združeniach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov, ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov.
- (5) Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.
- (6) Každý spotrebiteľ má právo obrátiť sa s cieľom ochrany svojich spotrebiteľských práv na subjekt alternatívneho riešenia sporov.⁹ Počas alternatívneho riešenia sporov spotrebiteľ spolupracuje so subjektom alternatívneho riešenia sporov v záujme rýchleho vyriešenia sporu. V prípade cezhraničného sporu má spotrebiteľ právo obrátiť sa na Európske spotrebiteľské centrum, ktoré mu poskytne adresu na doručovanie, elektronickú adresu alebo telefonický kontakt na subjekt alternatívneho riešenia sporov, ktorý je príslušný na riešenie jeho sporu.

§ 4

Povinnosti predávajúceho

(1) Predávajúci je povinný

- a) predávať výrobky v správnej hmotnosti, miere alebo v správnom množstve a umožniť spotrebiteľovi prekontrolovať si správnosť týchto údajov,
- b) predávať výrobky a poskytovať služby v bežnej kvalite; ak kvalita nie je predpísaná, môže predávajúci predávať výrobky v nižšej ako bežnej kvalite, len ak spotrebiteľa upozorní na všetky rozdiely,
- c) predávať výrobky a poskytovať služby za dohodnuté ceny,¹⁰⁾
- d) správne účtovať ceny pri predaji výrobkov alebo pri poskytovaní služieb,
- e) zabezpečiť hygienické podmienky pri predaji výrobkov a poskytovaní služieb,
- f) dodržiavať pri predaji výrobkov a poskytovaní služieb podmienky skladovania výrobkov určené výrobcom alebo osobitným predpisom¹¹⁾ tak, aby nedošlo k ich znehodnoteniu,
- g) predviesť spotrebiteľovi výrobok, ak to povaha výrobku umožňuje,
- h) zabezpečiť predaj výrobkov a poskytovanie služieb spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné použitie,
- i) poskytnúť potrebnú súčinnosť Európskemu spotrebiteľskému centru pri riešení sporu medzi spotrebiteľom a predávajúcim,
- j) uviesť v akejkoľvek obchodnej komunikácii vrátane reklamy a marketingu tovarov a služieb, ktorá od spotrebiteľa vyžaduje, aby na získanie tovaru alebo služby kontaktoval predávajúceho telefonicky na čísle služby so zvýšenou tarifou alebo krátkou textovou správou (SMS), pravdivý a úplný údaj o jednotkovej cene volania, jednotkovej cene krátkej textovej správy (SMS) alebo maximálnej možnej cene volania alebo krátkej textovej správy (SMS), ktorú je povinný spotrebiteľ za také volanie alebo krátku textovú správu (SMS) uhradiť; ak vznikne spor o cenu a plnenie za volanie alebo krátke textové správy (SMS), ktoré má spotrebiteľ uhradiť, znáša dôkazné bremeno preukázania nároku na plnenie a jeho výšky predávajúci.

(2) Predávajúci nesmie

- a) ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu,
 - b) upierať spotrebiteľovi práva podľa § 3,
 - c) používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.¹⁾
- (3) Predávajúci je povinný vo vzťahu k spotrebiteľovi dodržiavať zásadu rovnakého zaobchádzania v poskytovaní výrobkov a služieb ustanovenú osobitným predpisom.^{11a)} Predávajúci nesmie odmietnuť predat' spotrebiteľovi výrobok, ktorý má vystavený alebo inak pripravený na predaj, alebo odmietnuť poskytnutie služby, ktorá je v jeho prevádzkových možnostiach. **Nesmie viazať predaj výrobku alebo poskytnutie služby (ďalej len „viazanie predaja“) na predaj iného výrobku alebo na poskytnutie inej služby.** To neplatí, ak spotrebiteľ nespĺňa podmienky na kúpu podľa osobitných predpisov.¹²⁾ Za viazanie predaja sa nepovažuje, ak
- a) predávajúci predáva tieto výrobky alebo poskytuje tieto služby aj samostatne,
 - b) viazanie predaja je podmienené technickou nemožnosťou samostatného predaja výrobkov alebo poskytovania služieb.
- (4) Skutočnosti podľa odseku 3 písm. a) a b) je predávajúci povinný preukázať na výzvu orgánu dozoru.
- (5) Ak na riadne užívanie výrobku alebo služby je potrebné užívanie iného výrobku alebo inej služby a tieto výrobky alebo služby nadobudol spotrebiteľ spoločne u toho istého predávajúceho a spotrebiteľovi vznikne právo na odstúpenie od zmluvy o kúpe jedného z týchto výrobkov alebo služieb podľa Občianskeho zákonníka alebo podľa tohto zákona, vzniká mu aj právo na odstúpenie od zmluvy o kúpe druhého výrobku alebo služby, ktorých riadne užívanie je tým znemožnené.
- (6) Ak sa zmluva medzi predávajúcim a spotrebiteľom uzatvára písomne a obsahuje ustanovenia, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah, predávajúci je povinný zmluvné podmienky formulovať zrozumiteľne. V pochybnostiach platí výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, ibaže súlad týchto podmienok so zákonom je predmetom kontroly orgánu dozoru.
- (7) Predávajúci je **povinný rezervované výrobky po celý čas rezervácie osobitne označiť** s uvedením času, dokedy sú rezervované; platí to aj o zaplatených výrobkoch, ktoré sa nachádzajú v prevádzkarni do času ich prevzatia spotrebiteľom alebo dodania spotrebiteľovi.
- (8) Predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromysel'nosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, leš', vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.
- (9) Povinnosť podľa odseku 1 písm. b) a zákaz podľa odseku 2 písm. b) sa primerane vzťahujú aj na výrobcu, dovozcu a dodávateľa.

- (10) Ak predávajúci porušuje povinnosť uloženú súdom alebo osobitným predpisom (12a) zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky, (12b) považuje sa také konanie za osobitne závažné porušenie povinnosti predávajúceho. (12c)
- (11) Predávajúci nesmie žiadať alebo prijať od spotrebiteľa úhradu za dodaný výrobok, poskytnutú službu alebo poskytnutý elektronický obsah, (12ca) ktorý si spotrebiteľ neobjednal. Nečinnosť spotrebiteľa po prijatí nevyžiadanej dodávky podľa prvej vety nemá za následok vznik akýchkoľvek nákladov ani iných povinností pre spotrebiteľa.

§ 4a

- (1) Predávajúci nesmie spotrebiteľovi účtovať poplatky
- a) za použitie platobného prostriedku (12cb) alebo
 - b) za využitie iného spôsobu platby, ako je platobný prostriedok vo výške prevyšujúcej skutočné náklady, ktoré vznikli predávajúcemu v súvislosti s používaním tohto spôsobu platby.
- (2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak ide o poplatok účtovaný poskytovateľom platobných služieb (12cc) za poskytnutú platobnú službu.
- (3) Telefónne číslo predávajúceho, na ktorom ho môže kontaktovať spotrebiteľ v súvislosti s uzavretou zmluvou, nesmie byť číslom služby so zvýšenou tarifou.
- (4) Platbu inú ako je úhrada ceny za hlavný predmet plnenia, náklady a poplatky podľa § 10a ods. 1 písm. d) je spotrebiteľ povinný zaplatiť, len ak s touto platbou výslovne súhlasil pred uzavretím zmluvy alebo pred odoslaním objednávky. Dôkazné bremeno o udelení výslovného súhlasu podľa prvej vety znáša predávajúci.
- (5) Predávajúci nesmie na účely získania súhlasu podľa odseku 4 ponúkať spotrebiteľovi v návrhu zmluvy alebo pri ktoromkoľvek úkone predchádzajúcom uzavretiu zmluvy predvolené možnosti, pri ktorých sa vyžaduje úkon spotrebiteľa smerujúci k ich odmietnutiu s cieľom vyhnúť sa dodatočnej platbe. Ak bol súhlas spotrebiteľa získaný v rozpore s prvou vetou, spotrebiteľ nie je povinný túto dodatočnú platbu uhradiť.
- (6) Predávajúci nesmie spotrebiteľovi uvádzať pri ponuke možností prepravy alebo dodania objednaného tovaru žiadne údaje, vlastnosti alebo podmienky poštových, prepravných alebo zasielateľských služieb, ktoré sú v rozpore s informáciami uvedenými vo verejne prístupných poštových, obchodných alebo iných podmienkach poskytovania týchto služieb, alebo ktoré nie sú výslovne uvedené v písomnej dohode medzi poštovým podnikom, prepravcom alebo zasielateľom vykonávajúcim prepravu alebo dodanie tovaru a predávajúcim.

§ 5a

Zabezpečenie záväzkov spotrebiteľa

- (1) Nepripustné je zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy
- a) dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, (12cd) ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť, alebo
 - b) zmenkou alebo šekom. (12ce)
- (2) Predávajúci nesmie spotrebiteľovi vybrať ani inak určiť osobu, ktorá má v súvislosti s uzavretím spotrebiteľskej zmluvy, plnením spotrebiteľskej zmluvy alebo zabezpečením záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy konať v mene alebo v záujme spotrebiteľa. Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktorými spotrebiteľ splnomocňuje tretiu osobu na vykonanie právnych úkonov súvisiacich plnením spotrebiteľskej zmluvy alebo s uzavretím inej spotrebiteľskej zmluvy, sú neplatné.
- (3) Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zaväzujú spotrebiteľa vo vlastnom mene alebo v zastúpení treťou osobou uznať svoj dlh pre prípad neplnenia záväzkov vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy, sú neplatné.
- (4) Právny úkon, ktorým spotrebiteľ splnomocňuje tretiu osobu na uzavretie dohody o zabezpečení splnenia záväzku spotrebiteľa zo spotrebiteľskej zmluvy v mene spotrebiteľa, je neplatný.
- (5) Predávajúci zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil spotrebiteľovi porušením odseku 1.

§ 5b

Orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

§ 6

Uvádzanie výrobkov na trh a poskytovanie služieb

- (1) **Na trh možno uviesť^{12d}, ponúkať alebo predávať len bezpečné výrobky**; to neplatí pre použité výrobky dodané ako starožitnosti alebo pre výrobky, ktoré sa majú pred použitím opraviť alebo obnoviť, ak o tom dodávateľ preukázateľne informoval osobu, ktorej výrobok dodáva.
- (2) **Zakazuje sa uvádzať na trh, vyrábať, dovážať, predávať, ponúkať nebezpečnú napodobeninu.**
- (3) **Výrobky, ktoré pre svoje vlastnosti majú určenú dobu spotreby, sa nesmú uviesť na trh po uplynutí doby spotreby.** Predávajúci je povinný takéto výrobky najneskôr v posledný deň doby spotreby stiahnuť z trhu.
- (4) Predávajúci sa zbaví zodpovednosti za porušenie povinnosti podľa odseku 1, ak preukáže, že nemohol v čase predaja alebo ponuky vedieť o skutočnosti, že výrobok nie je bezpečný.
- (5) **Ak sa predávajúci dozvie akékoľvek skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že predal spotrebiteľovi výrobok, ktorý je nebezpečný, je povinný spotrebiteľa bez zbytočného odkladu o tom informovať.** Ak nemožno jednotlivých spotrebiteľov informovať, je predávajúci povinný informovať účinným spôsobom verejnosť a orgány verejnej správy, ktoré vykonávajú dozor, dohľad alebo kontrolu (ďalej len „dozor“) nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona.
- (6) Povinnosti uložené v odsekoch 1, 2, 3 a 5 má rovnako výrobca, predávajúci, dovozca a dodávateľ.
- (7) **Spotrebiteľ má právo vrátiť výrobok, ktorý je nebezpečný, výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi alebo dodávateľovi.** Ak spotrebiteľ uplatní toto právo, výrobca, predávajúci, dovozca alebo dodávateľ je povinný vziať späť takýto výrobok a najneskôr v lehote do troch pracovných dní od prevzatia výrobku vrátiť spotrebiteľovi kúpnu cenu výrobku vrátane účelne vynaložených nákladov, ktoré je spotrebiteľ povinný preukázať. Výrobca alebo dovozca je povinný vziať späť výrobok, ktorý je nebezpečný, **aj vtedy, ak spotrebiteľ nemá doklad o kúpe výrobku.**
- (8) Ustanovenia odsekov 1 až 6 sa vzťahujú primerane na poskytovanie služieb.
- (9) Ak výrobca, predávajúci, dovozca alebo dodávateľ zistili, že výrobok, ktorý uviedli na trh, je nebezpečný, sú povinní túto skutočnosť bezodkladne oznámiť orgánu dozoru a uviesť informácie o opatreniach, ktoré prijali alebo ktoré treba prijať na zabránenie ohrozeniu spotrebiteľa. Orgán dozoru je povinný informáciu o nebezpečnom výrobku bez zbytočného odkladu zaslať na zverejnenie verejnoprávnym informačným inštitúciám,¹³⁾ ktoré sú povinné tieto informácie bezodkladne uverejniť ako oznam.
- (10) Podrobnosti o požiadavkách na bezpečnosť výrobku alebo služby a podrobnosti na uvádzanie výrobkov a služieb na trh ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).

§ 7

Nekalé obchodné praktiky

- (1) Nekalé obchodné praktiky sú zakázané, a to pred, počas aj po vykonaní obchodnej transakcie.
 - (2) Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak
 - a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti,
 - b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.
 - (3) Obchodná praktika, ktorá môže podstatne narušiť ekonomické správanie skupiny spotrebiteľov, ktorí sú osobitne zraniteľní z dôvodu ich duševnej poruchy alebo telesnej vady, veku alebo dôverčivosti, spôsobom, ktorý môže predávajúci rozumne predpokladať, sa posudzuje z pohľadu priemerného člena tejto skupiny. Tým nie je dotknutá bežná a oprávnená reklamná praktika, akou je zveličujúce vyhlásenie alebo vyhlásenie, ktoré nie je mienené doslovne.
 - (4) Za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9.
- Zoznam obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé, je v prílohe č. 1.
- (5) Používanie nekalých obchodných praktík sa zakazuje aj v súvislosti s plnením záväzku spotrebiteľa vrátane vymáhania pohľadávky vyplývajúcej zo spotrebiteľskej zmluvy.

§ 8

Klamlivé konanie a klamlivé opomenutie

- (1) Obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj ak je táto informácia vecne správna vo vzťahu k
 - a) existencii produktu alebo k povahe produktu,

- b) hlavným znakom produktu, ako sú jeho dostupnosť, výhody, riziká, vyhotovenie, zloženie, príslušenstvo, servis zákazníkovi po predaji produktu a vybavovanie reklamácie, výrobný postup a dátum výroby alebo dodávky, spôsob dodania, účel použitia, možnosti využitia, množstvo, špecifikácia, jeho zemepisný alebo obchodný pôvod alebo očakávané výsledky použitia, alebo výsledky a podstatné ukazovatele skúšok alebo kontrol vykonaných na produkte,
 - c) rozsahu záväzkov predávajúceho, motívom pre obchodnú praktiku a k charakteru procesu predaja, akékoľvek vyhlásenie alebo symbol týkajúci sa priameho alebo nepriameho sponzorstva alebo schválenia predávajúceho alebo produktu,
 - d) cene alebo k spôsobu výpočtu ceny alebo existencie osobitnej cenovej výhody,
 - e) potrebe servisu, náhradného dielu, výmeny alebo opravy,
 - f) osobe, vlastnosti a právu predávajúceho alebo jeho splnomocnenca, ako sú jeho totožnosť a majetok, kvalifikácia, postavenie, uznanie, členstvo v organizáciách alebo jeho väzby a vlastníctvo práv vyplývajúcich z priemyselného, obchodného alebo duševného vlastníctva alebo jeho ocenenia a vyznamenania, alebo
 - g) právu spotrebiteľa vrátane práva na výmenu dodaného produktu alebo vrátenie peňazí podľa osobitného predpisu¹⁴⁾ alebo k rizikám, ktorým môže byť vystavený.
- (2) Obchodná praktika sa taktiež považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, a zahŕňa
- a) marketing produktu vrátane porovnávacej reklamy, ktorý spôsobuje nebezpečenstvo zámeny s akýmkoľvek iným produktom, ochrannou známkou, obchodným menom alebo iným rozlišujúcim znakom účastníka hospodárskej súťaže,
 - b) neplnenie záväzkov obsiahnutých v kódexe správania, k dodržiavaniu ktorých sa predávajúci zaviazal.
- (3) Obchodná praktika sa tiež považuje za klamlivú, ak s prihliadnutím na jej charakter, okolnosti a obmedzenia komunikačného prostriedku opomenie podstatnú informáciu, ktorú priemerný spotrebiteľ potrebuje v závislosti od kontextu na to, aby urobil rozhodnutie o obchodnej transakcii, a tým zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že priemerný spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil.
- (4) Za klamlivé opomenutie sa tiež považuje, ak predávajúci skrýva alebo poskytuje nejasným, nezrozumiteľným, viacvýznamovým alebo nevhodným spôsobom podstatné informácie uvedené v odseku 3, alebo neoznámí obchodný účel obchodnej praktiky, ibaže je zrejmý z kontextu, pričom v dôsledku klamlivého opomenutia priemerný spotrebiteľ prijme rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neprijal.
- (5) Ak prostriedok použitý na oznamovanie obchodnej praktiky vytvára priestorové alebo časové obmedzenia pri rozhodovaní o tom, či bolo poskytnutie informácie opomenuté, berú sa do úvahy tieto obmedzenia, ako aj opatrenia prijaté predávajúcim na sprístupnenie informácií spotrebiteľovi inými prostriedkami.
- (6) Pri výzve na kúpu sa za podstatné informácie, ak už nie sú zrejmé z kontextu, považujú informácie o
- a) hlavných vlastnostiach produktu v rozsahu primeranom komunikačnému prostriedku a produktu,
 - b) údajoch o predávajúcom, obchodné meno a adresa, alebo údajoch o jeho splnomocnencovi,
 - c) cene, alebo ak vzhľadom na povahu produktu nemožno cenu rozumne určiť vopred, o spôsobe, ktorým sa vypočíta, ako aj o ďalších nákladoch na dopravu, dodanie alebo poštovné, alebo ak tieto náklady nemožno určiť vopred, skutočnosť, že do ceny môžu byť zarátané takéto ďalšie náklady,
 - d) dohode o spôsobe platby, podmienkach dodania, vyhotovenia a vybavovania reklamácie, ak sa odlišujú od požiadaviek odbornej starostlivosti,
 - e) existencii práva, pre produkty alebo transakcie, na odstúpenie od zmluvy alebo vypovedanie zmluvy.
- (7) Podstatné požiadavky na informácie vo vzťahu k obchodnej komunikácii vrátane reklamy alebo marketingu ustanovujú osobitné predpisy.¹⁵⁾

§ 9

Agresívna obchodná praktika

Pri určení, či sa v agresívnej obchodnej praktike používa obťažovanie, nátlak vrátane použitia fyzickej sily alebo neprimeraný vplyv, berú sa do úvahy

- a) jej načasovanie, miesto, povaha alebo dĺžka trvania,
- b) použitie hrozby alebo hanlivého jazyka alebo správania,
- c) zneužívanie predávajúcim osobného nešťastia alebo okolnosti, ktoré sú predávajúcemu známe a ktoré sú také vážne, že môžu zhoršiť úsudok spotrebiteľa, na ovplyvnenie rozhodnutia spotrebiteľa so zreteľom na produkt,
- d) sťažujúce alebo neprimerané mimozmluvné prekážky, ktoré dáva predávajúci, ak si spotrebiteľ želá vykonať práva podľa zmluvy vrátane práva vypovedať zmluvu alebo zmeniť produkt alebo predávajúceho,
- e) hrozba podniknúť kroky, ktoré nemožno podniknúť legálne.

§ 9a

(1) Povinnosti podľa § 4 ods. 2 a 8, § 4a až 5a a § 7 až 9 sa vzťahujú aj na osobu, ktorá v mene veriteľa alebo vo vlastnom mene vymáha pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy.

(2) Od spotrebiteľa nemožno požadovať úhradu nákladov vymáhania pohľadávky vo výške prevyšujúcej skutočné náklady, ktoré vznikli osobe, ktorá v mene veriteľa alebo vo vlastnom mene vymáha pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy.

(3) Predávajúci ani osoba, ktorá v mene veriteľa alebo vo vlastnom mene vymáha pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy, nesmie spotrebiteľa v súvislosti s uplatňovaním alebo vymáhaním pohľadávok osobne navštevovať v jeho domácnosti alebo na pracovisku. Na tento účel je rovnako zakázané akýmkoľvek spôsobom kontaktovať alebo obťažovať spotrebiteľa počas sviatkov, dní pracovného pokoja alebo počas pracovných dní v čase po osemnástej hodine.

§ 9b

Ustanovenie § 9a sa netýka činnosti advokáta, súdneho exekútora a notára pri výkone ich povolania.

§ 10

Kódex správania

Kontrolu použitia nekalej obchodnej praktiky môže uskutočniť aj tvorca kódexu správania alebo osoby alebo združenia prostredníctvom tvorca kódexu správania. Takúto činnosť možno vykonať nezávisle od súdnych konaní alebo správnych konaní.

Informačné povinnosti

§ 10a

(1) **Predávajúci je povinný pred uzavretím zmluvy** alebo ak sa zmluva uzatvára na základe objednávky spotrebiteľa pred tým, ako spotrebiteľ odošle objednávku, ak nie sú tieto informácie zjavné vzhľadom na povahu výrobku alebo služby, spotrebiteľovi jasným a zrozumiteľným spôsobom oznámiť

a) hlavné vlastnosti výrobku alebo charakter služby v rozsahu primeranom výrobku alebo službe,

b) obchodné meno a sídlo alebo miesto podnikania predávajúceho,

c) telefónne číslo predávajúceho a ďalšie údaje, ktoré sú dôležité pre kontakt spotrebiteľa s predávajúcim, najmä adresu jeho elektronickej pošty a číslo faxu, ak ich má,

d) predajnú cenu výrobku alebo služby alebo, ak vzhľadom na povahu výrobku alebo služby nemožno cenu primerane určiť vopred, spôsob, akým sa vypočíta, ako aj náklady na dopravu, dodanie, poštovné a iné náklady a poplatky, alebo ak tieto náklady a poplatky nemožno určiť vopred, skutočnosť, že do celkovej ceny môžu byť zarátané takéto náklady a poplatky,

e) platobné podmienky, dodacie podmienky, lehotu, do ktorej sa predávajúci zaväzuje dodať výrobok alebo poskytnúť službu, informáciu o postupoch uplatňovania a vybavovania reklamácií, sťažností a podnetov spotrebiteľov,

f) poučenie o zodpovednosti predávajúceho za vady výrobku alebo služby podľa všeobecného predpisu, 15a)

g) informáciu o existencii a podrobnostiach záruky poskytovanej výrobcom alebo predávajúcim podľa prísnejších zásad, ako ustanovuje všeobecný predpis, 15b) ak ju výrobca alebo predávajúci poskytuje, ako aj informáciu o existencii a podmienkach pomoci a službách poskytovaných spotrebiteľom po predaji výrobku alebo poskytnutí služby, ak sa takáto pomoc poskytuje,

h) informáciu o dĺžke trvania zmluvy, ak ide o zmluvu uzavretú na dobu určitú; ak ide o zmluvu uzavretú na dobu neurčitú alebo ak ide o zmluvu, pri ktorej sa automaticky predlžuje jej platnosť, aj informáciu o podmienkach vypovedania zmluvy,

i) informáciu o funkčnosti vrátane použiteľných technických ochranných opatrení na zabezpečenie elektronického obsahu, ak je to vhodné,

j) informáciu o kompatibilitate elektronického obsahu s hardvérom a softvérom, ktoré sú predávajúcemu známe alebo je rozumné očakávať, že sú mu známe, ak je to vhodné,

k) informáciu o možnosti obrátiť sa na subjekt alternatívneho riešenia sporov v prípadoch ustanovených osobitným predpisom.9)

(2) Povinnosti podľa odseku 1 sa vzťahujú aj na zmluvu o poskytovaní elektronického obsahu nedodávaného na hmotnom nosiči.

(3) Ustanovenia odseku 1 sa nepoužijú, ak pre predávajúceho vyplýva z osobitného predpisu 15c) povinnosť poskytnúť informácie spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy.

§ 11

(1) **Predávajúci je povinný pri predaji informovať spotrebiteľa o vlastnostiach predávaného výrobku alebo charaktere poskytovanej služby, o spôsobe použitia, montáže a údržby výrobku a o nebezpečenstve, ktoré vyplýva z**

jeho nesprávneho použitia, montáže alebo údržby, o podmienkach uchovávaní a skladovania, ako aj o riziku súvisiacom s poskytovanou službou. Ak je to potrebné s ohľadom na povahu výrobku, spôsob a dobu jeho používania, je predávajúci povinný zabezpečiť, aby tieto informácie zrozumiteľne obsahoval aj priložený písomný návod.

(2) Ak výrobca alebo dovozca nevstupuje do priameho vzťahu s predávajúcim, sú povinní pravdivo a úplne informovať o vlastnostiach výrobku dodávateľa. Dodávateľ je povinný pravdivo a úplne informovať o vlastnostiach výrobku predávajúceho. Informácie, ktoré výrobca, dovozca alebo dodávateľ musia poskytnúť, zahŕňajú

- a) úplný opis rizika, ktoré výrobok predstavuje, vrátane rizika výrobku používaného na výkon služby,
- b) všetky informácie dôležité pre používanie výrobku,
- c) opatrenia, ktoré je potrebné prijať na zabránenie vzniku rizika pre spotrebiteľa pri používaní výrobku.

(3) Povinnosti uvedených v odseku 1 sa nemôže predávajúci zbaviť tvrdením, že mu potrebné alebo správne informácie neposkytol výrobca, dovozca alebo dodávateľ; to neplatí, ak ide o všeobecne známe skutočnosti.

§ 12

(1) Výrobca je povinný označiť výrobok údajmi, ktoré pravdivo a úplne informujú predávajúceho o vlastnostiach dodaného výrobku; ak výrobca nesplní svoju povinnosť, výrobok označí dovozca, ak ani dovozca neoznačí výrobok, označí ho dodávateľ.

(2) Predávajúci musí zabezpečiť, aby ním predávaný výrobok bol zreteľne označený údajmi o výrobcovi alebo aj o dovozcovi alebo dodávateľovi, o miere alebo o množstve, o spôsobe použitia a údržby výrobku a o nebezpečenstve, ktoré vyplýva z jeho nesprávneho použitia alebo údržby, o podmienkach uchovávaní a skladovania výrobku, ako aj o riziku súvisiacom s poskytovanou službou alebo informáciami podľa osobitných predpisov. 16) Predávajúci je povinný na požiadanie orgánu dozoru alebo spotrebiteľa oznámiť alebo zdokumentovať údaje o výrobku, ak ho nemožno označiť.

(3) Dovozca a dodávateľ nesmú odstraňovať, prekryvať ani meniť označenie výrobku ani iné údaje uvedené výrobcom; predávajúci nesmie odstraňovať, prekryvať ani meniť označenie výrobku ani iné údaje uvedené výrobcom, dovozcom alebo dodávateľom.

(4) Pri predaji použitého alebo upravovaného výrobku, výrobku s vadou alebo výrobku, ktorého úžitkové vlastnosti sú inak obmedzené, musí predávajúci na túto skutočnosť spotrebiteľa vopred upozorniť. Takýto výrobok je predajca povinný predávať oddelene od ostatných výrobkov.

(5) Na predaj použitého výrobku sa primerane vzťahuje odsek 1.

(6) Podrobnosti o označovaní materiálového zloženia jednotlivých druhov výrobkov, o metódach skúšania materiálového zloženia výrobkov a o spôsobe balenia a zaobchádzania s výrobkami určenými pre spotrebiteľa ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

(7) Povinnosť podľa odseku 2 sa primerane vzťahuje aj na výrobcu, dovozcu a dodávateľa.

§ 13

Ak sa informácie uvedené v § 10a až 12 poskytujú písomne, musia byť v kodifikovanej podobe štátneho jazyka. 17) Možnosť súbežného používania iných označení, najmä grafických symbolov a piktogramov, ako aj iných jazykov, nie je týmto dotknutá. Fyzikálne a technické veličiny musia byť vyjadrené v zákonných meracích jednotkách. 18)

§ 14

Predávajúci je povinný informovať spotrebiteľa o cene 10) predávaného výrobku alebo poskytovanej služby a zreteľne označiť výrobok alebo službu cenou alebo informáciu o cene inak vhodne sprístupniť. Ak je podmienkou na kúpu výrobku alebo poskytnutie služby kúpa iného výrobku alebo poskytnutie inej služby, predávajúci je povinný informovať spotrebiteľa o cene tohto iného výrobku alebo o cene tejto inej služby spolu s cenou za predávaný výrobok alebo poskytovanú službu.

§ 14a

Označovanie výrobkov cenami

(1) Predávajúci je povinný označiť výrobok predajnou cenou a jednotkovou cenou. Jednotková cena nemusí byť vyznačená, ak je zhodná s predajnou cenou.

(2) Označenie podľa odseku 1 sa neuplatní na

- a) výrobok poskytovaný ako súčasť služby,
- b) predaj na dražbe a predaj umeleckých diel a starožitností.

(3) Označenie jednotkovou cenou sa nevzťahuje na

- a) výrobok s menovitou hmotnosťou alebo menovitým objemom najviac 50 g alebo 50 ml,

- b) rôzne druhy výrobkov, ak sa predávajú v jednom balení za jednu cenu,
 - c) výrobok, ktorý nemožno rozdeliť na časti bez zmeny kvality alebo vlastností a na ktorý sa povinnosť označovať jeho dĺžku, hmotnosť, objem alebo plochu nevzťahuje, alebo ktorý sa obvykle neoznačuje údajom o dĺžke, hmotnosti, objeme, ploche,
 - d) predaj koncentrovaných a dietetických potravín, z ktorých sa pridaním tekutiny pripravujú hotové jedlá alebo čiastočne hotové jedlá.
- (4) Predajná cena a jednotková cena musia byť ľahko rozlíšiteľné a ľahko čitateľné.
- (5) Ak pri balených výrobkoch ustanovenia osobitných predpisov 18a) vyžadujú uviesť čistú hmotnosť a čistú hmotnosť po vysušení, jednotkovú cenu stačí uviesť pre čistú hmotnosť po vysušení.
- (6) Pri výrobkoch predávaných s bonusom pre spotrebiteľa uvádza predávajúci jednotkovú cenu, ktorú vypočíta bez bonusu pre spotrebiteľa.
- (7) Výrobok predávaný na množstvo sa označuje len jednotkovou cenou.**
- (8) Ak sa v reklame 18b) uvádza predajná cena výrobku, musí sa uviesť aj jednotková cena.**

§ 15

- (1) Na vhodnom a trvale viditeľnom mieste prevádzkarne 19) musí byť uvedené
- a) obchodné meno a sídlo predávajúceho alebo miesto podnikania fyzickej osoby,
 - b) meno a priezvisko osoby zodpovednej za činnosť prevádzkarne,
 - c) prevádzková doba určená pre spotrebiteľa,
 - d) kategória a trieda ubytovacieho zariadenia 19a), ak ide o ubytovacie zariadenie.
- (2) Povinnosť označenia údajov potrebných na uplatnenie reklamácie sa vzťahuje aj na predaj výrobkov a poskytovanie služieb mimo prevádzkarne.
- (3) Predávajúci a jeho zamestnanci v prevádzkarni, ktorí prichádzajú do styku so spotrebiteľom, musia mať označenie alebo odev, ktoré ich odliší od spotrebiteľa; táto povinnosť sa nevzťahuje na predaj na trhovách miestach. 20)
- (4) Pri dočasnom uzavretí prevádzkarne je predávajúci povinný na mieste, kde je uvedená prevádzková doba, označiť začiatok a koniec uzavretia prevádzkarne, a to najneskôr 24 hodín pred dočasným uzavretím prevádzkarne za predpokladu, že prevádzkareň je uzavretá dlhšie ako jeden deň. Pri zrušení prevádzkarne je predávajúci povinný informovať najneskôr sedem dní pred zrušením prevádzkarne umiestnením oznamu v prevádzkarni na mieste, kde je uvedená prevádzková doba, o tom, kde a kto je povinný vyrovnať záväzky voči spotrebiteľom, najmä kde môže spotrebiteľ uplatniť svoju reklamáciu, a o dátume zrušenia prevádzkarne. Predávajúci o tom zároveň písomne informuje obec, na ktorej území je prevádzkareň umiestnená ak na tento účel obec sprístupní elektronickú službu verejnej správy, 20a) predávajúci môže informovať obec prostredníctvom tejto elektronickej služby. Obec je povinná na požiadanie tieto informácie poskytnúť spotrebiteľovi.

§ 16

- (1) Predávajúci je povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo o poskytnutí služby, v ktorom je uvedené
- a) obchodné meno a sídlo predávajúceho, prípadne miesto podnikania fyzickej osoby,
 - b) adresa prevádzkarne,
 - c) dátum predaja,
 - d) názov a množstvo výrobku alebo druh služby,
 - e) cena jednotlivého výrobku alebo služby a celková cena, ktorú spotrebiteľ zaplatil.
- (2) Pri predaji výrobku s následnou dodávkou musí doklad obsahovať miesto určenia, dátum a čas dodávky.
- (3) Pri predaji použitého výrobku alebo upravovaného výrobku, výrobku s vadou alebo výrobku, ktorého úžitkové vlastnosti sú inak obmedzené, musia byť tieto skutočnosti v doklade zreteľne vyznačené.
- (4) Povinnosť podľa odseku 1 sa nevzťahuje na predávajúceho, ktorý predáva spotrebiteľovi rastlinné a živočíšne výrobky z vlastnej drobnnej pestovateľskej alebo chovateľskej činnosti alebo lesné plodiny, ak osobitný predpis neustanovuje inak. 21)**

§ 17

Predávajúci je povinný predávať výrobok v hygienicky nezávadných obaloch alebo ho do takých obalov pri predaji baliť, ak to vyžaduje povaha výrobku. Pri samoobslužnom predaji je povinný poskytnúť spotrebiteľovi obalový materiál. Náklady na obalový materiál a zabalenie výrobku uhrádza predávajúci.

§ 18

- (1) **Predávajúci je povinný spotrebiteľa riadne informovať o podmienkach a spôsobe reklamácie vrátane údajov o tom, kde možno reklamáciu uplatniť, a o vykonávaní záručných opráv. Reklamačný poriadok musí byť na viditeľnom mieste dostupnom spotrebiteľovi.**
- (2) **Spotrebiteľ môže uplatniť reklamáciu v ktorejkoľvek prevádzkarni predávajúceho**, v ktorej je prijatie reklamácie možné s ohľadom na predávané výrobky alebo poskytované služby, alebo u určenej osoby. Určená osoba môže reklamáciu vybaviť iba odovzdaním opraveného výrobku, inak reklamáciu postúpi predávajúcemu na vybavenie.
- (3) V prevádzkarni a u určenej osoby podľa odseku 2 musí byť počas prevádzkovej doby prítomný zamestnanec poverený vybavovať reklamácie. Pri skupinových zájazdoch musí predávajúci zabezpečiť v mieste zájazdu nepretržitú prítomnosť poverenej osoby oprávnenej vybavovať reklamácie po celý čas zájazdu.
- (4) Ak spotrebiteľ uplatní reklamáciu, predávajúci alebo ním poverený zamestnanec alebo určená osoba je povinný poučiť spotrebiteľa o jeho právach podľa všeobecného predpisu;²²⁾ na základe rozhodnutia spotrebiteľa, ktoré z týchto práv spotrebiteľ uplatňuje, je povinný určiť spôsob vybavenia reklamácie podľa § 2 písm. m) ihneď, v zložitých prípadoch najneskôr do 3 pracovných dní odo dňa uplatnenia reklamácie, v odôvodnených prípadoch, najmä ak sa vyžaduje zložité technické zhodnotenie stavu výrobku alebo služby, najneskôr do 30 dní odo dňa uplatnenia reklamácie. Po určení spôsobu vybavenia reklamácie sa reklamácia vybaví ihneď, v odôvodnených prípadoch možno reklamáciu vybaviť aj neskôr; vybavenie reklamácie však nesmie trvať dlhšie ako 30 dní odo dňa uplatnenia reklamácie. Po uplynutí lehoty na vybavenie reklamácie má spotrebiteľ právo od zmluvy odstúpiť alebo má právo na výmenu výrobku za nový výrobok.
- (5) **Predávajúci je povinný na požiadanie orgánu dozoru preukázať kópiu potvrdenia o prijatí reklamácie, dôvody, pre ktoré nie je možné rozhodnúť o spôsobe vybavenia reklamácie ihneď a pre ktoré nie je reklamáciu možné vybaviť ihneď po určení spôsobu vybavenia reklamácie, zaslanie alebo výsledky odborného posúdenia a kópiu dokladu o vybavení reklamácie.**
- (6) **Ak spotrebiteľ reklamáciu výrobku uplatnil počas prvých 12 mesiacov od kúpy, môže predávajúci vybaviť reklamáciu zamietnutím len na základe odborného posúdenia;** bez ohľadu na výsledok odborného posúdenia nemožno od spotrebiteľa vyžadovať úhradu nákladov na odborné posúdenie ani iné náklady súvisiace s odborným posúdením. Predávajúci je povinný poskytnúť spotrebiteľovi kópiu odborného posúdenia odôvodňujúceho zamietnutie reklamácie najneskôr do 14 dní odo dňa vybavenia reklamácie. Tým nie je dotknutá povinnosť predávajúceho podľa odseku 9.
- (7) Ak spotrebiteľ reklamáciu výrobku uplatnil po 12 mesiacoch od kúpy a predávajúci ju zamietol, osoba, ktorá reklamáciu vybavila, je povinná v doklade o vybavení reklamácie uviesť, komu môže spotrebiteľ zaslať výrobok na odborné posúdenie. Ak je výrobok zaslaný na odborné posúdenie určenej osobe, náklady odborného posúdenia, ako aj všetky ostatné s tým súvisiace účelne vynaložené náklady znáša predávajúci bez ohľadu na výsledok odborného posúdenia. Ak spotrebiteľ odborným posúdením preukáže zodpovednosť predávajúceho za vadu, môže reklamáciu uplatniť znova; počas vykonávania odborného posúdenia záručná doba neplynie. Predávajúci je povinný spotrebiteľovi uhradiť do 14 dní odo dňa znova uplatnenia reklamácie všetky náklady vynaložené na odborné posúdenie, ako aj všetky s tým súvisiace účelne vynaložené náklady. Znova uplatnenú reklamáciu nemožno zamietnuť.
- (8) Predávajúci je povinný pri uplatnení reklamácie vydať spotrebiteľovi potvrdenie. Ak je reklamácia uplatnená prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie;^{22a)} predávajúci je povinný potvrdenie o uplatnení reklamácie doručiť spotrebiteľovi ihneď; ak nie je možné potvrdenie doručiť ihneď, musí sa doručiť bez zbytočného odkladu, najneskôr však spolu s dokladom o vybavení reklamácie; potvrdenie o uplatnení reklamácie sa nemusí doručovať, ak spotrebiteľ má možnosť preukázať uplatnenie reklamácie iným spôsobom.
- (9) Predávajúci je povinný o vybavení reklamácie vydať písomný doklad najneskôr do 30 dní odo dňa uplatnenia reklamácie.
- (10) Predávajúci je povinný viesť evidenciu o reklamáciách a predložiť ju na požiadanie orgánu dozoru na nazretie. Evidencia o reklamácii musí obsahovať údaje o dátume uplatnenia reklamácie, dátume a spôsobe vybavenia reklamácie a poradové číslo dokladu o uplatnení reklamácie.
- (11) Povinnosti uvedené v odsekoch 4 až 9 sa vzťahujú aj na určenú osobu, v odôvodnených prípadoch môže reklamáciu prijatú určenou osobou alebo osobou splnomocnenou predávajúcim na prijatie reklamácie vybaviť predávajúci. Plynutie lehôt na vybavenie reklamácie tým nie je dotknuté.
- (12) Ustanovenia uvedené v odsekoch 4 až 10 sa použijú na vybavenie reklamácií, ak osobitný predpis^{22b)} neustanovuje inak.
- (13) Vybavením reklamácie nie je dotknuté právo spotrebiteľa na náhradu škody podľa osobitného predpisu.^{22c)}

§ 18a

Náležitosti odborného posúdenia

(1) Odborné posúdenie musí obsahovať

- a) identifikáciu osoby, ktorá vykonáva odborné posúdenie,
- b) presnú identifikáciu posudzovaného výrobku,
- c) popis stavu výrobku,
- d) výsledok posúdenia,
- e) dátum vyhotovenia odborného posúdenia.

(2) Na odborné posúdenie, ktoré neobsahuje náležitosti podľa odseku 1, sa neprihliada.

Orgány verejnej správy

§ 19

(1) **Orgánmi verejnej správy vo veciach ochrany spotrebiteľa sú:**

a) ministerstvo,

b) orgány dozoru⁸⁾ a iné príslušné orgány podľa osobitných predpisov,^{22d)}

c) obce.

(2) Ministerstvo vo veciach ochrany spotrebiteľa

- a) riadi výkon štátnej správy,
- b) vypracúva a predkladá vláde Slovenskej republiky návrh koncepcie štátnej spotrebiteľskej politiky,
- c) je notifikačným orgánom systému pre rýchlu výmenu informácií s orgánmi Európskej únie v situácii vážneho a bezprostredného rizika pre bezpečnosť a ochranu zdravia spotrebiteľov vyplývajúceho z nepotravinárskych výrobkov,
- d) informuje príslušné orgány členských štátov o sťažnostiach na porušenie právne záväzných aktov Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa,²³⁾
- e) informuje spotrebiteľov o ich právach a povinnostiach,
- f) plní úlohy jednotného úradu pre spoluprácu podľa osobitného predpisu,²⁴⁾
- g) informuje Európsku komisiu o

1. orgánoch, ktoré sú zodpovedné za vykonávanie právne záväzných aktov Európskej únie a dozoru na vnútornom trhu,
2. združeníach oprávnených na podanie žaloby v oblasti ochrany práv spotrebiteľov,
3. prijatí všeobecne záväzných právnych predpisov a opatrení v oblasti ochrany spotrebiteľa; ak sa opatrenie týka nebezpečnej napodobeniny, informácia obsahuje opis príslušného výrobku a dôvody rozhodnutia,
- h) riadi a kontroluje Slovenskú obchodnú inšpekciu.

(3) Príslušné orgány pri cezhraničnej spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa postupujú podľa osobitného predpisu^{24a)} a konajú na základe vlastného alebo iného podnetu, pričom sú oprávnené zakázať zistené protiprávne konanie,^{24b)} ktorého sa dopustila osoba, ktorá podlieha ich dohľadu podľa osobitných predpisov,^{24c)} na území členského štátu Európskej únie, a ktoré poškodzuje alebo môžu poškodiť spoločný záujem spotrebiteľov,^{24d)} a vydávať záväzné pokyny na odstránenie zistených nedostatkov.

(4) Príslušné orgány na základe výzvy ministerstva každý druhý rok zasielajú ministerstvu súhrnné informácie za uplynulé dva roky týkajúce sa činnosti príslušných orgánov podľa osobitného predpisu;^{24a)} obsah informácie upresní ministerstvo vo výzve.

(5) Príslušné orgány zasielajú ministerstvu priebežne aj informácie o zmene svojej pôsobnosti na výkon osobitného predpisu^{24a)} a o zmene poverených zamestnancov^{24e)} a ich kontaktných údajov.

§ 20

Orgány dozoru

(1) Dozor nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom vykonávajú orgány dozoru. Ak nemožno pôsobnosť orgánu dozoru určiť, je na výkon dozoru a kontroly príslušná Slovenská obchodná inšpekcia.

(2) Orgán dozoru postupuje pri kontrole uvádzania výrobku alebo služby na trh, zo štátu, ktorý nie je členským štátom podľa osobitného predpisu.²⁵⁾

(3) Orgán dozoru je povinný vykonávať kontrolu bezpečnosti výrobku alebo služby a na tento účel je oprávnený

- a) vyžiadať potrebné informácie od výrobcu, predávajúceho, dovozcu alebo dodávateľa,
- b) odobrať výrobok alebo vzorku zo série výrobkov a preveriť ich bezpečnosť,
- c) posúdiť, či výrobok alebo služba uvedená na trh obsahuje upozornenia na riziká, ktoré môže použitie výrobku alebo poskytnutie služby vyvolať,

- d) informovať včas a vhodným spôsobom osoby, ktoré môžu byť vystavené riziku vyvolanému výrobkom alebo poskytnutou službou,
- e) dočasne zakázať uvedenie výrobku, série výrobkov alebo služby na trh, ich prezentáciu, ponuku alebo predaj, ak je dôvodné podozrenie, že výrobok alebo služba nie sú bezpečné, po dobu potrebnú na vykonanie skúšok alebo preverenie podozrenia,
- f) zakázať uvedenie výrobku, série výrobkov alebo služby na trh, ich prezentáciu, ponuku alebo predaj, ak bolo preukázané, že nie sú bezpečné, a zaviesť sprievodné opatrenia zabezpečujúce dodržiavanie tohto zákazu,
- g) nariadiť alebo organizovať okamžité stiahnutie výrobku, série výrobkov alebo služby z trhu^{25a)} alebo stiahnutie z predaja^{25b)}, ak je preukázané, že nie sú bezpečné a sú uvedené na trh; ak je to potrebné, nariadiť aj ich zničenie,
- h) vydať záväzné pokyny na odstránenie zistených nedostatkov a vykonanie nevyhnutných opatrení a určiť lehotu na podanie správy o ich splnení,
- i) vydať na požiadanie colného orgánu záväzné stanovisko^{25c)} o tom, či dovážaný výrobok
1. pri jeho správnej inštalácii, údržbe a používaní vážne a bezprostredne ohrozuje zdravie a bezpečnosť vo všeobecnosti, zdravie a bezpečnosť pri práci, ochranu spotrebiteľa, životné prostredie a verejnosť,
 2. má pripojenú sprievodnú dokumentáciu podľa osobitného predpisu, ktorý harmonizuje podmienky uvádzania výrobkov na trh^{25d)} a je označený v súlade s týmto osobitným predpisom, alebo
 3. má správne umiestnené označenie CE.^{25e)}
- (4) Orgán dozoru môže postup podľa odseku 3 uplatniť proti výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi alebo dodávateľovi a proti osobám, ktoré výrobok alebo službu nadobudnú ako súčasť veci, a proti každej inej osobe, ak je to potrebné na zabezpečenie spolupráce pri opatreniach na zabránenie ohrozeniu pochádzajúcemu z výrobku.
- (5) Orgán dozoru môže zakázať poskytnutie služby, uvádzanie výrobku z predaja na trh alebo jeho predaj alebo nariadiť okamžité stiahnutie výrobku z predaja alebo služby z trhu, alebo stiahnutie výrobku z predaja aj vtedy, ak je preukázané, že napriek posúdenej alebo preukázanej zhode⁴⁾ výrobku z predaja alebo služby s požiadavkami na ich bezpečnosť nie sú výrobok alebo služba bezpečné.
- (6) Orgán dozoru podporí dobrovoľné aktivity výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov vzťahujúce sa na plnenie ich povinností v oblasti bezpečnosti výrobkov a služieb a ak je to vhodné, vypracuje zásady správnej praxe.
- (7) Proti rozhodnutiu orgánu dozoru vydanému podľa odseku 3 písm. f) až g) a odsekov 4 a 5 možno podať písomné námietky do piatich pracovných dní od vydania rozhodnutia. Námietky nemajú odkladný účinok.
- (8) Ak orgán dozoru nevyhoví námietkam v celom rozsahu, je povinný do piatich pracovných dní odstúpiť spisový materiál príslušnému odvolaciemu orgánu.
- (9) Príslušný odvolací orgán je povinný rozhodnúť o námietkach v lehote 30 dní odo dňa doručenia spisového materiálu.
- (10) Orgán dozoru je povinný zverejňovať právoplatné rozhodnutia vydané na základe tohto zákona vrátane právoplatných rozhodnutí súdov o preskúmaní rozhodnutí orgánu dozoru. Orgán dozoru musí dbať, aby sa pri zverejňovaní zachovalo právo podnikateľov na ochranu ich obchodného tajomstva. Povinnosť zverejnenia je splnená uverejnením rozhodnutí bezodkladne po nadobudnutí ich právoplatnosti na šesť mesiacov na oficiálnej internetovej stránke orgánu dozoru a sprístupnením právoplatných rozhodnutí na útvaroch určených príslušným orgánom dozoru.
- (11) Orgán dozoru v rozhodnutiach zverejnených podľa odseku 10 okrem opisu skutkového stavu uvedie
- a) meno a priezvisko fyzickej osoby, jej miesto podnikania a identifikačné číslo alebo
 - b) obchodné meno alebo názov právnickej osoby, jej sídlo a identifikačné číslo.
- (12) Spotrebiteľ alebo združenie, ktoré ho zastupuje, má právo na nazretie do spisu v sídle orgánu dozoru, ktorý rozhodnutie vydal, má právo robiť si zo spisu výpisy a odpisy. Spotrebiteľ alebo združenie má právo požiadať orgán dozoru o vyhotovenie kópie dokumentov zo spisu. Náklady spojené s vyhotovením kópie znáša spotrebiteľ alebo združenie.
- (13) Orgán dozoru vybavuje sťažnosti spotrebiteľov, ktoré sa objasňujú ako priestupok, ak je spotrebiteľ poškodený klamaním na kvalite, množstve alebo hmotnosti tovaru alebo druhu, akosti a množstve poskytovaných výkonov alebo ak je spotrebiteľ poškodzovaný uvádzaním na trh výrobkov, prác alebo služieb, ak sa zataja ich podstatné vady.
- (14) Orgán dozoru v oblasti bezpečnosti výrobkov
- a) zriaďuje a pravidelne aktualizuje sektorové programy na dohľad na základe kategórií výrobkov alebo rizík; o aktivitách dozoru, zisteniach a výsledkoch dozoru pravidelne informuje ministerstvo,
 - b) sleduje a aktualizuje vedecké a technické poznatky týkajúce sa bezpečnosti výrobkov,
 - c) v spolupráci s ministerstvom pravidelne vyhodnocuje fungovanie kontrolných aktivít a ich účinnosť.

(15) Odseky 7 až 14 sa nevzťahujú na Národnú banku Slovenska, ktorá postupuje podľa osobitného predpisu.25ea)
§ 20a

(1) Orgán dozoru rozhodnutím nariadi predávajúcemu alebo osobe podľa § 9a odstrániť zistené nedostatky a zdržať sa protiprávneho konania.

(2) Orgán dozoru môže rozhodnutím zakázať predávajúcemu predaj výrobkov alebo poskytovanie služieb spotrebiteľom najdlhšie na tri roky, ak sa predávajúci v priebehu 12 mesiacov odo dňa právoplatnosti predchádzajúceho rozhodnutia o uložení pokuty za konanie, ktorým porušil kolektívne záujmy spotrebiteľov, opakovane dopustí takého konania.

§ 21

Predbežné opatrenie

(1) Ak predávajúci alebo osoba podľa § 9a poškodzuje kolektívne záujmy spotrebiteľov, môže združenie podať orgánu dozoru návrh na vydanie predbežného opatrenia. Tento návrh musí obsahovať popis konania, ktorým podľa združenia dochádza k poškodzovaniu kolektívnych záujmov spotrebiteľov, popis rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich vydanie predbežného opatrenia a odôvodnenie, v čom spočíva naliehavosť návrhu a potreba okamžitého upustenia od konania poškodzujúceho kolektívne záujmy spotrebiteľov. Návrh na vydanie predbežného opatrenia možno podať len vtedy, ak predávajúci alebo osoba podľa § 9a neupustí od poškodzovania kolektívnych záujmov spotrebiteľov ani v lehote dvoch týždňov od doručenia písomnej výzvy združenia na upustenie od takého konania obsahujúcej rovnaké náležitosti ako návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa predchádzajúcej vety.

(2) Ak orgán dozoru získa podozrenie o porušovaní spotrebiteľských práv, ktoré poškodzuje kolektívne záujmy spotrebiteľov, môže vydať predbežné opatrenie, ktorým nariadi predávajúcemu alebo osoba podľa § 9a, aby upustil od takého porušenia spotrebiteľských práv, a začne správne konanie vo veci porušenia tohto zákona alebo osobitného predpisu.25f) Predbežné opatrenie oznámi orgán dozoru písomne tomu, proti komu smeruje, pričom uvedie skutočnosti, na základe ktorých vydal predbežné opatrenie.

(3) Proti predbežnému opatreniu možno podať do troch dní písomné námietky. Námietky nemajú odkladný účinok. O námietkach rozhodne nadriadený orgán orgánu dozoru, ktorý predbežné opatrenie vydal, do piatich dní od ich doručenia tak, že námietky zamietne a predbežné opatrenie potvrdí, alebo predbežné opatrenie zruší. Proti rozhodnutiu nadriadeného orgánu nemožno podať opravný prostriedok.

(4) Predbežné opatrenie zanikne

a) uplynutím času, na ktoré bolo vydané,

b) nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia orgánu dozoru v správnom konaní vo veci porušenia tohto zákona alebo osobitného predpisu,25f) ktoré bolo začaté v súvislosti s vydaním predbežného opatrenia podľa odseku 2,

c) zrušením predbežného opatrenia.

(5) Orgán dozoru bezodkladne zruší predbežné opatrenie, ak pominuli dôvody na jeho vydanie.

(6) Odseky 2 až 5 sa nevzťahujú na Národnú banku Slovenska, ktorá postupuje podľa osobitného predpisu.25ea)

§ 22

Obec

(1) Obec

a) schvaľuje trhovú poriadok,

b) vykonáva dozor nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom na trhoviskách a trhovách miestach,

c) objasňuje priestupky za porušenie tohto zákona pri predaji výrobkov na trhoviskách a trhovách miestach.

(2) Na činnosť obce na trhoviskách a trhovách miestach pri ochrane spotrebiteľa sa primerane vzťahujú ustanovenia § 20.

§ 23

Priestupky

(1) Priestupku sa dopustí ten, kto poškodí práva spotrebiteľa, tým, že poruší tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa.26)

(2) Za priestupok podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 10 000 Sk.

(3) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.27)

(4) Výnosy pokút uložených za priestupky obcou sú príjmom rozpočtu obce.

(5) Odseky 1 a 4 sa nevzťahujú na Národnú banku Slovenska, ktorá postupuje podľa osobitného predpisu.25ea)

§ 24

Sankcie

- (1) Za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom alebo právne záväznými aktmi Európskej únie v oblasti ochrany spotrebiteľa²⁸) uloží orgán dozoru výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi alebo osobe podľa § 9a alebo § 26 pokutu do 66 400 eur; za opakované porušenie povinnosti počas 12 mesiacov uloží pokutu do 166 000 eur.
- (2) Orgán dozoru uloží výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi alebo osobe uvedenej v § 26, ktorá vyrobila, predala, doviezla alebo dodala výrobok, ktorého vada spôsobila ujmu na živote alebo zdraví, pokutu do 332 000 eur. Rovnakú pokutu uloží tomu, kto takú ujmu spôsobil vadným poskytnutím služby. Pokutu nemožno uložiť osobe, ktorá preukáže, že ujme nemohla zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré od nej bolo možné požadovať.
- (3) Výrobcovi, predávajúcemu, dovozcovi, dodávateľovi alebo osobe podľa § 9a alebo § 26, ktorá mári, ruší alebo inak sťažuje výkon dozoru, prípadne nesplní záväzný pokyn podľa § 20 ods. 3 písm. h), uloží orgán dozoru poriadkovú pokutu do 1 660 eur, a to aj opakovane.
- (4) Pokutu podľa odseku 1 nemožno uložiť, ak bola uložená pokuta podľa osobitného zákona alebo ak možno uložiť pokutu podľa odseku 2.
- (5) Pri určení výšky pokuty sa prihliada najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky porušenia povinnosti.
- (6) Výnosy pokút uložených podľa odsekov 1 až 3 sú príjmom štátneho rozpočtu.
- (7) Konanie o uložení pokuty možno začať do 12 mesiacov odo dňa, keď orgán dozoru zistil porušenie povinnosti podľa tohto zákona, najneskôr do troch rokov podľa odsekov 1 a 3, a do desiatich rokov podľa odseku 2 odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo. Pokutu možno uložiť najneskôr do štyroch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.
- (8) Opakované marenie, rušenie alebo sťažovanie výkonu dozoru podľa odseku 3 sa považuje za závažné porušenie povinnosti.^{28a)}
- (9) Odseky 1 až 8 sa nevzťahujú na Národnú banku Slovenska, ktorá postupuje podľa osobitného predpisu.^{25ea)}

§ 25

Združenie

- (1) Združenie môže podať návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa § 21 ods. 1 orgánu dozoru alebo návrh na začatie konania na súde vo veci ochrany práv spotrebiteľov, a to vrátane konania vo veci ochrany kolektívnych záujmov spotrebiteľov, alebo môže byť účastníkom konania
 - a) ak sú takéto ciele hlavnou náplňou jeho činnosti alebo
 - b) je uvedené v zozname oprávnených osôb vedenom Európskou komisiou (ďalej len „zoznam oprávnených osôb“), bez toho, aby bolo dotknuté právo súdu preskúmať, či je tento subjekt oprávnený v danom prípade podať návrh na začatie konania.
- (2) Združenie podľa odseku 1 môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa.
- (3) Žiadosť o zaradenie do zoznamu oprávnených osôb predkladá združenie ministerstvu, ktoré posúdi splnenie týchto podmienok:
 - a) vzniklo v súlade so zákonom,
 - b) aktívne pôsobenie v oblasti ochrany spotrebiteľov po dobu najmenej dvoch rokov,
 - c) nezávislosť a neziskovosť združenia,
 - d) vypořádanie všetkých záväzkov vo vzťahu k štátu.
- (4) Združenie spĺňajúce podmienky podľa odseku 3 ministerstvo navrhne Európskej komisii na zaradenie do zoznamu oprávnených osôb.
- (5) Združenie je oprávnené na základe súhlasu spotrebiteľa a predávajúceho sprostredkovať riešenie sporov medzi spotrebiteľom a predávajúcim pri vybavovaní reklamácií.
- (6) Ministerstvo podporí združenie, ak je pri výkone činností zamerané na
 - a) ochranu práv spotrebiteľa na súde,
 - b) sprostredkovanie riešenia sporov medzi spotrebiteľom a predávajúcim pri vybavovaní reklamácie,
 - c) napomáhanie pri presadzovaní ekonomických záujmov a práv spotrebiteľov vykonávaním prieskumov vrátane prieskumu problémov spotrebiteľov a vyhodnocovaním presadzovania práv spotrebiteľov,
 - d) monitorovanie všeobecných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách,
 - e) iniciovanie rokovaní a činností ovplyvňujúcich legislatívne úpravy v záujme ochrany práv spotrebiteľov,
 - f) monitorovanie implementácie spotrebiteľskej politiky a jej uplatňovanie v praxi,
 - g) vydávanie periodík a publikácií zaoberajúcich sa spotrebiteľskou politikou, skúšaním výrobkov a uverejňovaním skúseností z činnosti združení,
 - h) prevádzkovanie konzultačných kancelárií poskytujúcich spotrebiteľom informácie a poradenstvo,

i) organizovanie vzdelávania v oblasti ochrany spotrebiteľa.

§ 26

Ochrana spotrebiteľa pri neoprávnenom podnikaní

Povinnosti výrobcu, predávajúceho, dovozcu alebo dodávateľa majú aj osoby, ktoré prevádzkujú činnosti uvedené v § 2 písm. b) až e) bez oprávnenia na podnikanie.

§ 26a

(1) Zriaďuje sa komisia na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách¹⁾ a nekalých obchodných praktík predávajúcich (ďalej len „komisia“) ako stály orgán. Komisia má právo vyžadovať od predávajúceho všeobecné zmluvné podmienky, ktoré dojednáva so spotrebiteľom, a predávajúci je povinný takejto žiadosti vyhovieť.

(2) Pri zistení porušenia zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu má komisia právo podať podnet príslušným štátnym orgánom a obrátiť sa na združenie s podnetom na uplatnenie práv na príslušnom štátnom orgáne.

(3) Podrobnosti o zložení, rozhodovaní komisie, organizácii práce a postupe komisie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

§ 27

Vzťah k správneho poriadku

Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní²⁹⁾ okrem § 20 ods. 3 písm. e) až h) a § 21 a § 26a, ak osobitný zákon neustanovuje inak.³⁰⁾

Záverčné ustanovenia

§ 28

Týmto zákonom sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe č. 2.

§ 29

Prechodné ustanovenia

Konania začaté do 30. júna 2007 sa dokončia podľa doterajších predpisov.

§ 29a

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. marca 2010

Ustanovenie § 4 ods. 10 sa použije vo veciach, v ktorých súd uloží povinnosť zdržať sa používania neprijateľnej zmluvnej podmienky po 28. februári 2010.

§ 29b

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. mája 2014

Ustanoveniami § 5a ods. 1 písm. b) a ods. 2 až 4 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1. májom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1. májom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 30. apríla 2014.

§ 29c

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 13. júna 2014

Ustanoveniami § 4a ods. 1 až 3 sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 13. júnom 2014; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 13. júnom 2014 sa však posudzujú podľa predpisov účinných do 12. júna 2014.

§ 29d

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015

(1) Dozor a kontrola začatá a neskončená Slovenskou obchodnou inšpekciou pred 1. januárom 2015 v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov³¹⁾ sa dokončí podľa predpisov účinných do 31. decembra 2014. Právne účinky úkonov, ktoré pri tomto dozore a kontrole nastali pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované.

(2) Konanie začaté a právoplatne neskončené Slovenskou obchodnou inšpekciou pred 1. januárom 2015 v oblasti ochrany finančných spotrebiteľov sa dokončí podľa predpisov účinných do 31. decembra 2014. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred 1. januárom 2015, zostávajú zachované.

§ 30

Zrušovacie ustanovenia

Zrušuje sa:

zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 220/1996 Z. z., zákona č. 137/1998 Z. z., zákona č. 310/1999 Z. z., zákona č. 128/2002 Z. z., zákona č. 414/2002 Z. z., zákona č. 529/2002 Z. z., zákona č. 469/2003 Z. z., zákona č. 365/2004 Z. z., zákona č. 451/2004 Z. z., zákona č. 616/2004 Z. z., zákona č. 118/2006 Z. z. a zákona č. 264/2006 Z. z.

§ 30a

Zrušuje sa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 387/2007 Z. z. o označovaní výrobkov cenami.

§ 30b

Zrušuje sa vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 370/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o označovaní materiálového zloženia textilných výrobkov v znení vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 284/2009 Z. z., vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 53/2010 Z. z. a vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 85/2012 Z. z.

Čl. II

Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 524/1990 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 266/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 237/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 248/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 249/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 250/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 265/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 285/1995 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 160/1996 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z., zákona č. 143/1998 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 319/1998 Z. z., zákona č. 298/1999 Z. z., zákona č. 313/1999 Z. z., zákona č. 195/2000 Z. z., zákona č. 211/2000 Z. z., zákona č. 367/2000 Z. z., zákona č. 122/2001 Z. z., zákona č. 223/2001 Z. z., zákona č. 253/2001 Z. z., zákona č. 441/2001 Z. z., zákona č. 490/2001 Z. z., zákona č. 507/2001 Z. z., zákona č. 139/2002 Z. z., zákona č. 422/2002 Z. z., zákona č. 190/2003 Z. z., zákona č. 430/2003 Z. z., zákona č. 510/2003 Z. z., zákona č. 515/2003 Z. z., zákona č. 534/2003 Z. z., zákona č. 364/2004 Z. z., zákona č. 533/2004 Z. z., zákona č. 656/2004 Z. z., zákona č. 570/2005 Z. z., zákona č. 650/2005 Z. z., zákona č. 211/2006 Z. z. a zákona č. 224/2006 Z. z. sa mení takto:

1. V § 24 ods. 1 sa vypúšťa písmeno a).

Doterajšie písmená b) až e) sa označujú ako a) až d).

2. V § 24 odsek 2 znie:

„(2) Za priestupok podľa odseku 1 písm. a) možno uložiť pokutu do 5 000 Sk, za priestupok podľa odseku 1 písm. b) a c) pokutu do 10 000 Sk a za priestupok podľa odseku 1 písm. d) pokutu do 100 000 Sk. Zákaz činnosti až do jedného roka možno uložiť za priestupok podľa odseku 1 písm. a) až c).“

3. V § 58 ods. 4 písm. a) sa slová „v § 24 ods. 1 písm. d)“ nahrádzajú slovami „v § 24 ods. 1 písm. c)“.

4. V § 86 písm. b) sa slová „§ 24 ods. 1 písm. a) a d)“ nahrádzajú slovami „§ 24 ods. 1 písm. c)“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2007.

Ivan Gašparovič v. r.

Pavol Paška v. r.

Robert Fico v. r.

Príloha č. 1 k zákonu č. 250/2007 Z. z.

OBCHODNÉ PRAKTIKY, KTORÉ SA ZA KAŽDÝCH OKOLNOSTÍ POVAŽUJÚ ZA NEKALÉ

Klamlivé obchodné praktiky

1. Tvrdenie predávajúceho, že sa zaviazal dodržiavať kódex správania, pričom tomu tak nie je.
2. Zobrazenie známky dôveryhodnosti, známky kvality alebo ich ekvivalentu bez získania potrebného povolenia.
3. Tvrdenie, že kódex správania je schválený orgánom verejnej moci alebo iným orgánom, pričom tomu tak nie je.
4. Tvrdenie, že predávajúci vrátane jeho obchodných praktík alebo produkt bol schválený, potvrdený alebo povolený orgánom verejnej moci alebo iným subjektom, pričom tomu tak nie je, alebo takéto tvrdenie bez toho, že by produkt spĺňal podmienky schválenia, potvrdenia alebo povolenia.
5. Výzva na kúpu produktov za stanovenú cenu bez toho, že by predávajúci zverejnil akékoľvek rozumné dôvody, pre ktoré môže predpokladať, že nebude schopný dodať tieto produkty alebo rovnocenné produkty, alebo zariadiť, aby dodávku uskutočnil iný predávajúci za túto cenu, v čase a v množstve, ktoré sú rozumné vzhľadom na produkt, rozsah reklamy produktu a ponúknutú cenu (vábíva reklama).
6. Reklama typu nalákať a zmeniť, ktorou sa rozumie reklama s úmyslom podporiť predaj iného produktu výzvou na kúpu produktov za stanovenú cenu a následné
 - a) odmietnutie ukázať tovar z reklamy spotrebiteľom,
 - b) odmietnutie prevziať objednávky na tento tovar alebo jeho dodanie v rozumnom čase, alebo
 - c) predvedenie jeho chybnej vzorky.

7. Nepravdivé vyhlásenie, že produkt je k dispozícii iba veľmi obmedzený čas alebo že je k dispozícii za špecifických podmienok iba veľmi obmedzený čas s cieľom vyvolať okamžité rozhodnutie a znemožniť spotrebiteľovi, aby mal dostatočnú príležitosť alebo čas na kvalifikované rozhodnutie.
8. Zväzok predávajúceho, ktorý komunikoval so spotrebiteľom pred uskutočnením obchodnej transakcie v jazyku, ktorý nie je úradným jazykom členského štátu, v ktorom má predávajúci sídlo alebo miesto podnikania³¹), že poskytne spotrebiteľovi službu po predaji produktu, a následné poskytnutie tejto služby je iba v inom jazyku bez toho, že by to bolo spotrebiteľovi jasne oznámené predtým, ako sa zaviazal k obchodnej transakcii.
9. Vyhlásenie alebo iným spôsobom vytvorenie dojmu, že produkt možno legálne predávať, pričom tomu tak nie je.
10. Prezentovanie práv, ktoré spotrebiteľovi prislúchajú podľa právnych predpisov, ako charakteristickej črty ponuky predávajúceho.
11. Využívanie redakčného priestoru v médiách na podporu produktu, keď predávajúci zaplatil za podporu predaja, bez toho, že by to bolo vysvetlené v obsahu alebo obrazom, alebo zvukom jasne identifikovateľné pre spotrebiteľa (skrytá reklama).
12. Vecne nesprávne tvrdenie o povahe a rozsahu rizika pre osobnú bezpečnosť spotrebiteľa alebo jeho rodiny, ak si spotrebiteľ produkt nekúpi.
13. Propagovanie podobného produktu, ako je produkt vyrobený konkrétnym výrobcom, a to spôsobom, ktorý úmyselne zavádza spotrebiteľa, aby sa domnieval, že produkt vyrobil rovnaký výrobca, pričom tomu tak nie je.
14. Vytvorenie, prevádzkovanie alebo podporovanie pyramídovej schémy, v ktorej spotrebiteľ poskytne plnenie za možnosť získať kompenzáciu, ktorá vyplýva hlavne zo zapojenia ďalších spotrebiteľov do tejto schémy, a nie z predaja alebo spotreby produktov.
15. Tvrdenie predávajúceho, že sa chystá skončiť svoju činnosť alebo premiestniť svoju prevádzkareň, pričom tomu tak nie je.
16. Tvrdenie, že produkt je schopný uľahčiť výhru v hazardných hrách.
17. Nepravdivé tvrdenie, že produkt je schopný liečiť choroby, dysfunkcie alebo postihnutia.
18. Poskytnutie vecne nesprávnej informácie o podmienkach na trhu alebo o možnosti nájsť produkt s úmyslom donútiť spotrebiteľa, aby získal produkt za menej výhodných podmienok, ako sú normálne podmienky na trhu.
19. Tvrdenie v obchodnej praktike, že predávajúci ponúkne súťaž alebo vypíše cenu bez toho, že by opísanú cenu udelil, alebo poskytol zodpovedajúcu náhradu.
20. Opísanie produktu ako „gratis“, „zadarmo“, „bez poplatku“ alebo podobne, pričom spotrebiteľ musí zaplatiť čokoľvek iné okrem nevyhnutných nákladov na odpovedanie na obchodnú praktiku a vyzdvihnutie tovaru alebo zaplatenie za jeho doručenie.
21. Zahrnutie do reklamného materiálu faktúry alebo obdobného dokumentu, ktorý požaduje zaplatenie sumy a ktorý vzbudzuje u spotrebiteľa dojem, že si už objednal predávané produkty, pričom tomu tak nie je.
22. Nepravdivé tvrdenie alebo vytvorenie dojmu, že predávajúci nekoná v zámere súvisiacom s jeho obchodom, podnikaním, remeslom alebo profesiou, alebo nepravdivé prezentovanie sa ako spotrebiteľ.
23. Vytvorenie falošného dojmu, že servis produktu po jeho predaji je dostupný v členskom štáte inom ako ten, v ktorom sa produkt predáva.

Agresívne obchodné praktiky

1. Vytváranie dojmu, že spotrebiteľ nemôže opustiť priestor predtým, ako sa uzatvorí zmluva.
2. Osobné navštevovanie domácnosti spotrebiteľa, ignorujúci žiadosť spotrebiteľa odísť alebo sa nevracať, okrem prípadov a v rozsahu odôvodnenom na účely vymáhania zmluvného záväzku.
3. Vykonávanie vytrvalých a nechcených žiadostí telefonicky, faxom, elektronickou poštou alebo inými diaľkovými médiami, okrem prípadov a v rozsahu odôvodnenom na účely vymáhania zmluvného záväzku.
4. Žiadanie od spotrebiteľa, ktorý si chce uplatniť nárok z poistnej zmluvy, aby predložil dokumenty, ktoré nie je možné rozumne považovať za relevantné pri určení platnosti nároku, alebo systematicky neodpovedať na naliehavú korešpondenciu s cieľom odradiť spotrebiteľa od výkonu jeho zmluvných práv.
5. Zahrnutie priameho nabádania pre deti do reklamy, aby si kúpili alebo aby presvedčili svojich rodičov alebo iných dospelých, aby im kúpili propagované produkty.
6. Žiadanie spotrebiteľa, aby vykonal okamžité alebo odložené platby za produkty dodané predávajúcim alebo aby ich vrátil alebo uschoval, pričom si ich spotrebiteľ neobjednal, okrem prípadu, že tento produkt je náhradným tovarom dodaným podľa osobitného predpisu.
7. Výslovné informovanie spotrebiteľa, že ak si nekúpi produkt, bude ohrozené zamestnanie alebo živobytie predávajúceho.
8. Vytváranie falošného dojmu, že spotrebiteľ už vyhral, vyhrá, alebo potom, čo niečo urobí, vyhrá cenu alebo získa iný rovnocenný prospech, keď v skutočnosti
 - a) neexistuje cena alebo iný rovnocenný prospech,
 - b) činnosť smerujúca k získaniu ceny alebo iného rovnocenného prospechu je podmienená tým, že spotrebiteľ uhradí hotovosť, alebo si spôsobí náklady.

Príloha č. 2 k zákonu č. 250/2007 Z. z.

Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie

1. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/27/ES z 19. mája 1998 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 4; Ú. v. ES L 166, 11. 6. 1998) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES z 25. mája 1999 (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 4; Ú. v. ES L 171, 7. 7. 1999), smernice Európskeho parlamentu a Rady

2000/31/ES z 8. júna 2000 (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 13/zv. 25; Ú. v. ES L 178, 17. 7. 2000), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/65/ES z 23. septembra 2002 (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 6/zv. 4; Ú. v. ES L 271, 9. 10. 2002), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 (Ú. v. EÚ L 149, 11. 6. 2005).

2. Smernica Rady 87/357/EHS z 25. júna 1987 o harmonizácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa výrobkov, ktorých vlastnosti sa javia ako iné, než v skutočnosti sú, a ktoré preto ohrozujú zdravie alebo bezpečnosť spotrebiteľov (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 13/zv. 8; Ú. v. ES L 192, 11. 7. 1987).

3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/95/ES z 3. decembra 2001 o všeobecnej bezpečnosti výrobkov (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 6; Ú. v. ES L 11, 15. 1. 2002).

4. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 11. 6. 2005).

5. Smernica Rady 2004/113/ES z 13. decembra 2004 o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania medzi mužmi a ženami v prístupe k tovaru a službám a k ich poskytovaniu. (Ú. v. EÚ L 373, 21. 12. 2005).

6. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES zo 16. februára 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 15/zv. 4; Ú. v. ES L 80, 18. 3. 1998).

7. Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2; Ú. v. ES L 95, 21. 4. 1993).

8. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 110, 1. 5. 2009).

9. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22. 11. 2011).

10. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov, ktorou sa mení nariadenie (ES) č. 2006/2004 a smernica 2009/22/ES (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov) (Ú. v. EÚ L 165, 18. 6. 2013).

Poznámky pod čiarou

1) § 52 až 54 Občianskeho zákonníka.

2) § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka.

2a) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch v znení neskorších predpisov, zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.

3) § 2 ods. 1 písm. d) zákona č. 264/1999 Z. z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

4) Zákon č. 264/1999 Z. z.

Zákon č. 90/1998 Z. z. o stavebných výrobkoch v znení neskorších predpisov.

5) Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 78/1992 Zb. o daňových poradcov a Slovenskej komore daňových poradcov v znení neskorších predpisov, zákon Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov, zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 344/2004 Z. z. o patentových zástupcoch, o zmene zákona č. 444/2002 Z. z. o dizajnoch a zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení zákona č. 577/2001 Z. z. a zákona č. 14/2004 Z. z., zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 93/2006 Z. z.

6) Zákon č. 382/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

7) § 11 ods. 1, § 2 ods. 1 písm. f) a § 22 ods. 4 zákona č. 264/1999 Z. z.

§ 15 zákona č. 90/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov.

7a) § 625 Občianskeho zákonníka.

8) Napríklad § 21 písm. b) až d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, § 30 písm. c) zákona č. 142/2000 Z. z. o metrologii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 3 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 451/2004 Z. z., § 88 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 1 ods. 2 zákona č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 4 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení zákona č. 342/2011 Z. z., § 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 127 písm. a) a c) zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

9) Zákon č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- 9a) Napríklad zákon č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 97/2008 Z. z. o podrobnostiach duálneho zobrazovania pre oblasť ochrany spotrebiteľov.
- 10) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov, zákon č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 11) Napríklad § 10 a 11 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov, výnos Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky z 20. mája 1996 č. 981/1996-100, ktorým sa vydáva prvá časť a prvá, druhá a tretia hlava druhej časti Potravinového kódexu Slovenskej republiky (oznámenie č. 195/1996 Z. z.).
- 11a) Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.
- 12) Napríklad zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 12a) § 53a Občianskeho zákonníka.
- 12b) § 53 Občianskeho zákonníka.
- 12c) § 58 zákona č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 12ca) § 2 ods. 7 zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy uzavretej mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 12cb) § 2 ods. 19 zákona č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 12cc) § 2 ods. 3 zákona č. 492/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 12cd) § 551 Občianskeho zákonníka.
- 12ce) Zákon č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov.
- 12d) § 2 ods. 1 písm. g) zákona č. 264/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 13) § 5 ods. 1 písm. l) zákona č. 16/2004 Z. z. o Slovenskej televízii v znení zákona č. 220/2007 Z. z. § 5 ods. 1 písm. j) zákona č. 619/2003 Z. z. o Slovenskom rozhlase.
- 14) § 623 Občianskeho zákonníka.
- 15) Napríklad Občiansky zákonník, zákon č. 108/2000 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri podomovom predaji a zásielkovom predaji v znení neskorších predpisov, zákon č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 264/2006 Z. z., zákon č. 22/2004 Z. z. o elektronickom obchode a o zmene a doplnení zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 284/2002 Z. z. v znení zákona č. 160/2005 Z. z., zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 15a) § 622 a 623 Občianskeho zákonníka.
- 15b) § 502 Občianskeho zákonníka.
- 15c) Napríklad zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, zákon č. 251/2012 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 16) Napríklad zákon č. 264/1999 Z. z.
- 17) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
- 18) § 3 zákona č. 142/2000 Z. z.
- 18a) Napríklad vyhláška Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky č. 207/2000 Z. z. o označenom spotrebiteľskom balení v znení neskorších predpisov.
- 18b) Zákon č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 18c) § 13 zákona č. 18/1996 Z. z.
- 19) § 17 zákona č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 19a) Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 419/2001 Z. z., ktorou sa upravuje kategorizácia ubytovacích zariadení a klasifikačné znaky na ich zaraďovanie do tried.
- 20) § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 178/1998 Z. z. v znení zákona č. 524/2005 Z. z.
- 20a) § 2 ods. 1 písm. s) zákona č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 273/2015 Z. z.
- 21) § 3 zákona č. 455/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 22) § 622 a 623 Občianskeho zákonníka.
- 22a) § 9 zákona č. 108/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 22b) Napríklad § 44 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 66 zákona č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 604/2003 Z. z., § 74i Občianskeho zákonníka, § 30 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných

vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov.

22c) Zákon č. 294/1999 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú vadným výrobkom v znení zákona č. 451/2004 Z. z.

22d) § 21 písm. b) až d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

§ 4 zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov.

§ 3 zákona č. 128/2002 Z. z. v znení zákona č. 451/2004 Z. z.

§ 1 ods. 2 zákona č. 747/2004 Z. z.

§ 4 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 39/2007 Z. z. v znení zákona č. 342/2011 Z. z.

§ 3 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 355/2007 Z. z.

§ 6 ods. 1 písm. b) zákona č. 351/2011 Z. z.

§ 127 písm. a) a c) zákona č. 362/2011 Z. z.

23) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave (Ú. v. EÚ L 204, 26. 7. 2006).

24) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 z 27. októbra 2004 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za vynucovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa („nariadenie o spolupráci v oblasti ochrany spotrebiteľa“) (Ú. v. EÚ L 364, 9. 12. 2004) v platnom znení.

24a) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 v znení neskorších predpisov.

24b) Čl. 3 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 v znení neskorších predpisov.

24c) Zákon č. 147/2001 Z. z.
Zákon č. 108/2000 Z. z.
Zákon č. 258/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.
Zákon č. 22/2004 Z. z. v znení zákona č. 160/2005 Z. z.
Zákon č. 266/2005 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 7/zv. 8; Ú. v. EÚ L 46, 17. 2. 2004).
Zákon č. 140/1998 Z. z.
Zákon č. 308/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov.
§ 52 až 62 Občianskeho zákonníka.

24d) Čl. 3 písm. k) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 v znení neskorších predpisov.

24e) Čl. 3 písm. e) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 v znení neskorších predpisov.

25) Nariadenie Rady (EHS) č. 339/93 z 8. februára 1993 o kontrole zhody výrobkov dovážaných z tretích krajín s právnymi predpismi o bezpečnosti výrobkov (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 13/zv. 12; Ú. v. ES L 40, 17. 2. 1993) v platnom znení.

25a) § 2 písm. d) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 404/2007 Z. z. o všeobecnej bezpečnosti výrobkov.

25b) § 2 písm. c) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 404/2007 Z. z.

25c) § 5 zákona č. 199/2004 Z. z. Colný zákon a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

25d) Napríklad nariadenie Komisie (ES) č. 1275/2008 zo 17. decembra 2008, ktorým sa vykonáva smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/32/ES, pokiaľ ide o požiadavky na ekodizajn elektrických a elektronických zariadení v domácnosti a kancelárskych zariadení v súvislosti so spotrebou elektrickej energie v stave pohotovosti a vo vypnutom stave (Ú. v. EÚ L 339, 18. 12. 2008) v platnom znení.

25e) § 21 zákona č. 264/1999 Z. z. v znení neskorších predpisov.

25ea) Zákon č. 747/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.

25f) § 52 až 54, § 612 až 627 a § 741a až 741k Občianskeho zákonníka.
§ 6 až 13 zákona č. 108/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov.
§ 32 až 39 zákona č. 308/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov.
§ 4 ods. 2 až 4 a § 7 až 11a zákona č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.
§ 4 až 6 zákona č. 22/2004 Z. z. v znení zákona č. 166/2005 Z. z.
§ 3, § 4 a § 6 až 8 zákona č. 266/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov.
§ 3 až 5, § 7 až 10, § 12, § 16 až 19, § 21 a § 22 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 394/2011 Z. z.
§ 6, § 9, § 10 a § 13 zákona č. 136/2010 Z. z. o službách na vnútornom trhu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
§ 3 až 5, § 7 a § 8 zákona č. 161/2011 Z. z. o ochrane spotrebiteľa pri poskytovaní niektorých služieb cestovného ruchu a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
Zákon č. 362/2011 Z. z.

- 26) Napríklad zákon č. 108/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 178/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 147/2001 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 18/1996 Z. z. v znení neskorších predpisov, zákon č. 90/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006.
- 27) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
- 28) Napríklad nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 17. 2. 2004), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005 zo 14. decembra 2005 o vytvorení zoznamu Spoločenstva týkajúceho sa leteckých dopravcov, ktorí podliehajú zákazu vykonávania leteckej dopravy v rámci Spoločenstva, a o informovaní cestujúcich v leteckej doprave o totožnosti prevádzkujúceho leteckého dopravcu, ktorým sa zrušuje článok 9 smernice 2004/36/ES (Ú. v. EÚ L 344, 27. 12. 2005), čl. 4 až 17 a čl. 19 a 20 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1007/2011 z 27. septembra 2011 o názvoch textilných vlákien a súvisiacom označení vláknového zloženia textilných výrobkov etiketou a iným označením, ktorým sa zrušuje smernica Rady 73/44/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/73/ES a 2008/121/ES (Ú. v. EÚ L 272, 18. 10. 2011) v platnom znení, čl. 4 až 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1222/2009 z 25. novembra 2009 o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť a iné základné parametre (Ú. v. EÚ L 342, 22. 12. 2009) v platnom znení.
- 28a) Napríklad § 58 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.
- 29) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
- 30) § 12 až 34 a § 38 zákona č. 747/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 31) § 1 ods. 3 písm. c) zákona č. 747/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.